

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ  
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ  
КОМУНАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД  
«ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ  
ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ  
ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

**ЗВІТ**  
**ПРО РОБОТУ КОМУНАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО**  
**ЗАКЛАДУ «ЧЕРКАСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ**  
**ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІЧНИХ**  
**ПРАЦІВНИКІВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**  
**ЗА 2023 РІК**

м. Черкаси  
2023

«ЗАТВЕРДЖЕНО»  
Вченою радою комунального  
навчального закладу «Черкаський  
ОППОП Черкаської обласної ради»  
(протокол № 5 від 26.12.2023)  
і науково-методичною радою  
комунального навчального  
закладу «Черкаський ОППОП  
Черкаської обласної ради»  
(протокол № 5 від 26.12.2023)  
Голова Н.М. Чепурна

## ЗМІСТ

|                                                                                                                                                                                                                   |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>Вступ.....</b>                                                                                                                                                                                                 | <b>4</b>  |
| <b>Розділ 1. Організаційно-керівна діяльність.....</b>                                                                                                                                                            | <b>6</b>  |
| 1.1. Структура закладу.....                                                                                                                                                                                       | 6         |
| 1.2. Засідання вченої ради.....                                                                                                                                                                                   | 6         |
| 1.3. Засідання науково-методичної ради.....                                                                                                                                                                       | 7         |
| 1.4. Засідання експертної ради.....                                                                                                                                                                               | 8         |
| <b>Розділ 2. Реалізація державних та регіональних освітніх програм .....</b>                                                                                                                                      | <b>22</b> |
| 2.1. Державні програми.....                                                                                                                                                                                       | 22        |
| 2.2. Регіональні програми.....                                                                                                                                                                                    | 28        |
| <b>Розділ 3. Науково-методичне забезпечення регіональної системи освіти.....</b>                                                                                                                                  | <b>37</b> |
| 3.1. Науково-дослідна тема, над якою працює заклад.....                                                                                                                                                           | 37        |
| 3.2. Науково-дослідні теми кафедр, центрів, лабораторій, відділів .....                                                                                                                                           | 37        |
| 3.3. Розроблення нових програм тематичних та спеціалізованих курсів, модулів, навчально-методичних комплексів підвищення кваліфікації педагогічних працівників (очно, очно-дистанційної, дистанційної форми)..... | 40        |
| <b>Розділ 4. Освітнянські заходи міжнародного, всеукраїнського та</b>                                                                                                                                             |           |

|                                                                                                                                           |           |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>обласного рівнів .....</b>                                                                                                             | <b>43</b> |
| 4.1. Масові заходи .....                                                                                                                  | 43        |
| 4.2. Колективні форми роботи з педагогічними працівниками .....                                                                           | 51        |
| 4.3. Групові несертифіковані форми методичної роботи<br>(організаційно-настановчі заходи, засідання робочих та творчих груп<br>тощо)..... | 57        |
| <b>Розділ 5. Інноваційна та дослідно-експериментальна<br/>діяльність.....</b>                                                             | <b>62</b> |
| 5.1. Координація дослідно-експериментальної роботи .....                                                                                  | 62        |
| 5.2. Науково-методичний супровід впровадження інноваційних освітніх<br>проєктів та програм.....                                           | 74        |
| <b>Розділ 6. Інформаційно-видавнича діяльність.....</b>                                                                                   | <b>83</b> |
| 6.1. Робота бібліотеки.....                                                                                                               | 83        |
| 6.2. Видавнича діяльність (підручники, посібники, матеріали<br>конференцій, у тому числі електронні) .....                                | 85        |
| 6.3. Статті у фахових наукових виданнях та педагогічних засобах<br>масової інформації.....                                                | 89        |
| <b>Розділ 7. Моніторинг якості освіти регіону.....</b>                                                                                    | <b>90</b> |
| 7.1. Моніторинг освітньої діяльності (участь у дослідженнях різних<br>рівнів) .....                                                       | 90        |
| 7.2. Локальні моніторингові дослідження.....                                                                                              | 91        |
| 7.3. Організаційно-методичний супровід зовнішнього незалежного<br>оцінювання.....                                                         | 91        |
| <b>Розділ 8. Фінансово-господарська діяльність.....</b>                                                                                   | <b>94</b> |
| <b>Додаток 1. Підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів<br/>закладів освіти області.....</b>                                | <b>99</b> |

## ВСТУП

У своїй діяльності комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (далі – Інститут) керується Конституцією України, наказами спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у галузі освіти і науки, рішеннями Черкаської обласної ради, розпорядженнями голови Черкаської обласної державної адміністрації, розпорядчими документами Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації, законодавством України в галузі освіти і науки.

У 2023 році Інститут забезпечував реалізацію завдань державної політики в галузі освіти, підвищення кваліфікації педагогічних працівників області, готовність педагогів до роботи в умовах Нової української школи, реформування освіти, модернізацію системи освіти дорослих.

Інститут діє відповідно до Положення про республіканський (Автономної Республіки Крим), обласні та Київський і Севастопольський міські інститути післядипломної педагогічної освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 17.11.2000 № 538) та Статуту, затвердженого Черкаською обласною радою (розпорядження голови обласної ради від 02.02.2016 № 23-р, зміни і доповнення від 24.06.2019 № 278-р). Керується Конституцією України, Законами України «Про вищу освіту», «Про мови України», «Про повну загальну середню освіту», постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України.

Інститут безпосередньо підпорядковується Управлінню освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації; у частині нормативно-правового забезпечення – Міністерству освіти і науки України; з питань науково-методичного забезпечення – Інституту модернізації змісту освіти.

Відповідно до рішення ДАК від 24.11.2011 року, протокол № 91, ліцензований обсяг прийому слухачів на рік становить 4000 (чотири тисячі) осіб.

Форма власності – комунальна.

**Адреса інституту: вул. Бидгощська, 38/1, м. Черкаси, 18003;**

**тел./факс (0472) 64 2178;**

**web: <http://oipoppp.ed-sp.net>;**

**e-mail: [oipoppp@ukr.net](mailto:oipoppp@ukr.net)**

Організація роботи Інституту, графік прийому громадян:

Початок роботи: о 8.00.

Закінчення роботи: о 17.00

Перерва на обід: 13.00-13.45

Тривалість робочого дня у п'ятницю: до 16.00.

Напередодні святкових днів тривалість робочого часу скорочується на одну годину.

Вихідна кореспонденція приймається секретарем ректора в усі дні тижня протягом робочого дня, у п'ятницю – до 11.00.

Відправлення кореспонденції – щоп'ятниці до 15.00.

Вхідна кореспонденція обов'язково реєструється у секретаря.

Ураховуючи пріоритетні завдання реалізації державної політики у галузі освіти, у 2023 році науково-педагогічний колектив інституту спрямовував зусилля на:

- сприяння реалізації Концепції «Нова українська школа» в закладах освіти області, упровадження Державного стандарту початкової освіти та Державного стандарту базової середньої освіти;

- спеціалізовану підготовку педагогічних працівників початкових класів, вчителів-предметників середньої і старшої школи до роботи в умовах Нової української школи;

- підвищення кваліфікації працівників інклюзивно-ресурсних центрів з питань створення безпечного, комфортного та інклюзивного освітнього середовища;

- створення умов для якісної післядипломної освіти спеціалістів системи освіти Черкаської області, зокрема педагогічних працівників, керівних та методичних кадрів галузі освіти та фахівців інших соціальних галузей Черкаської області;

- науково-методичний супровід розвитку дошкільної, початкової, загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти;

- науково-методичне забезпечення інклюзивної освіти;

- надання педагогічним працівникам Нової української школи адресної допомоги в організації освітнього процесу відповідно до вимог освітньої галузі;

- здійснення на базі закладів загальної середньої освіти фундаментальних і прикладних досліджень, упровадження досягнень психолого-педагогічної науки в освітню практику Нової української школи;

- надання додаткових освітніх послуг, консультацій за замовленням закладів та установ соціальної сфери різних типів і форм власності, місцевих органів управління;

- міжнародну діяльність у сфері освіти, зокрема поширення здобутків освітньої галузі Черкаської області на міжнародному рівні.

Науково-дослідна тема, над якою працюватиме заклад у 2024 році: «Інноваційні підходи до організації післядипломної освіти педагогічних працівників та науково-методичного забезпечення регіонального освітнього простору».

## РОЗДІЛ. 1 ОРГАНІЗАЦІЙНО-КЕРІВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

### 1.1. СТРУКТУРА ЗАКЛАДУ

- адміністрація: ректор; проректори з – навчально-методичної роботи, науково-методичної роботи, питань зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти;
- кафедри (3): педагогіки та менеджменту освіти; психології, дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів;
- лабораторії(5): природничо-математичних дисциплін; гуманітарних дисциплін; виховної роботи; лабораторія-центр інформаційних технологій; лабораторія-центр зовнішнього незалежного оцінювання і моніторингу якості освіти;
- центри (5): координаційний центр професійного розвитку особистості; «навчально-тренінговий центр STEM-освіти»; ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти; інформаційно-ресурсний; навчально-методичний центр психологічної служби;
- відділи (8): початкової освіти; дошкільної освіти; редакційно-видавничий; регіональний відділ АС «Диплом»; фізичної культури, військово-патріотичного виховання та основ здоров'я; технічного забезпечення закладів освіти; відділ кадрів, господарчий відділ;

Структурними підрозділами інституту є бібліотека, обласний музей «Освіта Черкащини», бухгалтерська служба, гуртожиток готельного типу «Мрія» на 80 місць.

### 1.2. ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ

Протягом 2023 року проведено 4 засідання вченої ради, у ході яких науково-педагогічні працівники розглянули такі актуальні питання:

- про стан науково-професійного розвитку та саморозвитку працівників кафедр інституту;
- про хід реалізації в закладах дошкільної освіти Міжнародного проєкту «Вивчай та розрізняй інфомедійну грамотність»;
- про хід ліцензування освітньої діяльності інституту;
- про роботу бібліотеки інституту щодо сприяння післядипломній освіті педагогічних працівників області в сучасних реаліях;
- стан розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти області (на виконання Стратегії в Україні до 2030 року);
- про завершення реалізації міжнародного проєкту «Освітній хаб «Навички майбутнього» (ПРООН в Україні, БФ «Освітніх ініціатив», КНЗ «ЧОПОПП Черкаської міської ради»;
- про хід підготовки у 2023 році педагогічних працівників ЗЗСО області до роботи у 6 класах адаптаційного циклу базової середньої освіти Нової української школи;

- затвердження плану підготовки у 2023 році педагогічних працівників ЗЗСО області до роботи за науково-педагогічним проєктом «Інтелект України»;
- основні результати та завдання діяльності структурних підрозділів інституту щодо науково-методичного забезпечення регіональної системи освіти в контексті сучасних вимог;
- про хід реалізації у закладах дошкільної освіти області Міжнародного проєкту «Сприяння освіті» The LEGO Foundation в Україні;
- про завершення експерименту регіонального рівня з теми «Організаційно-педагогічні умови налагодження партнерських взаємин закладу освіти з батьківською громадою»;
- про хід реалізації регіонального освітнього проєкту «Український драйв»
- результати участі учнів закладів освіти у Міжнародному дослідженні PISA;
- про результати впровадження STEM-освіти у закладах – учасниках обласної цільової програми «Інноваційні школи Черкащини»;
- про результати діяльності інституту за 2023 рік.

### **1.3. ЗАСІДАННЯ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ РАДИ**

У 2023 році проведено 4 засідання науково-методичної ради. Науково-методична рада інституту забезпечувала управління процесом удосконалення науково-методичної роботи та аналізувала ефективність роботи методистів лабораторій, центрів, кабінетів інституту, трансформувала наукові ідеї у практику роботи педагогічних працівників області щодо розбудови Нової української школи.

На засіданнях розглянуті такі питання:

- особливості реалізації принципів медіаосвіти в умовах дошкільної освіти;
- підготовка вчителів початкових класів до викладання інформатики в Новій українській школі;
- реалізація інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня з теми «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»;
- організаційно-методичне забезпечення системи дистанційного навчання КНЗ «ЧОПООП Черкаської обласної ради»;
- безпека учасників освітнього процесу в Інтернеті;
- безперервна освіта бібліотекарів закладів загальної середньої освіти як одна із умов інноваційного розвитку бібліотек;
- невідкладна психосоціальна підтримка учнів та шкільних учителів (проєкт «Безпечний простір»);
- подолання безбар'єрності в освітньому процесі;
- результати впровадження регіонального освітнього проєкту «Оцінювання, аналітика та прогнозування якості освіти засобами ІКТ» (на 2021-2023 рр.).

#### 1.4. ЗАСІДАННЯ ЕКСПЕРТНОЇ РАДИ

Членами експертної ради здійснено експертизу 53 рукописів наукових, науково, (навчально)-методичних видань, підготовлених до друку. З них: 29 програм спеціальних (тематичних) курсів, 4 навчально-методичних посібники, 6 посібників, 1 навчальний посібник, 2 методичні посібники, 1 навчально-методичний комплекс, 3 збірники, 1 програма курсів спеціалізованої освітньо-професійної підготовки, 4 робочі зошити, 1 набір дидактичних матеріалів.

Перелік рукописів:

- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» в 5-6 класах на засадах Нової української школи». Розробник: Гловацький С.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Експерти: Ющенко Л.О., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат філологічних наук; Колесник А. Ю., директор дитячої музичної школи № 3 Черкаської міської ради);
- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Громадянська та історична освіта: діяльнісний підхід до навчання історії у 5-6 класах за модельними програмами Нової української школи». Розробник: Боровець Л.М., методист лабораторії гуманітарних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Андрющенко Т.К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор; Самохотов А.О., директор, вчитель історії та правознавства Червонослобідського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 1 Червонослобідської сільської ради);
- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Класний керівник Нової української школи». Розробник: Бугайчук Н.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Крутенко О.В., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук; Висоцька М.П., консультант КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області);
- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Класний керівник Нової української школи: взаємодія та партнерство в освітньому просторі». Розробник: Бугайчук

- Н.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Норкіна О.В., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук; Висоцька М.П., консультант КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області);
- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Загальношкільний підхід до національно-патріотичного виховання учасників освітнього процесу». Розробник: Бугайчук Н.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії; Висоцька М.П., консультант КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області);
  - програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Освітні практики активізації переваг кліпового мислення». Розробник: Леснікова Ю.В., завідувач відділу координації дистанційного навчання, стажування та пролонгованого підвищення кваліфікації КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Теслюк П.В., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук, доцент; Донець В.О., психолог КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області);
  - програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Методика виконання учнівського проєкту з трудового навчання, технологій в очній і дистанційній формах навчання». Розробник: Кондратюк С.Ю., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Рецензент: Ваченко М.Ю., учитель трудового навчання КЗ «Піщанський ліцей Піщанської сільської ради Золотоніського району Черкаської області». Експерт: Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
  - посібник «Українська мова: підготовка до ЗНО. Завдання відкритої форми». Розробники: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та

- професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії та Авторський колектив педагогів. (Рецензенти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор; Скринник О.М., учитель української мови і літератури Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №19 Черкаської міської ради. Експерт: Ющенко Л.О., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат філологічних наук);
- робочий зошит-посібник із друкованою основою з української літератури для учнів 5 класу НУШ. Автори: Кучеренко І.П., учитель Червонослобідського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №2 Червонослобідської сільської ради Черкаської області; Лазаренко М.Л., учитель Будищенського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Будищенської сільської ради Черкаської області (Рецензенти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор; Чернега Т., заступник директора з НВР, учитель української мови і літератури Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів №18 імені В.Чорновола Черкаської міської ради. Експерт: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії);
  - робочий зошит із друкованою основою для контрольних робіт з української літератури для учнів 5 класу НУШ. Автор: Степанець Ж.М., учитель української мови і літератури Драбівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів імені С.В.Васильченка – гімназія» Драбівської селищної ради Золотоніського району Черкаської області. (Рецензенти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор; Брик М.Ю., учитель української мови і літератури Степанківського ліцею – закладу загальної середньої освіти Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області. Експерт: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії);
  - робочий зошит з української літератури для учнів 5 класу НУШ. Розробники: Черкащенко Н.О., учитель зарубіжної літератури, української мови та літератури Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №30

- Черкаської міської ради; Черкащенко Н.Г., учитель української мови та літератури Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №7 Черкаської міської ради; Паламарьова Г.С., учитель української мови та літератури Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №7 Черкаської міської ради (Рецензенти: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії; Скринник О.М., учитель української мови і літератури Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №19 Черкаської міської ради. Експерт: Січкара С.І., завідувач лабораторії гуманітарних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
- збірник «НУШ. Тести з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу», 5 клас». Укладачі: Лобенко Н.М., методист КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Тетьора С.С., методист КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Рецензенти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор; Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Експерт: Замулко О.І., завідувач координаційного центру професійного розвитку особистості КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
  - навчально-методичний посібник «Шкільна географія: перехід на новий рівень. Атмосфера». Авторський колектив: Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» та ін. (Рецензенти: Замулко О.І., завідувач координаційного центру професійного розвитку особистості КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Жгир А.Й., учитель географії, директор Черкаської ЗОШ № 15 Черкаської міської ради Черкаської області. Експерт: Норкіна О.В., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук);
  - посібник «Апсайклінг – нове життя старих речей. Альбом для виконання учнівських проєктів з технологій». Розробник: Кондратюк С.Ю., методист лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних

- працівників Черкаської обласної ради» (Рецензенти: Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Рожeluk В.І., директор Хацьківського ліцею закладу загальної середньої освіти Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області, учитель трудового навчання. Експерт: Кудін В.С., завідувачка лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
- посібник «Книга для вчителя. Українська література (матеріали до уроків). 6 клас». Авторський колектив: Третяк В.М., учитель Золотоніської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 6 Золотоніської міської ради Черкаської області та ін. (Рецензенти: Месевря О. І., письменник, член обласної організації Національної Спілки письменників України; Чернега Т. М., учитель української мови і літератури, учитель-методист Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 18 імені В'ячеслава Чорновола Черкаської міської ради Черкаської області. Експерт: Ющенко Л. О., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат філологічних наук);
  - зошит із друкованою основою для контрольних робіт з української літератури для учнів 5 класу НУШ. Автор: Алексєєва Н.М., учитель української мови і літератури Геронимівського закладу загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Руськополянської сільської ради Черкаського району Черкаської області (Рецензенти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор; Брик М.Ю., учитель української мови і літератури Степанківського ліцею – закладу загальної середньої освіти Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області. Експерт: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії);
  - програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Особливості формування наскрізних умінь і ключових компетентностей у здобувачів освіти в умовах Нової української школи». Розробник: Лемешева Н.А., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Рецензент: Кошель О.В., заступник директора з навчально-виховної роботи Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ст. №20 Черкаської міської ради. Експерт: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного

- розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії);
- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Психопрофілактика стресу і посттравматичного стресового розладу учасників освітнього процесу». Розробник: Теслюк П.В., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук, доцент. (Експерти: Коваль Н.О., в.о. директора комунального закладу «Черкаська спеціальна школа Черкаської обласної ради»; Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук);
  - навчальний посібник «Психопрофілактика стресових станів учасників освітнього процесу». Автор: Теслюк П.В., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук, доцент (Рецензенти: Грибенюк Г.С., професор кафедри психології діяльності в особливих умовах Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, доктор психологічних наук, професор; Брайченко Т.В., методист навчально-методичного центру психологічної служби комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». Експерт: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук);
  - навчально-методичний комплекс для вчителів інтегрованого курсу «Мистецтво», 5 клас». Авторський колектив: Гловацький С.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» та творча група вчителів (Рецензенти: Колесник А.Ю., директор дитячої музичної школи №3 Черкаської міської ради; Донець В.О., психолог КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області. Експерт: Ющенко Л.О., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат філологічних наук);
  - методичний посібник «Етика. 5 клас. Діагностувальні роботи». Авторський колектив: Бугайчук Н.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти

- педагогічних працівників Черкаської обласної ради» та творча група вчителів (Рецензенти: Гаряча С.А., завідувач кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук; Чепка Л.О., директор Смілянської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №6 Смілянської міської ради. Експерт: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук);
- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Опанування нових підходів до навчання предметів мистецької освітньої галузі згідно Концепції «Нова українська школа»». Розробник: Лемешева Н.А., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Назаренко Г.А., проректор з науково-методичної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник; Зайчук А.О., заступник директора з навчально-виховної роботи Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ст. №20 Черкаської міської ради);
  - методичний посібник «Медіапроекти як інструмент медіаосвіти дошкільників». Автор: Ванько К.І., методист відділу дошкільної освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Рецензенти: Зоря Ю.М., експерт і тренер з медіаграмотності, завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук. Тябут Л.Г., керівник дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №41 «Дударик» Черкаської міської ради. Експерт: Андрющенко Т.К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор);
  - збірник матеріалів за результатами інтернет-конференції «Соціальна та фінансова освіта дошкільників: успішний досвід». Укладач: Ванько К.І., методист відділу дошкільної освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Рецензенти: Андрющенко Т.К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор; Поліщук І.П., вихователь-методист дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №41 «Дударик» Черкаської міської ради. Експерт:

Норкіна О.В., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук);

- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Застосування інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні креслення». Розробник: Кондратюк С.Ю., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Експерти: Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Ваченко М.Ю., учитель трудового навчання КЗ «Піщанський ліцей Піщанської сільської ради Золотоніського району Черкаської області»);
- програма курсів спеціалізованої освітньо-професійної підготовки «Використання інформаційних технологій при викладанні трудового навчання і технологій». Розробник: Кондратюк С.Ю., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Рожелюк В.І., директор школи Хацьківського ліцею-закладу загальної середньої освіти Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області»);
- посібник «НУШ в базовій середній освіті: соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь». Упорядник: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук (Рецензенти: Черкашина Т.В., професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук; Любіч Т.В., учитель з основ здоров'я, практичний психолог Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 4 Черкаської міської ради Черкаської області. Експерт: Назаренко Г.А., проректор з науково-методичної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник);
- посібник для виконання учнівських проєктів у змішаних групах 5-6 класів з технологій «Альбом з технологій «Упаковка»». Розробник: Кондратюк С.Ю., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської

- обласної ради». (Рецензент: Каракоця О.І., директор Лебединського НВК «Заклад дошкільної освіти – загальноосвітня школа I-III ступенів №1» Шполянської міської ради Черкаської області», учитель трудового навчання. Експерт: Кудін В.С., завідувач лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
- збірник матеріалів обласної методичної інтернет-конференції «Засоби формування міжпредметної компетентності при опануванні дисциплін природничої освітньої галузі» (квітень, 2023 р.). Укладач: Северинова А.М., методист лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Рецензенти: Лут О.А., доцент кафедри хімії та наноматеріалознавства Навчально-наукового інституту природничих та аграрних наук Черкаського національного університету імені Б.Хмельницького, кандидат хімічних наук; Совгира С.М., вчитель фізики Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів №33 імені Василя Симоненка Черкаської міської ради Черкаської області. Експерт: Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
  - програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Психологічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами, які зазнали психотравмуючих дій». Розробник: Басик В.В., методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Експерти: Слободяник Н.В., керівник комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Червонослобідської сільської ради Черкаської області; Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук);
  - програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Психологічна стійкість вчителя, який працює з дітьми з особливими освітніми потребами». Розробник: Басик В.В., методист ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Експерти: Слободяник Н.В., керівник комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Червонослобідської сільської ради Черкаської області; Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук);
  - програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Формування психологічної стійкості учнів інклюзивного класу». Розробник: Басик В.В., методист ресурсного центру

- підтримки інклюзивної освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Слободяник Н.В., керівник комунальної установи «Інклюзивно-ресурсний центр» Червонослобідської сільської ради Черкаської області; Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук);
- дидактичний матеріал «Картини на ЗНО/НМТ Історія України» (для випускників 10-11 класів ЗЗСО). Укладач: Боровець Л.М., методист лабораторії гуманітарних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Рецензенти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання і моніторингу якості освіти, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук; Прошко Т., вчитель історії та правознавства вищої кваліфікаційної категорії, Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів №28 імені Т.Г.Шевченка Черкаської міської ради. Експерт: Крижанівський В.В., завідувач лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
  - збірник «Нова українська школа. Тести з української мови. 6 клас». Автор:-розробник: Бондаренко О.А., завідувач лабораторії-центру зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Рецензенти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання і моніторингу якості освіти, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук; Хижняк Т.В., вчитель української мови та літератури Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №24 Черкаської міської ради. Експерт: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії (PhD));
  - навчально-методичний посібник «Методика використання QR-кодів у виховній діяльності сучасного закладу освіти». Автор:-укладач: Кудін В.С., завідувач лабораторії виховної роботи комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Рецензенти: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний

- інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук; Рясна О.В., заступник директора з виховної роботи Черкаської загальноосвітньої школи I-III ступенів №8 Черкаської міської ради. Експерт: Норкіна О.В., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук);
- програма тематичного курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Сучасні підходи до вдосконалення читацьких умінь здобувачів освіти». Розробник: Шило С.Б., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор філософії (PhD) (Експерти: Лісова Н.І., проректор із питань зовнішнього незалежного оцінювання і моніторингу якості освіти, професор кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук; Чернега Т.М., заступник директора з навчально-виховної роботи, учитель української мови та літератури Черкаської спеціалізованої школи I-III ступенів №18 імені В.Чорновола Черкаської міської ради);
  - посібник «Методи та прийоми організації навчання школярів із кліповим типом мислення». Автор:-укладач: Леснікова Ю.В., завідувач відділу координації дистанційної освіти, стажування та пролонгованого підвищення кваліфікації комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Рецензенти: Теслюк П.В., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук, доцент; Кисленко Т.Л., заступник директора з навчально-виховної роботи Черкаської спеціалізованої школи I-III ст. №33 ім. Василя Симоненка Черкаської міської ради Черкаської області. Експерт: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук);
  - навчально-методичний посібник «Інтегративні завдання з природничих предметів у контексті історичних подій (STEM-освіта на уроках біології)». Автор:и: Даниленко Л.І., методист лабораторії природничо-математичних дисциплін КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» та творчий колектив вчителів. (Рецензенти: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної

- ради», кандидат психологічних наук; Носаєва І.П., учитель біології та екології Червонослобідського закладу загальної середньої школи І-ІІІ ст. №1 Червонослобідської сільської ради Черкаської області, заслужений учитель України. Експерт: Замулко О.І., завідувач координаційного центру професійного розвитку особистості КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»);
- навчально-методичний посібник «Освітні проєкти: від ідеї до реалізації». Автор:-укладач: Норкіна О.В., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук. (Рецензенти: Чепурна Н.М., ректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук, доцент; Карбівнича І.В., заступник директора з навчально-виховної роботи Черкаської спеціалізованої школи І-ІІІ ст. №3 Черкаської міської ради. Експерт: Андрющенко Т.К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор);
  - програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Емоційний інтелект – опора педагога у вимірі сучасних викликів». Розробник: Андрющенко Т.К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор. Експерти: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук; Лохвицька Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри психології та педагогіки дошкільного виховання, Переяславський університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав Київської області);
  - програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Штучний інтелект в освіті: виклики та можливості». Розробники: Зоря Ю.М., завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОІПОПП ЧОР", к.п.н.; Качкар Є.В., методист навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОІПОПП ЧОР", к.т.н.. (Експерти: Шемшур В.М., завідувач лабораторії-центру інформаційних технологій КНЗ «ЧОІПОПП ЧОР»; Вовченко О. І., доцент кафедри ком'ютерних наук Київського міжнародного університету, к.т.н.);
  - програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Доповнена (AR) та віртуальна реальність (VR) як сучасні технології в освіті». Розробники: Зоря Ю.М., завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОІПОПП ЧОР",

- к.п.н.; Курас В.К., методист навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.т.н. (Експерти: Шемшур В.М., завідувач лабораторії-центру інформаційних технологій КНЗ "ЧОПОПП ЧОР"; Вовченко О. І., доцент кафедри комп'ютерних наук Київського міжнародного університету, к.т.н.);
- програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Цифрова трансформація освіти: педагогічні пріоритети та перспективи». Розробники: Зоря Ю.М., завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.п.н.; Курас В.К., методист навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.т.н. (Експерти: Шемшур В.М., завідувач лабораторії-центру інформаційних технологій КНЗ "ЧОПОПП ЧОР"; Вовченко О. І., доцент кафедри комп'ютерних наук Київського міжнародного університету, к.т.н.);
  - програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Медіаграмотність: освітні інструменти для розвитку критичного мислення». Розробник: Зоря Ю.М., завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.п.н. (Експерти: Качкар Є.В., методист навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.т.н.; Гуза Ю., керівниця проєктів академії Української Преси);
  - програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Виховні аспекти у професійній діяльності сучасного педагога». Розробник: Зоря Ю.М., завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.п.н. (Експерти: Кудін В.С., завідувач лабораторії виховної роботи «КНЗ ЧОПОПП ЧОР»; Скрипай Л.М., учитель Черкаського колегіуму «Берегиня» Черкаської міської ради Черкаської області);
  - програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Професійна діяльність педагога в умовах цифрового суспільства». Розробник: Зоря Ю.М., завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.п.н. (Експерти: Качкар Є.В., методист навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.т.н.; Вовченко О. І., доцент кафедри комп'ютерних наук Київського міжнародного університету, к.т.н.);
  - програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Новітні підходи до організації освітнього процесу в умовах сьогодення». Розробник: Зоря Ю.М., завідувач навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.п.н. (Експерти: Качкар Є.В., методист навчально-тренінгового центру STEM-освіти КНЗ "ЧОПОПП ЧОР", к.т.н.; Скрипай Л.М., учитель Черкаського колегіуму «Берегиня» Черкаської міської ради Черкаської області);

- програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Розвиток креативного мислення учасників освітнього процесу». Розробник: Норкіна О.В., доцент кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат педагогічних наук. (Експерти: Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук; Павліченко С.П., учитель математики Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №32 Черкаської міської ради Черкаської області);
- програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Психолого-педагогічний супровід класного керівника в умовах НУШ». Авторський колектив: Бугайчук Н.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Руденко І.М., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук. (Експерти: Теслюк П.В., доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», кандидат психологічних наук, доцент; Висоцька М.П., консультант комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області);
- програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Інтеграція основних педагогічних підходів в освітньому процесі закладів дошкільної освіти». Розробник: Сіренко А.Є., завідувач відділу дошкільної освіти комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», канд. пед. Наук. (Експерти: Андрющенко Т.К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», доктор педагогічних наук, професор. Надолошко Л.В., директор Дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №81 «Незабудка» Черкаської міської ради);
- програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Розвиток психологічної культури в закладі освіти». Розробник: Якухіна Н.О., методист навчально-методичного центру психологічної служби комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради». (Експерти: Руденко І.М., доцент

кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Донець В.О., психолог КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради);

- програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Розвиток творчого потенціалу в школярів 5-6 класів засобами мистецької діяльності». Розробник: Гловацький С.В., методист лабораторії виховної роботи КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради». (Експерти: Ющенко Л.О., доцент кафедри професійного розвитку педагогів КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради», кандидат філологічних наук; Колесник А.Ю., директор дитячої музичної школи № 3 Черкаської міської ради);
- програма спеціального курсу підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників «Екстрене реагування, управління стресом, адаптація та інклюзія в умовах військової агресії». Розробник: Харитонova С.М., завідувач навчально-методичного центру психологічної служби комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (Експерти: Руденко І.М., доцент кафедри психології комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»; Пашенко О.І., психолог КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Черкаської області

## **РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ**

### **2.1. ДЕРЖАВНІ ПРОГРАМИ**

У 2023 році продовжувалась робота щодо виконання **Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки.**

Щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки та з метою підвищення ролі української мови як національної цінності методистами лабораторії гуманітарних дисциплін у закладах освіти та культури було проведено: виховні заходи до Дня української мови, літературні конкурси «Вірш, лист, малюнок до мами», «Я – майбутнє України», «Молода КороНація» (протягом I півріччя), творчі мистецькі заходи з обов'язковим виконанням творів української музики (конкурси- фестивалі «Таланти моєї родини»).

Щодо реалізації Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова – успішна держава» (від 17.07.2019 № 596-р) *проведено* до Міжнародного дня рідної мови в закладах області квест «З українською веселіше», «Лабіринти мови», «Обирай українську»; мовознавчу афішу

«Вивчай! Знай! Рідну мову поважай!», «Говори українською»; театральні свята «Із початків української писемності»; мовний квест «Турнір ораторів»; мовознавчий двобій «Слово рідне крила дає», «За Україну, за її мову!»; флешмоб «Удосконалюйся, звеселяйся, моя рідна мово! У барвінки зодягайся, українське слово»; брейн-ринг «Сходження на Філологічний Олімп»; рекламний проєкт «Вивчай! Знай! Рідну мову люби, поважай!»; виготовлення лепбука «21 лютого – Міжнародний день української мови»; інтерактивну екскурсію «Подорожуємо з новим правописом»; конкурс малюнків і стіннівок «Любіть Україну і мову її солов'їну». У закладах освіти Смілянської, Золотоніської, Уманської територіальних громад проведено міський фестиваль літературно-музичних композицій «Мова сили й простоти», «Бринить, співає наша мова, чарує, тішить і п'янить...».

У рамках заходів із нагоди 209 річниці від дня народження українського поета, прозаїка, мислителя Тараса Григоровича Шевченка методистами інституту спільно з працівниками бібліотеки імені Василя Симоненка для учнів 5-8 класів закладів освіти, що надіслали заявку на участь, проведено віртуальну мандрівку «Шляхами великої долі». Учасники зустрічі укотре переконалися, що Тарас Шевченко – видатний діяч, людина – патріот. Своїм життям і творчістю Великий Кобзар довів, що українці – народ нескорений.

Тарас Шевченко став символом боротьби багатьох поколінь українців за свободу й незалежність. Зараз творчість Шевченка надихає кожного українця в рідній країні та за її межами. З огляду на це учні та вчителі закладів загальної середньої освіти Золотоніської територіальної громади та Черкаського колегіуму «Берегиня» Черкаської міської ради підготували «Літературний перформанс за творами Тараса Шевченка», який мали можливість переглянути вихованці 9-11 класів. Також проведена онлайн-конференція з теми «Шевченко відомий і невідомий», у якій брали участь педагоги області.

Працівники лабораторії виховної роботи розробили тематичний курс підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників з теми «Загальношкільний підхід до національно-патріотичного виховання учасників освітнього процесу». У рамках науково-методичного тижня проведено методичну галерею для працівників ЦПРПП (методичних служб), які відповідають за виховну роботу, керівників методичних об'єднань педагогів-організаторів з теми «Громадянсько-патріотичне виховання учасників освітнього процесу: ідеї, методи та інструменти». У рамках пролонгованих курсів для педагогів-організаторів проведено вебінар з теми «Дескриптори компетентностей для культури демократії».

Підготовлено і проведено заняття для слухачів курсів педагогів-організаторів, заступників з виховної роботи лекції з національно-патріотичної тематики, а саме:

- «Національно-патріотичне виховання у викликах сьогодення»;
- «Пріоритетні напрями виховної діяльності у сучасному закладі освіти»;
- «Формування національно-культурної ідентичності особистості»;
- «Ефективні методики та інноваційні технології виховної роботи в ЗЗСО»;
- «Сучасні підходи до роботи з молоддю у закладі освіти»;

- «Реалізація ключових компетентностей та наскрізних вмінь у процесі виховної діяльності».

Відповідно до результатів виставки-конкурсу «Нова українська школа Черкащини» пропагується досвід виховної роботи з національно-патріотичного виховання в Черкаській області. Тематика досвіду така:

- «Інноваційний підхід до реалізації національно-патріотичного виховання в сучасній школі». Московченко Л.М., директор опорного закладу освіти «Балаклеївський ліцей імені Євгенії Гуглі» Балаклеївської сільської ради;

- «Формування національної солідарності учнів НУШ в умовах дистанційного та змішаного навчання». Лисюк В.П., заступник директора з виховної роботи опорного закладу «Монастирищенський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №2» Монастирищенської міської ради;

- «Українці – нація нескорених. Ми – сильні та незламні». Косюк О.І., учитель Соколівського опорного ліцею Жашківської міської ради;

- «Інтерактив у національно-патріотичному вихованні». Лебединська Л.І., педагог-організатор навчально-виховного комплексу «Ліцей – загальноосвітня школа I-III ступенів «Лідер» Смілянської міської ради.

Згідно з результатами конкурсу на кращий електронний освітній ресурс з виховної роботи у 2023 році пропагується досвід виховної роботи з національно-патріотичного виховання в Черкаській області:

- «Красназнавчо-етнографічний музей – центр національно-патріотичного виховання» Шишковой Л.І., вчителя образотворчого мистецтва та мистецтва, керівника красназнавчо-етнографічного музею комунального закладу «Тальнівська санаторна школа Черкаської обласної ради»;

- «Від Сяну до Дону» Груші Т.Д., заступника директора з навчально виховної роботи та Віроцької Л.М., вчителя біології, географії, хімії Шелепуського ліцею Мошнівської сільської ради Черкаського району.

На виконання Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки Лігою старшокласників Черкащини здійснюється інтернет-проект «Ми – патріоти Черкащини». Крім того здійснено ряд заходів, зокрема:

- проведено Лігою та осередками Ліги старшокласників Черкащини *День єднання*. У заході взяли участь більше 60 осередків;

- 3 осередки Ліги старшокласників (Золотоніської, Черкаської та Чорнобаївської територіальних громад) взяли участь у міжнародному лідерському ХАБі до річниці війни в Україні «Загартовані війною»;

- проведено обласну Школу розвитку учнівського самоврядування;

- проведено лідерський EdCamp «Формула успіху сучасного лідера»;

- проведено патріотичні роздуми «Від діда до батька, від батька до сина народ наш боронить свою Батьківщину» з участю ветеранів війни в Україні;

- взято участь у круглому столі ОДА до Дня Гідності і Свободи;

- продовжена співпраця з ветеранами війни – відкрито виставку в КНЗ «ЧОПОПП ЧОР» «Обличчя Перемоги»;

- створені патріотичні відеовітання вчителям-захисникам України до Дня працівника освіти та Дня захисника і захисниць України;

- започатковано і здійснюється Лігою старшокласників Черкащини проєкт постерів # Мрії\_обпалені\_війною.

Працівники лабораторії виховної роботи здійснили такі види діяльності:

- ⇒ розробили тематичний курс підвищення кваліфікації за вибором педагогічних працівників з теми «Загальношкільний підхід до національно-патріотичного виховання учасників освітнього процесу»;
- ⇒ провели методичну галерею у рамках науково-методичного тижня для працівників ЦПРПП (методичних служб) які відповідають за виховну роботу, керівників методичних об'єднань педагогів-організаторів з теми «Громадянсько-патріотичне виховання учасників освітнього процесу: ідеї, методи та інструменти»;
- ⇒ провели вебінар у рамках пролонгованих курсів для педагогів-організаторів з теми «Дескриптори компетентностей для культури демократії».

На курсах підвищення кваліфікації педагогічних працівників підготовлено і проведено заняття для слухачів кваліфікації «педагоги-організатори», заступників з виховної роботи – лекції з національно-патріотичної тематики з таких тем:

1. «Національно-патріотичне виховання у викликах сьогодення».
2. «Пріоритетні напрями виховної діяльності у сучасному закладі освіти».
3. «Формування національно-культурної ідентичності особистості».
4. «Ефективні методики та інноваційні технології виховної роботи в ЗЗСО».
5. «Сучасні підходи до роботи з молоддю у закладі освіти».
6. «Реалізація ключових компетентностей та наскрізних вмінь у процесі виховної діяльності».

«Національна стратегія розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у Новій українській школі на 2020-2024 роки» обумовлена необхідністю побудови безпечного та здорового освітнього середовища, створена для забезпечення прав дітей на освіту, приєє створенню умов для надання учням якісних освітніх послуг. Формування фізичного, соціального та емоційного розвитку учнів, їх потенціалу є основним завданням Національної стратегії.

Національна стратегія сьогодні, в умовах воєнного стану, ґрунтується на тому, що учні повинні оволодіти знаннями, уміннями, навичками, способами мислення стосовно:

- створення безпечних умов життя і діяльності в умовах надзвичайних ситуацій;
- основ захисту здоров'я та життя людини від небезпек, оцінки існуючих ризиків середовища;
- формування індивідуальних характеристик поведінки та звичок, що забезпечують рівень життєдіяльності;
- усвідомлення важливості здорового способу життя та гармонійного розвитку, поліпшення власного здоров'я;
- моделей безпечної та ненасильницької міжособистісної взаємодії з однолітками та дорослими;

- усвідомлення цінностей життя та здоров'я, власної відповідальності та спроможності зберегти та зміцнити здоров'я.

У рамках реалізації означеної програми працівники навчально-методичного центру психологічної служби у січні-травні 2023 року провели ряд заходів, зокрема:

- ⇒ масові та сертифікаційні заходи для педагогічних працівників та працівників психологічної служби закладів освіти області;
- ⇒ освітній форум «Психологічний супровід вимушено переміщених осіб та біженців: техніки кризової інтервенції» спільно з працівниками кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту проведений для практичних психологів області (64 особи);
- ⇒ методичний інструктаж «Циклограма діяльності психологічної служби в умовах воєнного стану» для керівників психологічних служб, професійних спільнот, відповідальних за роботу психологічної служби (50 осіб);
- ⇒ методичну студію «Соціальна адаптація внутрішньо переміщених сімей з дітьми» для практичних психологів та соціальних педагогів закладів освіти (38 осіб);
- ⇒ дводенний освітній коворкінг для педагогічних працівників, практичних психологів, соціальних педагогів, керівників закладів освіти з теми «Дитина у воєнний та післявоєнний період. Безпека. Підтримка. Допомога», який став складовою науково-методичного тижня «Актуальні питання професійної діяльності педагогічних працівників у воєнний та післявоєнний час»;
- ⇒ майстер-клас для практичних психологів м. Черкас з теми «Шляхи мінімізації впливів війни в роботі працівника психологічної служби» (40 осіб);
- ⇒ методичну студію для педагогів «Шляхи формування життєстійкості як основа життєвого успіху» є частиною комплексу сертифікаційних заходів у 2023 році (взяло участь 379 осіб із числа працівників психологічної служби, педагогів закладів освіти, вихователів закладів дошкільної освіти, педагогів закладів позашкільної освіти, керівників закладів та фахівців центрів професійного розвитку педагогічних працівників);
- ⇒ постійно діючу Школу класного керівника з теми «Створення безпечного освітнього середовища. Запобігання проявам насильства та попередження булінгу в учнівських колективах» (кількість учасників 80 осіб).

Взяли участь у роботі STEAM-полігону в секції «керівники інноваційних закладів освіти» з теми «Організація безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану. Зона відповідальності та ризику» (30 осіб).

У січні 2023 року організовано та здійснено роботу обласного етапу Всеукраїнського конкурсу Авторських програм практичних психологів «Нові технології у новій школі» (Наказ КНЗ «ЧОППОП ЧОР» №42 від 21.02.2023 «Про підсумки II етапу Всеукраїнського конкурсу Авторських програм практичних психологів та соціальних педагогів «Нові технології у новій школі»

(подано 9 Авторських програм, роботи переможців направлено на III етап до ІМЗО).

У більшості робіт нинішнього року переважає тематика щодо досвіду надання психологічного та соціально-педагогічного супроводу всіх учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану, що є найбільш актуальним сьогодні.

Організація та супровід курсової підготовки працівників психологічної служби здійснювалася таким чином:

- проводився фаховий супровід курсів практичних психологів та соціальних педагогів, які мають основне інше навантаження (26 осіб-дистанційний режим);
- проводився методичний супровід обласної творчої групи працівників психологічної служби з теми «Екопсихологія освітнього процесу». Наразі створюється сайт із наповненням «Психологічні хвилинки в роботі педагога» (відповідно до вимог МОН України в умовах воєнного стану).

Реалізується міжнародний проєкт «SAFE SPACE – невідкладна психосоціальна підтримка для учнів та шкільних вчителів», у рамках якого здійснено:

- навчально-розвиткові тренінги «Безпечний простір» для педагогічних працівників України та Черкаської області (охоплено 142 педагогічних працівника) (Харитонova С.М.);
- обов'язкові супервізійні зустрічі з групами педагогів за результатами тренінгу (охоплено 265 педагогічних працівника) (Харитонova С.М.).

Розроблено проєкт створення кабінету ментального здоров'я «Я тобі довіряю себе». Також працівниками центру здійснюється науково-методична діяльність із актуальних питань фахового супроводу освітнього процесу, зокрема:

- проведений методичний інструктаж «Циклограма діяльності психологічної служби в умовах воєнного стану» (07.02.2023) для керівників психологічних служб, професійних спільнот, особи, відповідальні за роботу психологічних служб територіальних громад (50 осіб)(Харитонova С.М., Якухіна Н.О.);
- проведена онлайн зустріч «Методична робота з кадрами. Моніторинг забезпечення закладів освіти посадами практичних психологів та соціальних педагогів та підсумків діяльності за 2022-2023 навчальний рік»(23.05.2023) із працівниками відділів освіти, Центрів професійного розвитку педагогічних працівників, керівниками професійних спільнот практичних психологів та соціальних педагогів ОТГ, відповідальними за роботу психологічної служби ОТГ (50 осіб)( Харитонova С.М., Брайченко Т.В., Якухіна Н.О.);
- підготовлено статті до спеціального випуску журналу «Педагогічний вісник» (10-14.04.2023) «Компенсаторна освіта» від працівників НМЦПС (для педагогів - Артеменко Т.Б., Харитонova С.М., для учнів – Брайченко Т.В., Якухіна Н.О.);

- всі працівники центру взяли участь у I Всеукраїнській науково-практичній онлайн-конференції «Професійний розвиток педагога в контексті викликів сьогодення» (19.04.2023), де розглядалися питання збереження психологічного здоров'я педагогічних працівників у період воєнних потрясінь;
- підбиті підсумки щорічних конкурсів електронного цифрового ресурсу 2023 (13-19.04.2023) та Виставки педагогічних інновацій НУШ 2023 (24-28.04.2023). Важливим маркером конкурсних робіт цього року є оволодіння прийомами та навичками збереження та відновлення психологічного та емоційного здоров'я учасників освітнього процесу, створення безпечного освітнього середовища для здобувачів освіти в період війни та післявоєнний період (Артеменко Т.Б., Харитонova С.М.).

Також діяльність навчально-методичного центру психологічної служби інституту була спрямована на забезпечення фахового супроводу педагогічних працівників у створенні безпечного і здорового освітнього середовища. Зауважимо, що Всеукраїнська програма підтримки ментального здоров'я педагогічних працівників та школярів реалізується через окремі міжнародні, державні та регіональні проекти та програми. У Черкаській області продовжується упровадження Міжнародного проекту ЮНІСЕФ-НаУКМА «Комплексна психосоціальна підтримка дітей, підлітків та сімей, які постраждали внаслідок військового конфлікту в Україні». Працівники навчально-методичного центру продовжують роботу з реалізації проектів щодо підтримки ментального здоров'я.

У рамках курсової підготовки педагогічних працівників проведено навчання фахівців психологічної служби закладів освіти (практичні психологи та соціальні педагоги) щодо підтримки ментального здоров'я відповідно до Міжнародного проекту ЮНІСЕФ-НаУКМА «Комплексна психосоціальна підтримка дітей, підлітків та сімей, які постраждали внаслідок військового конфлікту в Україні». У рамках постійно діючої Школи класного керівника на базі інституту проведено:

- заняття для педагогів закладів загальної середньої освіти щодо запобігання насильству, булінгу в освітньому середовищі, створення безпечного освітнього середовища, як основи для підтримки ментального здоров'я всіх учасників освітнього процесу;
- супервізійні зустрічі для працівників психологічної служби з розв'язання складних професійних ситуацій та з метою психологічної підтримки особистісного потенціалу практичних психологів та соціальних педагогів;
- дводенний тренінг для педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти щодо створення Шкільних служб порозуміння;
- розроблена та впроваджується освітній компонент «Психосоціальна підтримка ментального здоров'я та благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики» (15 год.).

## 2.2. РЕГІОНАЛЬНІ ПРОГРАМИ

## **Комплексна програма розвитку та функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя Черкаської області на 2021-2025 роки**

На виконання рішення/постанови Черкаської обласної ради від 07.05.2021 № 10200/02/01-01-08 «Про затвердження комплексної програми розвитку та функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя Черкаської області на 2021-2025 роки» у закладах освіти області систематично забезпечується поширення функцій та сфер застосування державної мови, поширення української культури в усіх її проявах з метою формування цілісного національного інформаційно-культурного простору.

Із метою реалізації заходів Програми та спонукання педагогів до постійного використання української мови у процесі спілкування з дітьми та молоддю 17-18 травня 2023 року методисти лабораторії гуманітарних дисциплін взяли участь в організації та проведенні Всеукраїнської науково-практичної конференції «Мова і війна», яка відбулася в Черкаському національному університеті імені Богдана Хмельницького.

Щорічно проводяться конкурси:

I. Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

У 2022-2023 н.р. із 20 учасників 4 етапу Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка від Черкаської області (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2023 №471) серед учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти 14 учасників вибороли призові місця.

У Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!» у номінаціях «Історія і державотворення», «Література» у IV етапі перемогу здобули два учасники в номінаціях «Література» та «Історія і державотворення».

У Всеукраїнському конкурсі учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!» у номінації «Література» та «Історія і державотворення» у IV етапі (наказ Міністерства освіти і науки України від 11.05.2023 №550) перемогу здобули 2 учня із Чигиринської загальноосвітньої школи I-III ступенів №3 Чигиринської міської ради і Лисянського ліцею № 1 Лисянської селищної ради.

Фінальний етап Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика проведено у дистанційному форматі з метою розвитку в учнівської та студентської молоді стійкої мотивації й свідомого прагнення до вивчення української мови. Із Черкащини взяли участь 26 учасників (лист ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» №21/08-676 від 27.04.2023).

Переможцями стали 2 учні із Черкаського колегіуму «Берегиня» Черкаської міської ради Черкаської області і Смілянського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I ступеня – гімназія ім. В.Т. Сенатора» Смілянської міської ради.

Щорічно для слухачів курсів підвищення кваліфікації учителів української мови і літератури проводяться практичні заняття, у ході яких реалізуються вимоги до професійних знань фахівців щодо володіння методикою викладання української мови як державної.

Навчальні плани курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників містять лекції щодо культури мови та нового українського правопису.

Розпочала роботу обласна творча група вчителів початкових класів «Формування читацької компетентності молодших школярів»

Підготовлено збірник діагностувальних робіт з перевірки стану сформованості читацької компетентності молодших школярів (Добровольська Л.Н., Кириленко В.М.). Мета: моніторингові дослідження читацької грамотності випускників початкової школи.

### **Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання в Черкаській області на 2020-2025 роки**

Творчою групою вчителів історії розроблено навчальну програму курсу за вибором «Моя Черкащина» для 7-11 класів закладів загальної середньої освіти Черкаської області. Програма розроблена з урахуванням вимог Державного стандарту базової середньої освіти до громадянської та історичної освітньої галузі.

Метою навчального курсу є формування в учнів/учениць цілісного уявлення про минуле і сучасне Черкащини, де відбувалося багато ключових подій історії України, про видатних уродженців краю, які жили, боролися і творили на благо українського народу, про тих, хто сьогодні мужньо захищає суверенітет і територіальну цілісність нашої держави у російсько-українській війні. ( має гриф МОН 3.0219-2023 протокол №10 засідання експертної комісії з історії від 28.04.2023).

**Обласна цільова програма «Інноваційні школи Черкащини»** на період до 2023 року зі змінами, внесеними рішенням обласної ради від 19.02.2021 №5-29/VIII.

Відповідно до рішення Черкаської обласної ради від 19.02.2021 № 5-29/VIII «Про внесення змін до рішення обласної ради від 07.10.2016 № 9-2/VII» продовжено до 31.12.2023 строк дії виконання обласної цільової програми «Інноваційні школи Черкащини» на період до 2023 року.

Необхідною умовою інтеграції національної системи освіти у міжнародний освітній простір є якість надання освітніх послуг. Будь-який заклад загальної середньої освіти має позиціювати себе на ринку освітніх послуг шляхом підвищення якості освіти й формування у споживачів уміння самостійно здобувати знання впродовж життя. Саме це забезпечить становлення освіти як соціальної цінності.

У січні 2023 року проведено моніторингові дослідження щодо упровадження програмних засобів та хмарних сервісів диджиталізації управлінського процесу інноваційними школами Черкащини. У моніторингу взяли участь 29 інноваційних закладів освіти Черкаської області. Опитування показало, що поступово в освітніх закладах відбувається впровадження електронних шкільних журналів та щоденників.

Більшість інноваційних закладів освіти (21,75%) використовують безплатну платформу «Нові знання». Цей електронний журнал інтегрований з програмою «КУРС: Школа» (програмний засіб, який використовується в

навчальних закладах для ведення бази даних учителів, учнів та електронного журналу).

Актуальність створення повноцінної інформаційної системи закладу освіти на основі цифрових технологій значно зросла через всесвітню пандемію: необхідність проводити освітній процес у віддаленому режимі, організовувати дистанційне й змішане навчання, здійснювати дистанційну комунікацію з учнями, педагогами, батьками. Послуги хмарних технологій, які для закладів освіти надаються безплатно, дозволяють створити таку ефективну інформаційну систему без значних матеріальних затрат.

Керівники інноваційних шкіл постійно підвищують рівень цифрової компетентності, а саме: опановують новітні курси в онлайн-студіях EdEra (29; 100%), Prometheus (21; 84%), на національних освітніх платформах «Всеосвіта» (19; 76%) та «Дія. Цифрова освіта» (17; 68%); на курсах підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти на базі КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради» (29; 100%); беруть участь в освітньому проєкті «На урок» (21; 84%); вивчають різноманітні цифрові інструменти та онлайн-сервіси за допомогою відеохостингу YouTube (19; 76%) тощо.

Активно в інноваційних закладах використовують такі цифрові ресурси та інструменти для організації взаємодії з учасниками освітнього процесу: електронну пошту (23; 92%), Google Форми (22; 88%); Viber (22; 88%); Google Meet, сайт школи (21; 84%); Google Classroom, спільні Google Документи (19; 76%); Google Таблиці (16; 64%); Google Презентації (14; 56%); Facebook (15; 60%); Zoom (13; 52%) тощо.

Відбувалось удосконалення організаційної структури системи дистанційної освіти. З цією метою в інноваційних закладах освіти в умовах карантину та воєнного стану була здійснена певна робота, а саме: проведені навчання педагогічних колективів, батьків, учнів щодо використання електронних щоденників та електронних журналів; обрані спільні платформи, сервіси для навчання; всі учасники освітнього процесу в закладі освіти були забезпечені доступом до якісного інтернету, комп'ютерної техніки (за необхідності); була проаналізована спроможність учнів щодо доступу до Всесвітньої мережі, комп'ютерів, смартфонів; створені спільні канали комунікації з учасниками освітнього процесу; організовані консультування щодо розвитку цифрової компетентності, безпеки в інтернеті, захисту інформації; узгоджені проведення онлайн-занять.

Для організації навчання з використанням технологій дистанційного навчання інноваційними закладами освіти обрані такі освітні платформи: Google Classroom (17; 70,8%), NZ (Нові знання) (13; 54,2%), сайт закладу освіти (12; 50%), Google Workspace for Education (5; 20,8%), Human (2; 8,3%), ClassDojo (1; 4,2%), Moodle (1; 4,2%), МійКлас (1; 4,2%).

Для проведення онлайн-занять педагоги інноваційних шкіл використовують частіше такі сервіси як Google Meet (23; 92%); Zoom (18; 72%); Viber (14; 56%); рідше – Telegram-канал (8; 32%); Facebook (7; 28%); Microsoft Teams (4; 16%) тощо.

Здійснювалось підвищення якості кадрового потенціалу інноваційних закладів освіти відповідно до вимог реформування освітньої галузі.

На базі інституту проведені курси підвищення кваліфікації для керівників закладів загальної середньої освіти (директорів, заступників директорів) та вчителів-предметників, які викладатимуть у 5-11 класах навчальні предмети, що реалізують компетентнісний потенціал освітніх галузей Нової української школи (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, мистецької, громадянської та історичної, фізичної культури, соціальної та здоров'язбережувальної) відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти.

Педагогічні працівники інноваційних шкіл вивчають і впроваджують передовий досвід з питань інноваційної діяльності, беруть участь у конференціях, семінарах, інтернет-заходах, вебінарах на онлайн-платформах «На урок» (<https://naurok.com.ua/>), «РУХ. Освіта» (<https://ruh.com.ua/>), «Дистанційна Академія» (<https://osnova.d-academy.com.ua/>), на платформі тренінгів та вебінарів для працівників освіти ПФА (<https://pifa.com.ua/>), онлайн-курсах на платформах «Всеосвіта» (<https://vseosvita.ua/>), «Prometheus» (<https://prometheus.org.ua/>), «HUMAN» (<https://www.human.ua/>), «EdEra» (<https://www.ed-era.com/>), «Атомс» (<https://hub.atoms.com.ua/>), «Освіторія» (<https://osvitoria.media/tag/kursy/>), онлайн-журналу «Зарубіжна література в школах України» (<https://zl.kiev.ua/>), онлайн-навчанні в інтерактивній школі творчого вчителя видавництва «Ранок» (<https://bit.ly/43xRj4m>), онлайн-педраді центру сучасної педагогіки «Освітній маркер» (<https://bit.ly/45EnTTJ>), онлайн-конференціях від MacmillanEducation (<https://macmillanukraine.com/events/>), в навчально-методичних тренінгах від Express Publishing (<https://www.expresspublishing.co.uk/>), вебінарах та тренувальних програмах від Бритнської Ради, у тренінгах та семінарах у рамках спільного проекту Ради Європи, Міністерства освіти і науки України і Європейського Центру Вергеланда (Осло) за підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії тощо.

З метою поширення власного досвіду використовують можливості медіапростору, друкованих засобів масової інформації, виставок і конкурсів професійної майстерності.

Із 11.04.2023 до 13.04.2023 педагоги інноваційних закладів загальної середньої освіти взяли участь в обласній виставці-конкурсі «Нова українська школа Черкащини», яка проводилась на базі інституту з метою розвитку професіоналізму педагогічних працівників області, удосконалення регіональної системи освіти, популяризації кращого педагогічного досвіду та впровадження новітніх технологій у педагогічну практику.

За кращий досвід організаторської діяльності з упровадження засад Нової української школи та популяризацію інноваційних здобутків на міжнародному і всеукраїнському рівнях у 2022-2023 навчальному році за результатами участі у виставках «Інноватика в сучасній освіті» і «Сучасні заклади освіти» Дипломами Управління відзначені педагогічні колективи чотирьох інноваційних закладів освіти: Першої міської гімназії Черкаської міської ради Черкаської області,

Чорнобаївської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 Чорнобаївської селищної ради, Моринського ліцею з дошкільним підрозділом імені Т.Г. Шевченка Звенигородської міської ради Звенигородського району, Червонослобідського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Червонослобідської сільської ради».

З 01 березня до 20 квітня 2023 року на базі інституту проведено обласний конкурс на кращий електронний освітній ресурс.

Серед інноваційних закладів переможцями конкурсу на кращий електронний освітній ресурс стали 15 закладів загальної середньої освіти, які представили 39 електронних посібників.

Найбільша кількість ЕОР відзначена у Жашківському ліцеї №1 Жашківської міської ради (6 ЕОР); по 5 ЕОР – у Золотоніській гімназії ім. С.Д. Скляренка Золотоніської міської ради та опорному закладі загальної середньої освіти I-III ступенів «Ліцей «Ерудит» Монастирищенської міської ради Уманського району; по 3 ЕОР – у Ватутінському ліцеї №1 Ватутінської міської ради, опорному закладі «Лисянський ліцей №1» Лисянської селищної ради, Драбівському навчально-виховному комплексі «Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів імені С.В.Васильченка - гімназія» Драбівської селищної ради, Золотоніській спеціалізованій школі №2 інформаційних технологій Золотоніської міської ради.

Найкращі електронні освітні ресурси, Автор:и яких представлені до нагородження, розміщено на сайті інституту у розділі «Колекція цифрових ресурсів» за посиланням: <http://oipoppp.ed-sp.net/?q=digital-resources-collection>.

На чотирнадцятій міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти» в онлайн-режимі переможцями конкурсів серед інноваційних закладів загальної середньої освіти стали: Моринський ліцей з дошкільним підрозділом імені Т.Г.Шевченка Звенигородської міської ради Звенигородського району (номінація «Виховання національної еліти – запорука майбутнього розвитку українського суспільства», золото); Червонослобідський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 Червонослобідської сільської ради (номінація «Збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу шляхом розвитку стресостійкості», срібло); Перша міська гімназія Черкаської міської ради (номінація «Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освітній процес: сучасні рішення та перспективи розвитку», золото).

Апробація Державного стандарту базової середньої освіти і відповідно – модельних навчальних програм упродовж 2021-2023 навчального року здійснювалась у пілотних закладах освіти – учасниках інноваційного освітнього проекту всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (наказ МОНУ від 02.04.2021 №406).

У всеукраїнському експерименті взяли участь чотири інноваційні заклади освіти Черкаської області, а саме:

1. навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів №3 – колегіум» Смілянської міської ради Черкаської області;

2. Золотоніська гімназія ім. С.Д. Скляренка Золотоніської міської ради Черкаської області;
3. Золотоніська спеціалізована школа №2 інформаційних технологій Золотоніської міської ради Черкаської області;
4. Черкаська гімназія №9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради Черкаської області.

Інноваційні школи беруть участь у 56 проєктах міжнародного рівня та 35 – всеукраїнського рівня; на їх базі проводяться такі літні табори: мовні (23, 74,2%), наукові (3; 9,7%), військово-патріотичні (4; 12,9%) тощо.

В освітніх закладах функціонують бібліотечно-інформаційні (15; 48,4%) та інформаційно-ресурсні центри (7; 22,6%).

У 19 інноваційних закладах освіти навчаються учні з особливими освітніми потребами, а саме: у 16 (51,6%) закладах створені інклюзивні класи, у 3 (9,7%) – діти здобувають освіту на загальних підставах. У закладах освіти створений універсальний дизайн та розумне пристосування для здобуття якісної освіти дітьми з особливими освітніми потребами. 20 шкіл забезпечені пандусами з поручнями, 14 – розширеними входними дверми для людей на візках, 7 – туалетними кімнатами для осіб з особливими потребами тощо. Для надання корекційно-розвиткових послуг створені ресурсні кімнати (13; 44,8%). У закладах надають психологічну та корекційно-розвиткову допомогу 26 практичних психологів і 11 вчителів-логопедів та вчителів-дефектологів.

Учні інноваційних закладів освіти беруть активну та результативну участь у проведенні Всеукраїнських учнівських олімпіад, різноманітних конкурсах і турнірах.

Серед переможців IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад (квітень 2023 року) є учні таких інноваційних шкіл: Іваньківського ліцею Іваньківської сільської ради Черкаської області (*географія, I місце*), Уманського ліцею № 3 Уманської міської ради Черкаської області (*українська мова і література, I місце*), Канівської загальноосвітньої школи I-III ступенів №4 Канівської міської ради Черкаської області (*екологія, III місце*), навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів №3-колегіум» Смілянської міської ради Черкаської області (*географія, III місце*), Черкаської гімназії №9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради Черкаської області (*біологія, III місце*).

Серед переможців обласного етапу XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, що проходить під гаслом «Об'єднаймося ж, брати мої!», у січні 2023 року стали учні закладу загальної середньої освіти I-III ступенів «Пальміра» Вознесенської сільської ради Золотоніського району Черкаської області у номінації «Література», опорного закладу «Лисянський ліцей №1» Лисянської селищної ради Черкаської області та опорного закладу загальної середньої освіти I-III ступенів «Ліцей «Ерудит» Монастирищенської міської ради Уманського району Черкаської області у номінації «Історія України та державотворення».

Серед переможців XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка (наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2023 №471) стали учні таких інноваційних

закладів загальної середньої освіти: Драбівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів ім. С.В. Васильченка – гімназія» Драбівської районної ради, Золотоніської спеціалізованої школи № 2 інформаційних технологій Золотоніської міської ради, Золотоніської гімназії ім. С.Д. Скляренка Золотоніської міської ради, Черкаської гімназії №9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради, Родниківського ліцею ім. Т.Г. Шевченка Паланської сільської ради, Городищенського економічного ліцею Городищенської міської ради, Драбівського навчально-виховного комплексу «Загальноосвітня школа I-III ступенів – гімназія» Драбівської районної ради.

Серед переможців обласного етапу XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (наказ від 06.02.2023 №12 «Про підсумки проведення III (II) етапу XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика») є учні інноваційних шкіл Черкаської області, а саме: Чигиринського ліцею № 1 імені Б. Хмельницького Чигиринської міської ради Черкаської області, Драбівського навчально-виховного комплексу «Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів імені С.В. Васильченка - гімназія» Драбівської селищної ради Черкаської, закладу загальної середньої освіти I-III ступенів «Пальміра» Вознесенської сільської ради Золотоніського району Черкаської області, Катеринопільського ліцею.

Згідно з наказом Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації від 30.03.2021 №25 закладам освіти – учасникам Програми надано статус експериментальних закладів освіти регіонального рівня. На базі експериментальних закладів продовжується дослідно-експериментальна робота з теми **«Забезпечення нових стандартів якості освіти в інноваційних школах Черкащини засобами STEM-освіти»**.

Із метою розвитку STEM-орієнтованого напрямку в регіоні в I півріччі 2023 року працівники центру STEM-освіти активно проводили навчально-методичні заходи для педагогів закладів освіти-учасників обласної програми «Інноваційні школи Черкащини», а саме:

- 1) Черкаський регіональний фестиваль з робототехніки «Роботи допомагають Україні!»;
- 2) Всеукраїнський освітній полігон «STEM-освіта: можливості для майбутнього»;
- 3) конкурс проєктів у рамках STEM-тижня «STEM-проєкт: ідеї, винаходи, відкриття»;
- 4) освітню майстерню «Гейміфікація як освітній тренд»;
- 5) майстер-клас «Google-сайт як засіб візуалізації STEM-проєкту»;
- 6) освітню студію «Canva: можливості для вчителя»;
- 7) вебпрактикум «STEM-урок із використанням технологій доповненої реальності»;
- 8) студію STEM-ідей «Розроблення дорожньої карти реалізації всеукраїнського проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів»;
- 9) Digital студію «Відеоконтент у професійній діяльності сучасного педагога»;

10) семінар-практикум «STEM-проект у сучасному освітньому просторі початкової школи».

Протягом звітної періоду працівники центру STEM-освіти здійснювали науково-методичний супровід впровадження проектної діяльності міжнародного рівня «FIRST Lego League», «FIRST Lego League Junior», «Robotica», «Robotica Junior» та провели:

- ⇒ навчання журі та суддів регіонального фестивалю з робототехніки (протягом січня-лютого в очно-дистанційній формі);
- ⇒ онлайн навчання суддів проекту FLL та FLL Junior в режимі онлайн на платформі CLASSROOM (протягом січня-квітня);
- ⇒ вебконференцію «Особливості підготовки до «First Lego League» (січень-лютий 2023);
- ⇒ майстер-класи з програмування та конструювання EV3 (січень-травень 2023).

З метою запровадження наукових розробок, спрямованих на розвиток в учнівської молоді інтересу до науково-технічної творчості та підготовки нового покоління до життя у високотехнологічному конкурентному світі, 04 березня 2023 року на базі Черкаської гімназії №9 імені О.М. Луценка Черкаської міської ради відбувся Черкаський регіональний фестиваль з робототехніки *«Роботи допомагають Україні!»*. Також проведено освітній полігон з питань системного впровадження та розвитку компетентнісної моделі STEM-освіти. У заході взяли участь педагоги більше як із 15 областей України: Вінницької, Донецької, Дніпровської, Житомирської, Запорізької, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Львівської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, а також міста Київ та Біла Церква. У рамках Всеукраїнського полігону учасники відвідали Тарасову Гору та поклали квіти до пам'ятника великого Кобзаря!

В області діє школа «Інновації впровадження STEM в освітній процес НУШ», результатом якої є численні тренінги, майстер-класи, вебконференції щодо підготовки команд до участі в обласних, всеукраїнських та міжнародних фестивалях, активне впровадження онлайн-навчання суддів, журі та волонтерів обласних фестивалів, дистанційне навчання педагогів інноваціям впровадження міжнародних практик «ІОТ-Інтернету речей» в освітній процес.

Протягом звітної періоду для педагогів закладів освіти-учасників обласної програми «Інноваційні школи Черкащини» працівниками навчально-тренінгового центру STEM-освіти активно здійснювався науково-методичний супровід інноваційних освітніх програм та проектної діяльності.

Інноваційні заклади загальної середньої освіти активно долучились до волонтерської діяльності та допомагають українській армії, а саме: збирають кошти, одяг, побутові речі; плетуть сітки, кікімори; виготовляють устілки, окопні свічки, готують їжу для військовослужбовців, надають приміщення для тимчасового проживання, здійснюють освітні послуги для дорослих тощо.

**Обласна програма розвитку дошкільної освіти (рішення Черкаської обласної ради від 22.12.2017 №19-15/VII)**

На базі інституту з метою удосконалення та узагальнення досвіду впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти було проведено Інтернет-семінар «Фінансова освіта дітей дошкільного віку: шляхи реалізації». Для компенсації якісного процесу соціалізації дошкільників було організовано роботу воркшопу «Педагогічний супровід дошкільника у соціальному світі взаємин». На семінарі «Забезпечення готовності дітей дошкільного віку до НУШ» окреслено основні напрямки роботи вихователя закладу дошкільної освіти щодо якісної, системної та послідовної роботи для забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти.

Педагоги закладів дошкільної освіти ознайомилися з SWOT-аналізом, інструментом для аналізу ситуації та планування – особистісного розвитку педагога, розвитку закладу дошкільної освіти, розробленні освітніх програм.

Творча майстерня «Формування національної складової особистості дошкільника» зорієнтувала педагогів дошкільних закладів на доцільну і відповідну віку роботу з дітьми дошкільного віку по формування національної ідентичності, зважаючи на сучасну модель реальності.

Проведення семінарів, практикумів, майстер класів для інструкторів з фізичної культури з питань застосування методів спрямовують вихователів працювати на збереження здоров'я дітей.

Проведено в онлайн-режимі фізкультурно-оздоровчий захід MOVE Week 2023 для закладів дошкільної освіти. Участь взяли більше 70 закладів дошкільної освіти.

### **РОЗДІЛ 3. НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ**

#### **3.1. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТЕМА, НАД ЯКОЮ ПРАЦЮЄ ЗАКЛАД**

Науково-дослідна тема, над якою працював заклад у 2023 році: «Інноваційні підходи до організації післядипломної освіти педагогічних працівників та науково-методичне забезпечення регіонального освітнього простору».

#### **3.2. НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ТЕМИ КАФЕДР, ЦЕНТРІВ, ЛАБОРАТОРІЙ, ВІДДІЛІВ**

Визначені науково-дослідні теми кожного структурного підрозділу у таблиці:

| <b>№ з/п</b> | <b>Назва структурного підрозділу</b>    | <b>Науково-дослідна тема</b>                                                                                         |
|--------------|-----------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1.           | Кафедра професійного розвитку педагогів | Інноваційні підходи до науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогів у системі післядипломної освіти |

|     |                                                    |                                                                                                                                                                                                                 |
|-----|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 2.  | Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту       | Науково-педагогічне забезпечення сучасного освітнього менеджменту та процесу підвищення професійної компетентності педагога в контексті нової парадигми освіти                                                  |
| 3.  | Кафедра психології                                 | Психологічний супровід розвитку особистості педагога Нової української школи                                                                                                                                    |
| 4.  | Лабораторія виховної роботи                        | Методичне забезпечення розвитку професійної компетентності педагогічних працівників, упровадження сучасних моделей навчання та виховання на засадах гуманізації освітнього процесу                              |
| 5.  | Лабораторія гуманітарних дисциплін                 | Упровадження новітніх педагогічних технологій підвищення професійної компетентності вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін в умовах реалізації стратегій Нової української школи                             |
| 6.  | Лабораторія природничо-математичних дисциплін      | Формування компетентного учителя природничо-математичних дисциплін шляхом впровадження основ STEM-освіти для забезпечення та реалізації основних стратегій Нової української школи                              |
| 7.  | Лабораторія-центр ЗНО та моніторингу якості освіти | Науково-методичні засади розвитку освітньої аналітики та єдиного інформаційно-моніторингового простору в області як чинники формування системи якості загальної середньої та післядипломної педагогічної освіти |
| 8.  | Відділ дошкільної освіти                           | Осучаснення змісту та форм дошкільної освіти через удосконалення й урізноманітнення форм і методів взаємодії учасників освітнього процесу в закладах дошкільної освіти                                          |
| 9.  | Відділ початкової освіти                           | Підвищення професійних компетентностей учителів початкових класів та вихователів групи продовженого дня в умовах Нової української школи                                                                        |
| 10. | Координаційний центр                               | Організаційно-педагогічні умови діяльності                                                                                                                                                                      |

|     |                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| .   | професійного розвитку особистості                                                                               | центрів професійного розвитку педагогічних працівників щодо забезпечення ефективного професійного розвитку педагогів в умовах децентралізації                                                                                                                                                                                                                 |
| 11. | Відділ координації професійного розвитку керівників закладів освіти                                             | Розвиток професійної компетентності керівників закладів освіти в умовах реалізації Концепції Нової української школи                                                                                                                                                                                                                                          |
| 12. | Відділ координації співпраці з регіональними службами та центрами професійного розвитку педагогів               | Професійно-особистісний розвиток особистості шляхом впровадження компетентнісного, особистісно орієнтованого, діяльнісного, інклюзивного підходів до навчання здобувачів освіти, дистанційного навчання та нових освітніх технологій; популяризація та впровадження педагогічних інновацій, пропаганда перспективного педагогічного досвіду освітян Черкащини |
| 13. | Відділ координації фахового та спеціалізованого професійного розвитку особистості                               | Створення організаційно-педагогічних умов фахового та спеціалізованого професійного розвитку особистості                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 14. | Відділ координації дистанційної освіти, стажування та пролонгованого підвищення кваліфікації                    | Впровадження дистанційних технологій в освітню діяльність закладів освіти, координація науково-методичного забезпечення стажування та пролонгованого підвищення кваліфікації на засадах відкритої освіти                                                                                                                                                      |
| 15. | Відділ координації професійного розвитку працівників закладів професійно-технічної та фахової передвищої освіти | Методичний супровід компетентнісного розвитку педагогічних працівників професійної (професійно-технічної) освіти                                                                                                                                                                                                                                              |
| 16. | Навчально-методичний центр психологічної служби                                                                 | Навчально-методичний супровід професійного розвитку працівників психологічної служби в умовах освітніх змін                                                                                                                                                                                                                                                   |

|    |                                                                               |                                                                                                                                                                                                        |
|----|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 17 | Навчально-тренінговий центр STEM-освіти                                       | Навчально-методичний супровід реалізації STEM-орієнтованого підходу в закладах освіти                                                                                                                  |
| 18 | Відділ фізичної культури, військово-патріотичного виховання та основ здоров'я | Упровадження сучасних педагогічних технологій підвищення професійної компетентності вчителів фізичної культури, основ здоров'я, захисту Вітчизни в умовах реалізації стратегій Нової української школи |
| 19 | Ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти                                  | Реалізація інклюзивної та корекційної освіти шляхом розроблення і впровадження сучасних науково-методичних, психолого-педагогічних досягнень                                                           |

### **3.3. РОЗРОБЛЕННЯ НОВИХ ПРОГРАМ ТЕМАТИЧНИХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (ОЧНО, ОЧНО-ДИСТАНЦІЙНОЇ, ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ)**

Основними пріоритетами у роботі із педагогічними кадрами були реалізація Концепції Нової української школи, Закону України «Про освіту» та Державного стандарту початкової освіти.

Протягом року викладачами кафедр, методистами інституту розроблено та удосконалено матеріали для проведення лекцій та практичних занять, створено ряд презентацій з різних тем для дистанційної і очної форми навчання.

Тематика лекцій та практичних занять передбачала, насамперед, шляхи удосконалення освітнього процесу в умовах здійснення модернізації української освіти, усвідомлення нової ролі учителя як агента змін, культуру взаємин та створення позитивної взаємодії учасників освітнього процесу, впровадження принципів педагогіки партнерства, систему моніторингових досліджень освітнього процесу, гендерні підходи в освіті, впровадження принципів гуманної педагогіки, використання теорії множинного інтелекту в особистісно-орієнтованому навчанні, громадське управління закладами освіти, професійне самовдосконалення педагогічного працівника як суб'єкта педагогічної діяльності на засадах самопізнання.

Під час підвищення кваліфікації керівників здійснювалося керівництво й консультування написанням та захистом творчих (проектних) робіт.

Для удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників, активізації творчого потенціалу та розвитку педагогічної майстерності для очної, очно-дистанційної та дистанційної форм навчання на курсах підвищення кваліфікації педагогів працівниками інституту розроблено 56 програм тематичних та спеціальних курсів підвищення кваліфікації:

1. Відновні практики в школі. Медіація. Служба порозуміння. (Програма, 15 год., Автор: Харитонova С.М.).

2. Програма спеціальної підготовки асистентів учня (дитини). (Програма, 15 год., Автор: Литвин І.М.).
3. Класний керівник Нової української школи. (Програма, 30 год., Автор: Бугайчук Н.В.).
4. Загальношкільний підхід до національно-патріотичного виховання учасників освітнього процесу. (Програма, 8 год., Автор: Бугайчук Н.В.).
5. Класний керівник Нової української школи: взаємодія та партнерство в освітньому просторі. (Програма, 8 год., Автор: Бугайчук Н.В.).
6. Програма спеціалізованої підготовки для вчителів-реабілітологів, вчителів лікувальної фізичної культури та інструкторів з фізичної культури. (Програма, 30 год., Автор: Литвин І. М.).
7. Психологічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами, які зазнали психотравмуючих дій. (Програма, 30 год., Автор: Басик В. В.).
8. Модуль спеціалізованої підготовки для вчителів-реабілітологів, учителів лікувальної фізичної культури та інструкторів з фізичної культури. (Програма, 8 год., Автор: Глоба М.Г.)
9. Методика виконання учнівського проєкту з трудового навчання, технологій в очній і дистанційній формах. (Програма, 8 год., Автор: Кондратюк С.Ю.).
10. Академічна автономія закладу загальної середньої освіти. (Модуль, 8 год., Автор: Гаряча С.А.).
11. Організаційна автономія закладу загальної середньої освіти. (Модуль, 8 год., Автор: Крутенко О.В.).
12. Основи цифрової грамотності. (Програма, 8 год., Автор: Северинова А.М.).
13. Викладання інтегрованого курсу «Мистецтво», 5-6 класи на засадах Нової української школи. (Програма, 8 год., Автор: Гловацький С. В.).
14. Особливості формування ключових компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти в умовах Нової української школи. (Програма, 8 год., Автор: Лемешева Н.А.)
15. Освітні практики активізації переваг кліпового мислення у дистанційному форматі. (Програма, 8 год., Автор: Леснікова Ю.В.).
16. Техніки антистресового мислення педагогічних працівників в умовах воєнного стану. (Програма, 8 год., Автор: Руденко І.М.).
17. Використання різних видів навчальної діяльності при викладанні географії в умовах Нової української школи. (Модуль, 8 год., Крижанівський В.В.).
18. Самоменеджмент як запорука формування успішної особистості. (Програма, 8 год., Автор: Крутенко О.В.).
19. Нові підходи до навчання предметів мистецької освітньої галузі згідно з концепцією «Нова українська школа». (Програма, 30 год., Автор: Лемешева Н.А.).

20. STEM-освіта у грі: розвиваємо навички майбутнього. (Програма, 30 год., Автор: Зоря Ю.М.).
21. Розвиток креативного мислення учасників освітнього процесу. (Програма, 8 год., Автор: Норкіна О.В.).
22. Психологічна стійкість вчителя, який працює з дітьми з особливими освітніми потребами. (Програма, 30 год., Автор: Литвин І.М., Басик В. В.).
23. Формування психологічної стійкості учнів інклюзивного класу. (Програма, 30 год., Автор: Литвин І.М., Басик В. В.).
24. Техніки когнітивно-поведінкової терапії у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. (Програма, 30 год., Автор: Литвин І.М., Басик В. В.).
25. Кадрова автономія закладу загальної середньої освіти. (Модуль, 6 год., Автор: Гаряча С.А., Крутенко О.В.).
26. Використання цифрових інструментів Google для взаємодії з учнями. (Програма, 8 год., Автор: Козлова О.М.).
27. Психопрофілактика стресу і посттравматичного стресового розладу учасників освітнього процесу. (Програма, 8 год., Автор: Теслюк П.В.).
28. Громадянська та історична освіта: діяльнісний підхід до навчання історії у 5-6 класах за модельними програмами Нової української школи. (Програма, 8 год., Автор: Боровець Л.М.).
29. Викладання та навчання у важкі часи (Проект Британської Ради). (Програма, 8 год., Автор: Пахомова Т.Г., Савицька Г.І.).
30. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій при викладанні креслення. (Програма, 8 год., Автор: Кондратюк С.Ю.).
31. ІКТ-інструментарій в НУШ. (Програма, 30 год., Автор: Шемшур В.М., Безпоясний Б.С.).
32. Коло стратегій продуктивної кооперації учасників освітнього процесу. (Програма, 30 год., Автор: Ющенко Л. О.).
33. Сучасні підходи до вдосконалення читацьких умінь здобувачів освіти. (Програма, 30 год., Автор: Шило С.Б.).
34. Критичне мислення як складова ментальної культури педагога в форматі ціннісного ставлення до себе та інших. (Спеціальний курс. Автор: Черкашина Т.В.).
35. Міжпредметна інтеграція як елемент STEM-освіти. (Програма, 30 год., Автор: Зоря Ю.М.).
36. ІКТ-засоби для телефона та планшета. (Програма, 30 год., Автор: Шемшур В.М., Безпоясний Б.С.).
37. Методика викладання інформатики в 5-11 класах. (Програма, 30 год., Автор: Шемшур В.М., Безпоясний Б.С.).
38. Інформатика та Scratch-програмування в початковій школі. (Програма, 30 год., Автор: Шемшур В.М., Безпоясний Б.С.).

- 39.Інтеграція основних педагогічних підходів в освітньому процесі з дітьми дошкільного віку. (Програма, 30 год., Автор: Сіренко А.Є.).
- 40.Використання інформаційних технологій при викладанні трудового навчання і технологій. (Програма, 30 год., Автор: Кондратюк С.Ю.).
- 41.Новітні практики в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. (Програма, 30 год., Автор: Ванько К.І.).
- 42.Проектування підприємницької діяльності. (Програма, 30 год., Автор: Харченко А.М.).
- 43.Особливості 3D-моделювання в контексті STEM-освіти. (Програма, 8 год., Автор: Курас В.К.).
- 44.Основні аспекти викладання інформатики в 5-11 класах.(Програма, 30 год., Автор: Шемшур В.М., Безпоясний Б.С.).
- 45.Ігрові технології у роботі корекційного педагога. (Програма, 8 год., Автор: Вейлерт Ю.К.).
- 46.Соціально-педагогічна підтримка вразливих сімей з дітьми. (Програма, 8 год., Автор: Брайченко Т.В.).
- 47.Ігрові активності для підтримки психосоціального благополуччя дітей молодшого шкільного віку. (Програма, 8 год., Автор: Добровольська Л.Н., Кириленко В.М.).
- 48.Розвиток мовленнєвої компетентності педагогів. (Програма, 8 год., Автор: Шило С.Б.).
- 49.Формування корпоративної культури закладу освіти. (Програма, 8 год., Автор: Замулко О.І.).
- 50.Компетентнісний потенціал у задачах зовнішнього незалежного оцінювання з математики. (Програма, 8 год., Автор: Тищенко І.А.).
- 51.Розвиток творчого потенціалу школярів 5-6 класів засобами мистецької діяльності. (Програма, 8 год., Автор: Гловацький С. В.).
- 52.Міжпредметна інтеграція як елемент STEM-освіти. (Програма, 30 год., Автор: Качкар Є.В.).
- 53.Техніки ефективної взаємодії педагога з дітьми в умовах сьогодення. (Програма, 8 год., Автор: Якухіна Н.О.).
- 54.Лідерський потенціал керівника як інструмент розвитку нової української школи. (Програма, 30 год., Автор: Андрющенко Т.К.).
- 55.Використання автентичних ресурсів для розвитку мовленнєвих умінь учнів. (Програма, 8 год., Савицька Г.І.).
- 56.Педагогічний дизайн у професійній діяльності вчителя. (Програма, 8 год., Норкіна О.В.).

#### **РОЗДІЛ 4. ОСВІТЯНСЬКІ ЗАХОДИ МІЖНАРОДНОГО, ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТА ОБЛАСНОГО РІВНІВ**

#### 4.1. МАСОВІ ЗАХОДИ

У міжкурсовий період для підвищення професійного рівня педагогів області у 2023 році проведено **360** науково-методичних заходів. Значна їх частина були складовою:

- пролонгованих курсів підвищення кваліфікації за накопичувальною системою за комплексом сертифікаційних заходів (березень-листопад);
- науково-методичного тижня «Актуальні питання професійного розвитку педагогічних працівників у воєнний та післявоєнний час» (квітень);
- двох методичних інтенсивів «Нова українська школа: готуємось до викладання у 6 класі» (червень) і «Нова візія Нової української школи» (серпень);
- «Воркшопів для учителів 7 класів закладів освіти області, які пілотують новий Державний стандарт базової середньої освіти» (серпень-вересень);
- постійно діючої онлайн-школи класного керівника;
- онлайн-школи розвитку учнівського самоврядування;
- «Школи молодого та новопризначеного працівника психологічної служби» тощо.

Також з педагогами та учнями області в очному, синхронному (онлайн) та дистанційному режимах були проведені **70 масових заходів**.

Серед них доцільно виокремити:

- Черкаський регіональний фестиваль з робототехніки;
- Обласні та всеукраїнські етапи всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів та всеукраїнського конкурсу «Учитель року»;
- Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка та Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика;
- Обласний марафон «Примнож добро, красу і слово!»;
- Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Професійний розвиток педагога в контексті викликів сьогодення»;
- STEM-тиждень «Освітні інвестиції в майбутнє» та обласний конкурс «STEM-проект: ідеї, винаходи, відкриття»;
- Обласну педагогічну виставку-конкурс «Нова українська школа Черкащини»;
- Науково-освітній івент «Наука та інновації Черкащини»;
- Семінар-практикум інноваційного освітнього проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів»;
- Обласний нетворкінг «Моя Черкащина» (впровадження курсу «Моя Черкащина» в освітній процес ЗЗСО області);
- Обласні читання з Гуманної Педагогіки «Світлими думками плекаємо нашу Перемогу»;
- Всеукраїнський науковий полілог «Психопрофілактика агресивної поведінки учнівської молоді в умовах сьогодення»;
- Міжнародний форум «Медіаосвітні виклики в епоху інформаційного суспільства»;

- Обласний форум педагогічних ідей «Онлайн-інструменти навчання та викладання іншомовної освіти: професійна навігація»;

- Обласну науково-практичну конференцію «Еволюція ціннісних орієнтацій учасників освітнього процесу як сучасна соціокультурна проблема освітнього простору»

- Форум до Дня людей з інвалідністю «Щасливе дитинство»;

- Регіональний турнір з фінансової грамотності тощо.

У 2022-23 навчальному році освітяни області взяли участь у трьох міжнародних виставках.

Тринадцята міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти» й Чотирнадцята міжнародна виставка «Інноватика в сучасній освіті» були проведені разом 23-25 листопада 2022 року. КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» нагороджений Гран-Прі «Післядипломна освіта України» та отримав почесну нагороду «Лідер інновацій в освіті». 24 заклади освіти Черкаської області за підсумками конкурсу з тематичних номінацій нагороджені золотими, срібними й бронзовими медалями.

17-19 травня 2023 року відбулася Чотирнадцята міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти» в онлайн режимі. Комунальний навчальний заклад «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» нагороджений **Гран-Прі «Післядипломна освіта України» і золотою медаллю** у номінації «Траєкторія розвитку фахової компетентності педагога як змістовний інструмент безперервного навчання впродовж життя». Заклади освіти Черкаської області отримали **11 золотих та 6 срібних медалей**.

У 2023 році конкурс «Учитель року» проводиться за номінаціями «Початкова освіта», «Основи здоров'я», Фізична культура, Захист України». У відбірковому етапі обласного конкурсу взяли участь 105 учителів, у фінальному – 12. Із Звенигородського району – 17 і 4, Золотоніського – 17 і 6, Уманського – 11 і 3, Черкаського – 55 і 21, міста Черкаси – 5 і 2 відповідно.

Переможцями обласного туру стали вчителі Черкаського району (2 особи) Золотоніського (1 особа), Звенигородського (1 особа). На Всеукраїнському етапі переможцем стала вчитель початкових класів із міста Сміли.

У Всеукраїнському конкурсі брали участь 4 переможці обласного конкурсу. Учитель початкових класів **Маценко Н.В.** («Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 – колегіум Смілянської міської ради) **зайняла І місце**.

В області з 10 січня до 11 лютого 2023 року проведені обласні учнівські олімпіади з 18 навчальних предметів, зокрема, з української мови і літератури, іноземних мов (англійська, іспанська, німецька, французька), історії, правознавства, математики, фізики, хімії, біології, екології, астрономії, інформатики, економіки, географії, інформаційних технологій, трудового навчання, технологій. Олімпіади проводились у дистанційному форматі.

Значну допомогу у проведенні олімпіад надали викладачі Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Із 66 територіальних громад в обласних олімпіадах брали участь заклади загальної середньої освіти із 33 громад (50%): Звенигородський район – 6, що становить 35,3% (17 ТГ), Золотоніський район – 7, що становить 63,6% (11 ТГ), Уманський район – 9, що становить 75%, (12 ТГ), Черкаський район – 11, що становить 44% (25 ТГ).

У I, II і III етапах Всеукраїнських учнівських олімпіад взяли участь 21207 учнів, із них – 11292 учні із сільської місцевості, 3783 – учні гімназій, ліцеїв, колегіумів і спеціалізованих шкіл.

У I етапі взяли участь 17451 учень, із них – 11304 учні сільських закладів загальної середньої освіти.

У II етапі взяли участь 3097 учні, із них 2906 – учнів сільських закладів загальної середньої освіти.

У III етапі олімпіад взяли участь 661 учнів закладів загальної середньої освіти, із них – 84 учні із сільських закладів загальної середньої освіти.

За I місце нагороджено 59 учнів, за II – 115 учнів, за III – 156 учнів.

Здобули найбільше призових місць та підтвердили високий рівень підготовки учні територіальних громад Черкаської (108 призерів), Смілянської (45), Уманської (44), Золотоніської (21 призер), Кам'янської (13), Монастирищенської (12), Канівської (11), Чорнобаївської (11), Червонослобідської (9), Лисянської (7).

Від 5 до 3 переможців мають заклади загальної середньої освіти Драбівської (5), Городищенської (5), Звенигородської (5), Виноградської (3), Жашківської (4), Руськополянської (3), Маньківської (3), Христинівської (3), територіальних громад.

По 2 переможці у закладах загальної середньої освіти Новодмитрівської, Паланської, Вільшанської, Іркліївської, Катеринопільської, Шполянської, Чигиринської територіальних громад.

По 1 переможцю мають заклади загальної середньої освіти Тернівської, Піщанської, Ротмистрівської, Гельмязівської, Іваньківської, Леськівської територіальних громад.

У розрізі районів: Черкаський (198 переможців, I місце – 38, II місце – 73, III місце – 87); Уманський (67 переможців, I місце – 10, II місце – 23, III місце – 34); Золотоніський (43 переможців, I місце – 9, II місце – 13, III місце – 21); Звенигородський (21 переможці, I місце – 1, II місце – 6, III місце – 14).

Здобутки учнів закладів загальної середньої освіти Черкаської області на IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів дають нам підстави пишатися успіхами черкаських учнів.

У цьому році проходили 10 Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів, а саме: з української мови і літератури, математики,

фізики відбулися в очному форматі. Олімпіади з історії, інформатики, хімії, біології, астрономії, екології і географії – в дистанційному форматі.

Нашу область представляли 47 учнів. Вибороли перемогу 20 учнів, що становить 43%. Найбільшу кількість призових місць вибороли учні із закладів загальної середньої освіти міста Черкаси (11 учнів), із міста Умань – 3 учні, із міста Сміла – 2 учні, по 1 учню із міст Канів, Кам'янка і села Іваньки.

Грабовий Лев, учень 8 класу Черкаської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 26 ім. І. Ф. Момота Черкаської міської ради має дві перемоги, посівши два ІІІ-х місця в олімпіадах з фізики і хімії.

Заслужений учитель України із Іваньківського ліцею Іваньківської сільської ради.

Премією Президента України нагороджено Поліщука Антона, учня Іваньківського ліцею Іваньківської сільської ради, який на Всеукраїнській учнівській олімпіаді з географії набрав найбільшу кількість балів (90 балів).

За підсумками ІV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів 5 учнів області отримали стипендію Президента України.

У 2023 році Конкурс електронних освітніх ресурсів проведено відповідно до наказу комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради» (далі – Інститут) від 26.12.2022. №107 « Про проведення обласного конкурсу на кращий електронний освітній ресурс» з 01 березня по 20 квітня 2023 року на базі комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

У конкурсі взяли участь 1014 педагогічних працівників області, які представили 540 комплектів (всього 3933 одиниць) електронних освітніх ресурсів із 4-ьох районів та 65 територіальних громад, міст, 5-ьох спеціальних закладів освіти, 2- х секторів надання методичної допомоги, 1-ого закладу позашкільної освіти обласного підпорядкування. Найбільшу кількість серій представили на обласний конкурс на кращий електронний освітній ресурс педагогічні працівники закладів освіти Жашківської міської територіальної громади (80 комплектів), комунальна установа «Золотоніський центр професійного розвитку педагогічних працівників» Золотоніської міської ради Черкаської області (60 комплектів), комунальна установа "Центр професійного розвитку педагогічних працівників" Черкаської міської ради (32 комплекти), відділ освіти, молоді та спорту Тальнівської міської ради (31 комплекти), сектор надання методичної допомоги Управління освіти, молоді та спорту Смілянської міської ради (30 комплектів), комунальний заклад «Черкаський обласний центр науково-технічної творчості учнівської молоді Черкаської обласної ради» (29 комплектів), відділ освіти Лисянської селищної ради (29 комплектів), відділ освіти виконавчого комітету Канівської міської ради Черкаської області (28 комплектів).

Електронні освітні ресурси, представлені на конкурс, виконані на високому методичному та технічному рівні, відповідають сучасним вимогам використання електронних освітніх ресурсів в освітньому процесі.

Частина робіт оформлена у вигляді електронних посібників, які розроблені в програмах Microsoft Power Point, AutoPlay Media Studio, Flipbooks, FlipBook Maker Pro, Ourboox. Багато ЕОР представлено у вигляді Авторських вебсайтів, які створені за допомогою безкоштовних сервісів Sites.google.com, Blogger.com, Wix.com, Ucoz.net, а також вебквестів з використанням QR-кодів, які містять проблемні завдання з елементами рольової гри та різноманітні творчі завдання.

Більша частина робіт представлених на Конкурс оформлена у вигляді електронних навчальних посібників та вебсайтів, наповнених інтерактивним навчальним матеріалом, який можна використовувати для роботи з учнями в синхронному та асинхронному режимі – це відеоуроки, інтерактивні вправи-тренажери, інтерактивні плакати, скрайбінг-презентації, динамічні презентації, Авторські відеоролики, тестові завдання, пазли, вікторини, кросворди, ребуси, онлайн-діаграми, інтерактивні ігри, інтелект-карти, лепбуки, онлайн-карти, інтерактивні віртуальні моделі, хмари тегів, віртуальні дошки, Qr-коди та інші інтерактивні цифрові ресурси.

До нагородження представлено **548 електронних освітніх ресурсів** педагогічних працівників області.

Найкращі електронні освітні ресурси, Автори яких представлені до нагородження, розміщено на сайті інституту у розділі «Колекція цифрових ресурсів» за посиланням: <http://oipop.ed-sp.net/?q=digital-resources-collection>

Дані цифрові розробки можуть бути використані педагогами для організації дистанційного навчання у підготовці до занять, як мультимедійний супровід до уроків та позакласних заходів, для закріплення та перевірки знань та умінь учнів, допоможуть педагогічним працівникам ефективніше та цікавіше організувати освітній процес.

У вересні 2023 року працівники лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти були залучені до проведення ДоСЕН – міжнародного Дослідження соціально-емоційних навичок задля життя у XXI столітті, у якому взяли участь 10-річні й 15-річні учні / учениці 13 закладів загальної середньої освіти області.

У березні 2023 року працівники лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти провели I етап сертифікації вчителів початкових класів. 32 особи успішно пройшли тестування.

У вересні 2023 року проведено незалежне тестування фахових знань та вмінь учителів української мови і математики – I етап сертифікації педагогічних працівників. У ньому взяли участь 33 учителі Черкаської області.

У листопаді 2023 року працівники лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти спільно з Київським регіональним центром оцінювання якості освіти провели міжрегіональний науково-методичний семінар «Критеріальний підхід до оцінювання в НУШ як складова забезпечення якості шкільної освіти: від теорії до практики». Учасники поділилися досвідом використання діагностичних практик, які корисно використовувати з метою оцінювання / самооцінювання сформованих компетентностей учнів, визначати

освітні втрати та освітні розриви, набувати практичного досвіду використовувати здобуті знання в житті.

Протягом року працівники лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти здійснюють супровід учителів початкових класів щодо участі їх у сертифікації. З метою вдосконалення навичок учителів роботи з текстом проведено вебінар «Підготовка вчителів початкових класів до незалежного тестування – I етапу сертифікації». (Кириленко В.М., Лобенко Н.М.) На сайті інтернет-школи для поглиблення знань з педагогіки, психології, методики викладання предметів та набуття навичок розв'язання компетентісно орієнтованих завдань для учителів розміщено в Google Формі тести, підготовлені УЦОЯО і використані для сертифікації в попередні роки. До складу тестів для вчителів також укладено тестові завдання, розроблені методистами комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

На базі Черкаської гімназії №9 імені О.М.Луценка Черкаської міської ради відбувся Черкаський регіональний фестиваль з робототехніки «Роботи допомагають Україні!»

Цьогорічний фестиваль присвячений умовам сьогодення та покликаний згуртувати прогресивну молодь навколо світу інновацій та STEM-можливостей!

Для участі у фестивалі зареєструвалось 170 дітей та 47 тренерів, які представляли 31 команду із 29-ти закладів освіти області.

На фестивалі на учасників чекали конкурсні змагання з таких напрямків: «Робототехніка», «Інноваційна модель робота», «STEM-startup», «Слалом», «Сумо автономне», «Сумо дистанційне» та вікторини, майстер-класи і виставки-презентації!

Спонсорами фестивалю стали «Науково-виробнича фірма ТОВ «Урожай», директор підприємства, депутат Черкаської обласної ради Воскобойнік О.А. і директор Благодійного Фонду «МХП-Громаді» Волочай Т.В.

У співпраці з Черкаським інститутом пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля на фестивалі вперше відбувся відкритий хакатон «Роботи на варті безпеки!», де команди публічно представляли свої стартапи фаховим експертам та науковцям!

Голова правління БО БФ «ФОНД ОСВІТНІХ ІНІЦІАТИВ» Антон Дзюба, Алла Марамон, директорка благодійних програм БО БФ «ФОНД ОСВІТНІХ ІНІЦІАТИВ» та Євген Тарасов, засновник фонду «»Hearts for Ukraine», нагородили переможців фестивалю цінними подарунками.

Представники Головного управління ДСНС України у Черкаській області продемонстрували учасникам сучасну пожежно-рятувальну техніку та обладнання. Викликав цікавість в учнівської молоді майстер-клас з питань мінної безпеки та надання першої медичної допомоги.

За результатами участі у Черкаському регіональному фестивалі з робототехніки «Роботи допомагають Україні!» команди отримали такі перемоги:

#### «ЗМАГАННЯ З РОБОТОТЕХНІКИ»:

- ⇒ I місце – AlterEgo, комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради»;
- ⇒ II місце – KIBORGS.UA, Черкаська гімназія №9 імені О.М.Луценка Черкаської міської ради Черкаської області;
- ⇒ III місце – United9School, Черкаська гімназія №9 імені О.М.Луценка Черкаської міської ради Черкаської області.

#### «ІННОВАЦІЙНА МОДЕЛЬ РОБОТА»:

- ⇒ I місце – KIBORGS.UA, Черкаська гімназія №9 імені О.М.Луценка Черкаської міської ради Черкаської області;
- ⇒ II місце – STARLIKE, Драбівський навчально-виховний комплекс «Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів імені С.В. Васильченка – гімназія» Драбівської селищної ради Черкаської області;
- ⇒ III місце – Fortuna, комунальний заклад «Степанецький ліцей - опорний заклад загальної середньої освіти» Степанецької сільської ради об'єднаної територіальної громади Черкаської області.

#### «STEM-STARTUP»:

- ⇒ I місце – MACK, Чорнобаївська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 Чорнобаївської селищної ради Черкаської області;
- ⇒ II місце – The way to victory, Новоукраїнський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад - загальноосвітня школа I-II ступенів» Чорнобаївської селищної ради Черкаської області;
- ⇒ III місце – KIBORGS.UA, Черкаська гімназія №9 імені О.М.Луценка Черкаської міської ради Черкаської області.

#### «СЛАЛОМ»:

- ⇒ I місце – Майдаченко Юлія, комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради»;
- ⇒ II місце – Осипенко Катерина, комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради»;
- ⇒ III місце – Тріфонова Вікторія, комунальний заклад «Піщанський ліцей Піщанської сільської ради Золотоніського району Черкаської області».

#### «СУМО АВТОНОМНЕ»:

- ⇒ I місце – Затока Саша, Черкаська гімназія №9 імені О.М.Луценка Черкаської міської ради Черкаської області;
- ⇒ II місце – Зайченко Антон, комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради»;
- ⇒ III місце – Іщенко Андрій, комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради».

#### «СУМО ДИСТАНЦІЙНЕ»:

- ⇒ I місце – Шевченко Назар, комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради»;
- ⇒ II місце – Маховий Вадим, комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради»;
- ⇒ III місце – Тисовський Назар, Черкаська гімназія №9 імені О.М.Луценка Черкаської міської ради Черкаської області.

Команда KIBORGS.UA, взявши участь у всіх конкурсах фестивалю, виборола нагороду «ЧЕМПІОН» Черкаського регіонального фестивалю з робототехніки «Роботи допомагають Україні!».

Перемогу та цінний подарунок від представників Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля за участь у відкритому хакатоні «Роботи на варті безпеки!» отримала команда KIBORGS.UA.

Відзнакою за мужність, наполегливість і прагнення до перемоги та подарунком нагороджена команда «Іван Піддубний» комунального закладу «Черкаський навчально-реабілітаційний центр «Країна добра Черкаської обласної ради»!

Родзинкою фестивалю був творчий конкурс «НАЙКРАЩИЙ РОБОТРЕНЕР!». Учнівські команди мали змогу скласти слоган про тренера чи тренерів та позмагатись за звання найкращого!

За результатами конкурсу перемогу виборов Черепенко Володимир, учитель Маньківського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Маньківської селищної ради Черкаської області.

Для нагородження переможців фестивалю медалі, сертифікати та пакети учасника приготували управління освіти і науки Черкаської облдержадміністрації та КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

У проведенні заходу взяли участь не тільки учнівські команди та їх тренери, а і волонтери, батьки учасників, освітяни області та усі кому цікавий світ робототехніки, який дає можливість відчувати себе науковцями, винахідниками та інженерами!

В області діє школа «Інновації впровадження STEM в освітній процес НУШ», результатом якої є численні тренінги, майстер-класи, веб-конференції щодо підготовки команд до участі у обласних, всеукраїнських та міжнародних фестивалях, активне впровадження онлайн-навчання суддів, журі та волонтерів обласних фестивалів, дистанційне навчання педагогів інноваціям впровадження міжнародних практик «ІОТ-Інтернету речей» в освітній процес.

#### **4.2. КОЛЕКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ З ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ**

Для педагогічних працівників області за звітний період проведено 124 різних методичних заходи, зокрема:

1. Психолого-педагогічна студія «Як допомогти дитині з особливими освітніми потребами впоратися зі стресом».
2. Майстер-клас «Методика організації Всеукраїнського фізкультурно-оздоровчого заходу серед учнів «Cool Games».
3. Освітня майстерня «Гейміфікація як освітній тренд».
4. Майстер-клас «Розвиток регіональних освітніх вимірювань у контексті компетентнісної освіти».
5. Вебінар «Новий зміст мистецької освіти у 6 класах НУШ».

6. Творча майстерня «Інноваційні підходи до вивчення державних символів України з курсу історії».
7. Воркшоп «Педагогічний супровід дошкільника у соціальному світі взаємин».
8. Майстер-клас «Google-сайт як засіб візуалізації STEM-проєкту».
9. Майстер-клас Михайлової А.В., методиста Будинку дитячої та юнацької творчості Смілянської міської ради, з теми «Методика створення цифрового ресурсу за допомогою інтерактивної дошки».
10. Семінар-практикум «Педагог-ритор: секрети ораторського успіху».
11. Майстер-майнд «Психологічні хвилинки на уроках в умовах воєнного стану: техніки та вправи емоційної стабілізації учнів» (рекомендації МОНУ на 2022-2023 роки).
12. Методична студія «Сервіси BookCreator, FlipBook, Ourboox як засіб розвитку творчого потенціалу педагогів».
13. Майстер-клас «Організаційна робота керівника ЗЗСО в умовах воєнного стану».
14. Методичний полілог «Формування читацької компетентності молодших школярів».
15. Майстер-клас «Алгоритм виконання учнівського проєкту в дистанційній формі».
16. Педагогічна студія «Освітні тренди-2023: на одній хвилині з учнями».
17. Онлайн-тренінг «Практичні інструменти формування соціальної ініціативності».
18. Методична студія «Соціальна адаптація внутрішньо переміщених сімей з дітьми».
19. Педагогічна студія «Мультисенсорне навчання осіб з особливими освітніми потребами».
20. Презентаційний вебінар «Курс «Культура добросусідства» як засіб формування ключових компетентностей здобувачів освіти».
21. Творча майстерня Молодик К.Ю., Заслуженого учителя України, з теми «Індивідуальна траєкторія розвитку педагогічних працівників».
22. Методичний практикум «Відновні практики в школі. Медіація. Служба порозуміння».
23. Творча майстерня «Медіатекст як ресурс осучаснення і збагачення змісту освітнього процесу».
24. Тренінг «Проектування індивідуальної освітньої програми професійного розвитку педагога».
25. Майстер-клас «Використання технології вебквесту під час освітнього процесу з предметів математичної освітньої галузі».
26. Психологічна студія «Шляхи формування життєстійкості як основа життєвого успіху».

- 27.Творча майстерня «Медіаактивність працівників ЦПРПП як складова ефективної комунікації з освітянами».
- 28.Творча майстерня «Тренінг як інтерактивний метод навчання».
- 29.Школа керівника ЗЗСО «Управлінські процеси в ЗЗСО у кризовий період».
- 30.Майстер-клас «Використання цифрових інструментів для освіти у мобільному пристрої».
- 31.Воркшоп «SWOT-аналіз у плануванні методичної роботи».
- 32.Вебінар «Дискриптори компетентностей для культури демократії».
- 33.Творча майстерня «Досвід діяльності художньо-творчих колективів, яким присвоєно почесні звання «Зразковий художній колектив» і «Народний художній колектив».
- 34.Методична конференція «Засоби формування міжпредметної компетентності при опануванні дисциплін природничої освітньої галузі».
- 35.Творча майстерня Галат М.М., заступника директора з виховної роботи Золотоніської спеціалізованої школи інформаційних технологій Золотоніської міської ради «Впровадження соціально-етичного та емоційного навчання в освітній процес. Ресурсні практики».
- 36.Творча майстерня «Використання цифрових контурних карт при дистанційному навчанні».
- 37.Творча майстерня Павлик С.Д., учителя Смілянського НВК, з теми «Нетрадиційні методи роботи над літературним текстом на уроках словесності в 5-6 класах Нової української школи».
- 38.Майстер-клас «Практичні аспекти створення навчального відео».
- 39.Педагогічна студія «Об'єктивація самооцінки особистісно-професійної діяльності педагога як складова критичного мислення».
- 40.Вебінар «Види мистецької діяльності з учнями 5-6 класів».
- 41.Творча майстерня «Формування пізнавального інтересу учнів щодо вивчення історії».
- 42.Освітня студія «Canva: можливості для вчителя».
- 43.Круглий стіл «Критичне оцінювання інформації в текстах різних видів у початковій школі».
- 44.Вебінар «Освітні практики в умовах трансформації пізнавальної діяльності учня цифрового покоління».
- 45.Вебінар «Результати впровадження методики підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».
- 46.Методична майстерня «Інтерв'їзія як складова професійного стандарту спеціаліста психологічної служби».
- 47.Методична студія «Ведення документообігу в електронній формі: досвід використання електронних журналів».

48. Веб-практикум «STEM-урок із використанням технологій доповненої реальності».
49. Інтернет-семінар «У нас єдина мета – Україна свята, нездоланна ніким і ніколи» (за підсумками Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек).
50. Майстер-клас «Пленерний урок у початковій школі».
51. Воркшоп «Дивергентне мислення: як розвивати креативні навички учнів».
52. Творча майстерня «Арт-терапевтичні практики у роботі з внутрішньо переміщеними (тривожними) дітьми».
53. Творча майстерня «Уроки мистецтва дистанційно. Презентація досвіду роботи Муковіз Т.В., учителя Уманської гімназії №1».
54. Круглий стіл «Організаційні та психологічні аспекти протидії булінгу в закладі освіти».
55. Творча майстерня Бондаренко Н.Л., учителя Канівської гімназії ім. І. Франка, з теми «Калейдоскоп сучасних педагогічних технологій на уроках словесності».
56. Тренінг «ІКТ-засоби в сучасній освіті».
57. Творча майстерня «Формування національної складової особистості дошкільника».
58. Вебінар «Формувальне оцінювання – шлях до успішного навчання здобувачів математичної освіти».
59. Науково-методичний інтенсив «Теорія множинного інтелекту Г.Гарднера як інструмент підвищення якості освіти».
60. Круглий стіл «Історичний портрет як засіб формування пізнавального інтересу здобувачів історичної освіти».
61. Методичний міст «Моделі змішаного навчання: потреби, можливості, ресурси».
62. Методична студія «Як навчати цікаво: вплив емоційного освітнього середовища на пізнавальні процеси».
63. Тренінг «Ключові уміння 21 століття: якісне навчання та учіння».
64. Методичні діалоги «Калейдоскоп освітніх технологій для роботи з дітьми з навчальними труднощами різного ступеня».
65. Методична студія «Реалізація формувального оцінювання через онлайн-інструменти».
66. Тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 5-8 класів за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».
67. Семінар-тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 4 класу за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».
68. Семінар-тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 3 класу за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».

- 69.Творча майстерня «Учитель Нової української школи як провайдер освітніх змін».
- 70.Семінар-тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 1 класу за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».
- 71.Вебінар «Моделювання свята Першого дзвоника в закладах загальної середньої освіти».
- 72.Тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 5-8 класів за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».
- 73.Воркшоп «Модернізація змісту викладання іноземної мови в умовах Нової української школи».
- 74.Семінар-тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 2 класу за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».
- 75.Майстер-клас Малигіної Л.М., учителя Черкаського фізико-математичного ліцею, з теми «Засоби ефективного всебічного розвитку здобувачів освіти на уроках зарубіжної літератури».
- 76.Методичний діалог «Оцінювання для навчання».
- 77.Творча майстерня «Особливості організації сучасного уроку фізичної культури».
78. Майстер-клас «Розвиток координаційних здібностей у дітей з особливими освітніми потребами»
- 79.Педагогічна майстерня «Як формувати емоційний інтелект дітей дошкільного віку».
- 80.Семінар «Особливості реалізації оновленого змісту мистецької освітньої галузі за новими підручниками для 1 класу».
- 81.Вебінар «Удосконалення професійної компетентності педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації стратегій Нової української школи».
- 82.Творча майстерня «Медіаграмотність для батьків».
- 83.Вебінар «Методичні аспекти викладання мистецтва в 6 класах у новому навчальному році».
- 84.Вебінар «Кліпова свідомість як реальність інформаційного суспільства».
- 85.Творча майстерня Скубенко Т.М., учителя Смілянської ЗОШ №1, з теми «Розвиток емоційного інтелекту на уроках зарубіжної літератури».
- 86.Віртуальний практикум «Напиши статтю до Вікіпедії».
- 87.Творча майстерня «Мотивуючий урок історії. Інструменти візуалізації».
- 88.Методичний практикум «Сучасні аспекти психолого-педагогічної взаємодії з різними категоріями учнів».

- 89.Творча майстерня Павлик С.Д., учителя Смілянського НВК №3, з теми «Використання навчально-ігрового контенту на уроках української мови і літератури».
- 90.Навчальний вебінар «Педагогічний дизайн як засіб підвищення мотивації учнів».
- 91.Творча майстерня «Загальношкільний підхід до формування національної ідентичності учасників освітнього процесу».
- 92.Семінар-тренінг «Методика підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України».
- 93.Майстер-клас «Створення персонального сайту на безкоштовній веб-платформі для дистанційної освіти».
- 94.Тренінг «Підготовка здобувачів інформатичної освіти до II етапу олімпіад».
- 95.Інтерактив «Нетикет і сучасні форми взаємодії закладу освіти і сім'ї».
- 96.Творча майстерня «Нетрадиційні методи роботи над літературним твором у початковій школі».
- 97.Психологічний мастхев «Створення позитивного вайбу в освітньому закладі як профілактика емоційного вигорання педагогів».
- 98.Мистецька студія «Родзинки співацької майстерності».
- 99.Вебінар «Особливості реалізації освітньої програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» у роботі групи продовженого дня».
- 100.Педагогічний ринг «Роль критичного мислення в інформаційному суспільстві».
- 101.Методична студія «Мережевий етикет: основні правила професійного спілкування в інтернеті».
- 102.Воркшоп «Методика вивчення своєї громади на уроках географії».
- 103.Вебінар-практикум «Самоменеджмент як запорука успішної особисті.
- 104.Методична студія «Формування сучасної управлінської комунікації в умовах змін».
- 105.Методична студія «Значення історичних документів у при вивченні історії».
- 106.Семінар «Тайм-менеджмент педагога: як ефективно керувати часом».
- 107.Педагогічні діалоги «Раннє втручання та ранній розвиток дітей (за методикою Глена Домана)».
- 108.Майстер-клас «Мистецтво візуалізації як освітній тренд».
- 109.Методична студія Вдовенко Л.І., учителя Черкаської спеціалізованої школи №27, з теми «Особливості проведення мовних ігор на уроках української мови у 5-6 класах».
- 110.Вебінар «Організація дистанційної форми освітнього процесу в синхронному та асинхронному режимах».

111. Вебінар «Концептуальні засади Нової української школи як основа контрольно-оцінювальної діяльності нового типу».
112. Вебінар-практикум «Пенсійне забезпечення в Україні. Фінансові послуги пенсійних накопичень».
113. Майстер-клас «Креативні способи інтеграції онлайн-сервісів на уроках у початковій школі».
114. Вебінар «Як елементарно формувати hard skills та розвивати soft skills».
115. Вебінар «Психологічні основи попередження конфліктів у педагогічній взаємодії».
116. Обласна творча група «Підготовка комплекту поурочних розробок уроків мистецтва в 6 класі на II семестр» (музична складова).
117. Тренінг «Словесна імпровізація у професійній діяльності педагога».
118. Круглий стіл «Особливості організації виховної роботи у 5-6 класах Нової української школи».
119. Педагогічна студія «Дрібна моторика та її вплив на всебічний розвиток дошкільників».
120. Творча майстерня «Досвід діяльності ансамблю народного танцю «Веселка» позашкільного навчального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості м. Черкаси» Черкаської міської ради».
121. Творча студія вчителя мистецтва «Я це роблю так» .
122. Онлайн-практикум «Діяльнісний підхід у навчанні. Розвиток критичного мислення здобувачів математичної освітньої галузі».
123. Інтернет-конференція «Впровадження педагогічних інновацій у практику роботи вчителя Нової української школи».
124. Вебінар-практикум «Дидактичне забезпечення формувального оцінювання».

#### **4.3. ГРУПОВІ НЕСЕРТИФІКОВАНІ ФОРМИ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ (ОРГАНІЗАЦІЙНО-НАСТАНОВЧІ ЗАХОДИ, ЗАСІДАННЯ РОБОЧИХ ТА ТВОРЧИХ ГРУП ТОЩО)**

За звітний період науково-педагогічні і методичні працівники провели 103 різних методичних заходів з метою забезпечення та удосконалення знань педагогів, підвищення їхнього наукового рівня, інформування вчителів з питань педагогічної теорії, досягнень сучасної науки, техніки та культури; знайомство з подальшими перспективами розвитку психолого-педагогічної науки та її практичного застосування; розширення й поглиблення знань з проблем педагогіки та психології, методики викладання предметів за фахом, ознайомлення з новітніми досягненнями психолого-педагогічної науки і передового педагогічного досвіду, а саме:

1. Творча група керівників ЗЗСО «Безпекова школа у нових цивілізаційних умовах».
2. Школа класного керівника. Інформаційний дайджест «Нормативно-правові аспекти створення сучасного безпечного освітнього

- середовища».
3. Ефективні способи пошуку інформації в мережі Інтернет. Зберігання різнотипних даних із сайтів.
  4. Школа розвитку учнівського самоврядування. Майстер-клас «З досвіду створення дієвої громадської організації».
  5. Студія STEM-ідей «Розроблення дорожньої карти реалізації всеукраїнського проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів».
  6. Обласна творча група із розробки дидактичного забезпечення викладання предметів духовно морального спрямування у 5 класі.
  7. Робоча група щодо створення навчального контенту «Дистанційна школа для особливої дитини». Особливості процесу запису і монтажу навчального відео.
  8. Творча група «Навчально-дидактичні аспекти вивчення інтегрованого курсу «Мистецтво» в 6 класі».
  9. Круглий стіл «Єднання заради Незалежності».
  10. Творча група «Діяльнісний підхід до викладання фізичної культури в базовій школі».
  11. Воркшоп «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з мистецтва у 6-му класі.
  12. Засідання творчої групи «Психоекологія освітнього простору в кризовий період».
  13. Обласна творча група «Дистанційна школа для учнів» (створення відеоуроків).
  14. Інтернет-семінар «Орієнтовні завдання щодо здійснення методичної роботи з педагогічними працівниками технологічної галузі освіти Черкаської області у 2023 році».
  15. Вебінар «Методична робота з кадрами. Моніторинг роботи в системі АС «Інклюзія» з керівниками інклюзивно-ресурсних центрів Черкаської області».
  16. Методичний міст «Впровадження НУШ: Базова середня освіта в інноваційних закладах освіти Черкащини».
  17. Обласна творча група «Підготовка комплексу поурочних розробок уроків мистецтва в 5 класі на I семестр» (Музична складова).
  18. Обласна творча група «Навчально-методичне забезпечення для викладання математики у 5-6 класах Нової української школи».
  19. Методичний інструктаж «Циклограма діяльності психологічної служби в умовах воєнного стану».
  20. Школа класного керівника. Майстер-майнд «Особливості врегулювання конфлікту з агресивними учнями та батьками».
  21. Вебінар «Практики підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнних дій».
  22. Творча група «Діяльнісний підхід до формування в учнів експериментаторських умінь засобами в навчанні фізики».

- 23.Школа розвитку учнівського самоврядування. Тренінг для лідерів учнівського самоврядування з розвитку лідерських якостей особистості.
- 24.Творча група «Застосування діяльнісного підходу під час викладання хімії».
- 25.Воркшоп «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з мистецтва у 6-му класі.
- 26.Обласна творча група «Дистанційна школа для учнів» (створення відеоуроків).
- 27.Вебінар «Особливості діяльності бібліотечного фахівця в умовах воєнного стану в Україні. Інноваційні форми дистанційного обслуговування користувачів шкільною бібліотекою».
- 28.Творча група «Навчально-методичне забезпечення викладання предметів громадянської та історичної освітньої галузі у 5-6 класах Нової української школи».
- 29.Вебінар «Вивчення професійного досвіду вчителя як складова роботи з підвищення педагогічної майстерності».
- 30.Інтернет-семінар «Фінансова освіта дітей дошкільного віку: шляхи реалізації».
- 31.Творча група «Розв'язування олімпіадних задач з інформаційних технологій».
- 32.Круглий стіл «Наставництво як інструмент професійного розвитку педагога».
- 33.Освітній хакатон «Розроблення дорожньої карти реалізації всеукраїнського проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів».
- 34.Школа класного керівника. Полілог «Психологічні особливості дітей молодшого підліткового віку».
- 35.Школа розвитку учнівського самоврядування. Воркшоп «Взаємодія учнівського самоврядування з педагогічним колективом».
- 36.Обласна творча група «Використання цифрових інструментів при викладанні математики».
- 37.Обласна творча група із розробки навчально-методичного посібника (книга для вчителя) «Українська література. 6 клас» за модельною навчальною програмою «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти Автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б..
- 38.Семінар «Методичні аспекти викладання мистецтва в 6 класах у новому навчальному році».
- 39.Воркшоп «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з мистецтва в 6-му класі.
- 40.Творча група керівників ЗЗСО «Освітні вимірювання в НУШ».
- 41.Обласна творча група «Формування читацької компетентності молодших школярів».

42. Обласна творча група із розробки навчально-методичного посібника щодо викладання географії у 6 класах НУШ.
43. Семінар «Забезпечення готовності дітей дошкільного віку до НУШ».
44. Школа розвитку учнівського самоврядування. Майстер-клас «Як мотивувати людей».
45. Обласна творча група «Підготовка комплекту поурочних розробок уроків мистецтва в 5 класі на II семестр» (музична складова).
46. Школа класного керівника. Психологічний хаб «Формування навичок безпечної поведінки здобувачів освіти».
47. Обласна творча група «Формування та розвиток технічного (інженерного) мислення учнів на уроках біології з використанням елементів біоніки».
48. Засідання творчої групи «Психоекологія освітнього простору в кризовий період».
49. Робоча група щодо створення навчального контенту «Дистанційна школа для особливої дитини».
50. Творча група «Особливості викладання інформатичної освітньої галузі в 6 класах НУШ».
51. Творча група із розроблення матеріалів посібника «НУШ у 6 класі базової середньої освіти: мистецька освітня галузь».
52. Творча майстерня «Особливості навчальних програм з математики для 6 класу НУШ».
53. Обласна творча група із розробки дидактичного забезпечення викладання предметів духовно морального спрямування у 5 класі (підсумкове засідання).
54. Обласна творча група із розробки посібника «Надійне плече Європи».
55. Творча майстерня «Вивчення особливостей підручників з математики для 6 класу НУШ».
56. Творча майстерня з опрацювання розробленого матеріалу посібника «НУШ у 6 класі базової середньої освіти: мистецька освітня галузь».
57. Вебінар «Методична робота з кадрами. Моніторинг забезпечення закладів освіти посадами практичних психологів та соціальних педагогів».
58. Творча група «Навчально-методичне забезпечення викладання предметів громадянської та історичної освітньої галузі у 5-6 класах Нової української школи».
59. Підбиття підсумків «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з мистецтва у 6-му класі».
60. Підсумкова аналітична діяльність психологічної служби області на платформі АІС «Я - психолог».
61. Творча група із розроблення матеріалів посібника «НУШ у базовій середній освіті: мистецька освітня галузь» (підсумкове засідання).
62. Обласна творча група «Формування читацької компетентності молодших школярів».

- 63.Творча група «Діяльнісний підхід до формування в учнів експериментаторських умінь засобами в навчанні фізики».
- 64.Обласна творча група із розробки дидактичного забезпечення викладання мистецтва у 1-му та 6-му класах.
- 65.Творча група «Застосування діяльнісного підходу під час викладання хімії».
- 66.Творча група із розробки відео-уроків з історії за програмою НУШ у 5-6 класах.
- 67.Творча група із розробки методичного забезпечення з технологій у 5-6 класах НУШ.
- 68.Конференція «Актуальні питання діяльності психологічної служби у 2023-2024 н.р.».
- 69.Робоча група щодо створення навчального контенту «Дистанційна школа для особливої дитини».
- 70.Методичний кластер «Виклики сьогодення: реалізація завдань з організації якісного освітнього процесу у 2023-2024 навчальному році».
- 71.Воркшоп «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з мистецтва у 7-му класі.
- 72.Вебінар «Організація освітнього процесу з математики у 2023/2024 навчальному році»
- 73.Обласний семінар «Особливості викладання фізики, хімії у 2023-2024 навчальному році».
- 74.Вебінар «Технології, умови та принципи дистанційного навчання в системі методичної роботи з вчителями біології».
- 75.Вебінар «Особливості викладання предметів технологічної галузі у 2023-2024 навчальному році».
- 76.Методичні діалоги «Організаційно-методичні засади в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами».
- 77.Професійна дискусія «Надання якісних освітніх послуг особам з особливими освітніми потребами у сучасних умовах».
- 78.Обласний семінар «Особливості викладання географії та природознавства у 2023-2024 навчальному році».
- 79.Школа молодого та новопризначеного фахівця психологічної служби.
- 80.Обласна творча група із розробки дидактичного забезпечення викладання предметів духовно- морального спрямування у 6 класі.
- 81.Школа класного керівника. Інформаційний дайджест «Нормативно-правові аспекти створення сучасного безпечного освітнього середовища».
- 82.Вебінар «Нові можливості проекту «ІСУО», особливості подання державної статистичної звітності у 2023-2024 навчальному році».
- 83.Круглий стіл «Підготовка до олімпіад з ІТ та програмування».
- 84.Вебінар «Психолого-педагогічний супровід учасників освітнього процесу в сучасних умовах».
- 85.Творча група «Діяльнісний підхід до викладання фізичної культури в

- базовій школі».
- 86.Робоча група щодо створення навчального контенту «Дистанційна школа для особливої дитини».
  - 87.Школа класного керівника. Майстер-майнд «Особливості врегулювання конфлікту з агресивними учнями та батьками».
  - 88.Творча група «Формування та розвиток технічного (інженерного) мислення учнів на уроках біології з використанням елементів біоніки».
  - 89.Творча група керівників ЗЗСО «Безпекова школа у нових цивілізаційних умовах».
  - 90.Методичний інвент «Організація діяльності шкільної бібліотеки мовою регламентуючих документів».
  - 91.Тренінг «Сервіси автоматичної перевірки задач».
  - 92.Творча група із розробки методичного забезпечення з технологій в 5-6 класах.
  - 93.Творча група «Діяльнісний підхід до формування в учнів експериментаторських умінь засобами в навчанні фізики».
  - 94.Творча група «Застосування діяльнісного підходу під час викладання хімії».
  - 95.Обласна творча група «Формування читацької компетентності молодших школярів».
  - 96.Творча група із розробки дидактичного забезпечення викладання мистецтва у 2-му та 7-му класах.
  - 97.Школа класного керівника. Полілог «Психологічні особливості дітей молодшого підліткового віку».
  - 98.Воркшоп «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з мистецтва у 7-му класі.
  - 99.Підсумкове засідання творчої групи «Психоекологія освітнього простору в кризовий період» (воркшоп).
  - 100.Вебінар «Актуальні питання професійного розвитку вчителів початкових класів та вихователів груп продовженого дня».
  - 101.Воркшоп «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з мистецтва у 7-му класі.
  - 102.Школа класного керівника. Психологічний хаб «Формування навичок безпечної поведінки в здобувачів освіти».
  - 103.Обласна творча група із розробки дидактичного забезпечення викладання предметів духовно- морального спрямування у 6 класі (підсумкове засідання).

## **РОЗДІЛ 5. ІННОВАЦІЙНА ТА ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ**

## **5.1. КООРДИНАЦІЯ ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ**

У звітній період дослідно-експериментальна робота здійснювалась на базі 77 закладів дошкільної та загальної середньої освіти з 11 актуальних тем освітньої діяльності. Зокрема, працівниками інституту забезпечено науково-методичний супровід 3 експериментів всеукраїнського рівня (на базі 9 закладів загальної середньої освіти області) та 8 експериментів регіонального рівня (на базі 68 закладів дошкільної та загальної середньої освіти).

### **Дослідно-експериментальна робота всеукраїнського рівня**

На виконання наказу МОН України від 02.04.2021 № 406 «Про реалізацію інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня з теми *«Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»*» означений інноваційний проєкт пілотувався на базі чотирьох закладів освіти області, а саме:

- 1) Золотоніська гімназія ім. С.Д. Скляренка Золотоніської міської ради;
- 2) Золотоніська спеціалізована школа №2 інформаційних технологій Золотоніської міської ради;
- 3) Смілянський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 - колегіум» Смілянської міської ради;
- 4) Черкаська гімназія №9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради.

У 2023 році реалізовувався **формувальний етап дослідження**, у ході якого:

- проводилось консультування вчителів пілотних класів щодо реалізації основних положень Державного стандарту базової середньої освіти;
- розроблено інструктивно-методичні матеріали щодо викладання в 6-х пілотних класах (зокрема, створено 8 посібників з описом досвіду вчителів пілотних класів: «Мовно-літературна освітня галузь: парадигма навчання на компетентностях», «НУШ у базовій середній освіті: громадянська та історична освітня галузь (6 клас)», «Математика у 6 класі: реалізуємо ідеї НУШ», «Викладання географії у 6 класах Нової української школи: перехід на нову якість», «Формування змісту навчального предмета «Технології» у 6 класі Нової української школи», «Мистецька освітня галузь: лайфхаки для 6 класу Нової української школи», «НУШ в базовій середній освіті: соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь», «Практичні кейси: НУШ сучасний урок фізичної культури у 6 класі»);
- з 05 по 09 червня 2023 року проведено методичний інтенсив для вчителів, які будуть викладати 6-х класах у 2023-2024 навчальному році;
- організовано компенсаторні курси підвищення кваліфікації з освітніх галузей базової середньої освіти для новопризначених вчителів 5-6-х класів.

**Формувальний етап експерименту всеукраїнського рівня з теми «Психолого-педагогічне забезпечення особистісно зорієнтованої освіти на засадах гуманної педагогіки в середній школі»** (науковий керівник Гаряча С.А.) здійснювався на базі чотирьох закладів загальної середньої освіти області (Кам'янська загальноосвітня спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №2 з

поглибленим вивченням окремих предметів Кам'янської районної ради, Золотоніська загальноосвітня школа I-III ступенів №3 Золотоніської міської ради, Мошурівська загальноосвітня школа I-III ступенів Тальнівської районної ради, Дошкільний навчальний заклад ясла-садок комбінованого типу №34 м. Умані Черкаської обласної комунальної форми власності).

На цьому етапі експерименту розроблено концептуальні підходи забезпечення особистісно зорієнтованої світи на засадах гуманної педагогіки в умовах сучасних викликів. У форматі цифрового ресурсу подано навчально-методичний комплекс «Виховуємо любов'ю». Триває робота творчої групи з теми дослідження, здійснюється науково-методичний супровід та консультування учасників всеукраїнського експерименту.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2021 року № 924 «Про проведення експерименту з теми *«Організаційно-педагогічні умови підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею»* на базі Черкаського колегіуму «Берегиня» Черкаської міської ради реалізовано завдання програми II (концептуально-діагностичного) етапу експерименту всеукраїнського рівня (науковий керівник, кандидат педагогічних наук, доцент, провідний науковий співробітник відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України Д.О. Пузіков).

Відповідно до першого завдання концептуально-діагностичного етапу експерименту розроблено та обґрунтовано концепцію підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею. У Концепції подано обґрунтування актуальності, теоретичного й практичного значення вказаної діяльності, визначено поняттєво-категоріальний апарат експериментального дослідження, теоретичні засади післядипломної професійної підготовки класних керівників і педагогів-організаторів, окреслено феноменологічний простір прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею, визначено суттєві особливості прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в процесі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти, визначено мету і завдання підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею. У документі виділено й обґрунтовано умови підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею, охарактеризовано організаційно-методичне забезпечення та шляхи моніторингу результатів підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею.

У ході дослідження виділено та обґрунтовано організаційно-педагогічні умови підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в

системі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти, а саме: теоретико-методичні (розроблення й обґрунтування концепції і моделі підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею), організаційні (наявність необхідних директивних документів (локальна правова база школи), які визначають порядок здійснення прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею, порядок проходження педагогічними працівниками підготовки до зазначеної діяльності, створення тимчасових колективів класних керівників і педагогів-організаторів, які проходять відповідну підготовку), кадрові (наявність добровільної згоди педагогічних працівників на участь у відповідній підготовці, залучення кваліфікованих наукових і науково-педагогічних кадрів, які надаватимуть освітню і консультативну допомогу школі в процесі підготовки педагогічних працівників до означеної вище діяльності), методичні (створення та обґрунтування технології прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею, методики підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею), ресурсні (наявність у закладів освіти необхідних інформаційно-технологічних та технічних ресурсів).

Упродовж звітнього періоду науковим керівником експерименту Д. Пузіковим розроблено та обґрунтовано технологію прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в системі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти. Означена вище технологія – це засіб відповідної діяльності, що охоплює упорядковану сукупність її методів, прийомів, технік (інструментарій) і логічну послідовність (алгоритм) етапів розроблення варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в системі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти.

Алгоритм технології складається з низки послідовних етапів, а саме: організаційно-розпорядчого, підготовчо-мотиваційного, діагностувально-прогностичного, проектувально-конвенційного, упроваджувально-реалізаційного, оцінювально-результативного, коригувально-організаційного. У ході здійснення організаційно-розпорядчого етапу на рівні закладу загальної середньої освіти створюється необхідна локальна нормативна база, утворюються тимчасові колективи педагогічних працівників, які братимуть безпосередню участь в реалізації означеної технології, налагоджується співпраця з науковими установами й закладами післядипломної освіти педагогічних кадрів, які надаватимуть школі науково-методичну й консультативну допомогу. Упродовж підготовчо-мотиваційного етапу в процесі внутрішньошкільної науково-методичної роботи здійснюється підготування педагогічних працівників до прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею. У ході реалізації діагностувально-прогностичного етапу за допомогою учнівства, батьків, представників територіальної громади, роботодавців, громадських організацій відбувається збір інформації про освітні

потреби цих суб'єктів (методи анкетного опитування та експертної оцінки), які можуть задовольнятися варіативним складником освітньої програми гімназії та ліцею; створюються прогнозні сценарії конструювання варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею. Упродовж проєктувально-конвенційного етапу проєкт варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею конструюється, узгоджується з учасниками освітнього процесу, затверджується у встановленому порядку. Упроваджувально-реалізаційний етап передбачає втілення розробленого варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти. У ході оцінювально-результативного етапу відбувається оцінювання освітніх і соціальних результатів реалізації розробленого варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею, висловлюються рекомендації щодо посилення позитивних результатів його застосування, усунення можливих недоречностей. На коригувально-організаційному етапі ці рекомендації стають основою для організації виконання нового циклу технології. Таким чином, здійснення кожного з наведених вище етапів забезпечує виконання важливого завдання означеної діяльності, а послідовна реалізація всіх етапів (процес втілення алгоритму) – досягнення мети технологізованої діяльності, створення (прогнозування і проєктування) та впровадження оптимального варіативного складника освітньої програми гімназії та/або ліцею. Найсуттєвіша особливість цієї технології полягає в тому, що вона призначена для застосування в процесі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти. Тобто підготовка педагогічних працівників школи до її реалізації, результативне виконання ними одного технологічного циклу даватимуть їм змогу самостійно здійснювати таку технологізовану діяльність у подальшому (наприклад, у випадку оновлення типової освітньої програми базової та/або профільної середньої освіти за розпорядженням Міністерства освіти і науки України, розширення обсягу варіативного складника цієї програми й повноважень закладу освіти щодо його конструювання тощо). Технологію оприлюднено представникам педагогічних колективів закладів загальної середньої освіти, які беруть участь в експерименті, отримано схвальні відгуки.

Упродовж звітнього періоду розроблено та обґрунтовано модель і методику підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в системі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти. Модель охоплює шість структурних компонентів, а саме: суб'єктний (учасники процесу підготовки в системі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти), об'єктний (характеристики довготривалої готовності (підготовленості) класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею, яких необхідно досягти в процесі підготовки), цільовий (цілі і завдання підготовки), змістовий (суттєві характеристики й напрями підготовки), методичний (методи і прийоми, засоби, організаційні форми (методичний інструментарій) підготовки, що поєднується її методикою, про яку йтиметься нижче), оцінювально-результативний (очікувані результати підготовки й засоби їх

оцінювання). Методика підготовки класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в системі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти – це засіб, що впорядковує, систематизує її інструментарій (методи і прийоми, засоби, організаційні форми). Методика передбачає здійснення семи послідовних етапів підготовки, а саме: організаційного, діагностувального, теоретичного, практично-тренувального, реалізаційного, контрольно-результативного, коригувального.

Розроблено та обґрунтовано критерії, показники та інструментарій оцінювання стану підготовленості класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею в системі науково-методичної роботи закладу загальної середньої освіти. Виділено шість критеріїв оцінювання стану підготовленості класних керівників і педагогів-організаторів до прогнозування і проєктування варіативного складника освітньої програми гімназії та ліцею, а саме: ціннісно-мотиваційний, когнітивний, креативний, орієнтаційний, операційний, оцінювальний. За вказаними вище критеріями визначено показники; на основі цих критеріїв і показників розроблено відповідний інструментарій.

#### **Дослідно-експериментальна робота регіонального рівня**

Протягом I півріччя 2023 року концептуально-діагностичний етап дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня з теми *«Інтеграція медіаосвіти у систему роботи закладу дошкільної освіти»* здійснювався на базі закладу дошкільної освіти (ясла-садок) «Дніпряночка» Червонослобідської об'єднаної територіальної громади та дошкільного навчального закладу (ясла-садок) комбінованого типу №41 «Дударик» Черкаської міської ради.

Робота координаторів дослідно-експериментальної діяльності (Зоря Ю.М., Ванько К.І.) у співпраці з педагогічними колективами експериментальних закладів області протягом звітнього періоду була цілеспрямованою та насиченою, зокрема:

- ⇒ розроблено діагностичні методики оцінювання рівня медіакультури вихователів і батьків до впровадження медіаосвітньої діяльності;
- ⇒ проведено перший етап діагностики рівня медіакультури та ставлення суб'єктів освітнього процесу до впровадження у закладі дошкільної освіти медіаосвітніх інновацій;
- ⇒ проведено анкетування вихователів та батьків з теми «сімейна медіакультура» з метою виявлення рівня медіаграмотності, середовищної, мотиваційної і технологічної готовності дорослих суб'єктів освітнього процесу до впровадження медіаосвіти;
- ⇒ сформовано творчу групу вихователів з метою наскрізного впровадження медіаосвіти і підготовки вихователів до впровадження медіаосвітньої діяльності в умовах закладу дошкільної освіти;
- ⇒ підготовлено і проведено регіональний конкурс на кращу вправу з інтеграції медіаосвіти;

- ⇒ з метою консолідації зусиль та розробки моделі реалізації медіаосвіти в умовах закладу дошкільної освіти організовано зустріч з медіапедагогом Волошенюк О.В.;
- ⇒ розроблено навчально-методичні посібники «Медіаосвіта дітей дошкільного віку в умовах інформаційного суспільства» (Ванько К.І., Зоря Ю.М., Шаповал О.В., Волошенюк О.В.) та «Медіабезпека дошкільника в умовах війни» (Ванько К.І., Зоря Ю.М.);
- ⇒ розроблено сайт «Безпека дошкільника в умовах війни», який покликаний допомогти педагогам та батькам навчити дітей безпечної поведінки у разі виникнення надзвичайних ситуацій різного характеру в умовах війни.

Протягом звітнього періоду координатори та педагоги закладів дошкільної освіти-учасників дослідно-експериментальної роботи активно розробляли вправи, які розміщені на Тулбоксі Академії української преси у партнерстві з Директоратом дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти МОН України, а саме:

- ⇒ Ксенія Ванько, Юлія Зоря. Медіабезпека дошкільника в умовах війни. Заняття 1. URL: <https://toolbox.medialiteracy.org.ua/toolbox/mediabezpeka-doshkilnyka-v-umovah-vijny-zanyattya-1/>
- ⇒ Ксенія Ванько, Юлія Зоря. Медіабезпека дошкільника в умовах війни. Заняття 2. URL: <https://toolbox.medialiteracy.org.ua/toolbox/mediabezpeka-doshkilnyka-v-umovah-vijny-zanyattya-2/>
- ⇒ Ксенія Ванько, Юлія Зоря. Будь в безпеці з псом Патроном! URL: <https://toolbox.medialiteracy.org.ua/toolbox/bud-v-bezpeczi-z-psom-patronom/>
- ⇒ Олена Кузуб. «Інформаційна павутинка» URL: <https://toolbox.medialiteracy.org.ua/toolbox/informaczijna-pavutyka/>

Концептуально-діагностичний етап експерименту регіонального рівня з теми «Формування національної ідентичності учнів засобами мистецтва» (науковий керівник Литвин І.М.) здійснювався на базі комунального закладу «Смілянська спеціалізована мистецька школа-інтернат Черкаської обласної ради».

Підібрано діагностичний інструментарій та проведена діагностика щодо рівня визначення професійної компетентності педагогічних працівників з проблеми дослідження, триває опрацювання результатів. Організовано постійно діючий психолого-педагогічний семінар «Організаційно-методичні засади в роботі педагогів по формуванню національно-патриотичної свідомості учнів засобами мистецтва» (1 раз у 3 місяці проводиться даний методичний захід, який дає можливість проаналізувати якість проведених заходів у мистецькій школі). З метою реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи проведено батьківський всеобуч «Заради Гідності і Свободи».

Крім цього, на даному етапі експерименту проведено засідання методичного об'єднання вчителів художньо-естетичного циклу «Організація

проектно-дослідницької діяльності учнів на уроках мистецьких дисциплін та заняттях гуртків мистецького спрямування», «Роль мистецтва у формуванні національної ідентичності сучасного учня» та педагогічну раду на тему: «Формування діяльнісної особистості школяра-патріота засобами мистецтва».

У дослідно-експериментальній роботі регіонального рівня з теми **«Дослідження стану культурного фону суб'єктів педагогічної діяльності у вимірі ціннісного ставлення до себе, інших, довкілля»** (науковий керівник – Т.В. Черкашина) беруть участь Звенигородська загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Звенигородської міської ради Звенигородського району Черкаської області; Звенигородська спеціалізована школа I-III ступенів імені Тараса Шевченка Звенигородської міської ради Звенигородського району; Червонослобідський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Червонослобідської сільської ради Черкаської області; Благодатнівська загальноосвітня школа I-III ступенів імені Г. П. Берези Золотоніської міської ради Черкаської області; Коробівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-III ступенів-заклад дошкільної освіти» Золотоніської міської ради Черкаської області (проведення дослідно-експериментальної роботи затверджено наказом Управління освіти і науки Черкаської обласної держадміністрації № 32 від 07.04 2021 року «Про проведення дослідно-експериментальної роботи регіонального рівня на базі закладів загальної середньої освіти»).

У звітному періоді триває *третій етап експерименту* – *аналітико-прогностичний (лютий-грудень 2023 р.)*, завданням якого є систематизація, аналіз та синтез матеріалів дослідно-експериментальної роботи.

На виконання завдань *розроблено* навчальні модулі:

- ⇒ *Критичне мислення* як складова ментальної культури педагога у вимірі ціннісного ставлення до себе, інших, закону, праці.
- ⇒ *Етична компетентність*. Комунікативна культура суб'єкта педагогічної діяльності у вимірі ціннісного ставлення до себе та інших.
- ⇒ *Етична компетентність*. Самоаналіз особистісно-професійних досягнень у вимірі ціннісного ставлення до себе та інших.

Проведено:

- *аналіз та систематизація* моніторингового дослідження за анкетною «Дослідження стану культурного фону суб'єктів педагогічної діяльності у вимірі ціннісного ставлення до себе, інших, довкілля» серед учнів-учасників ДЕР;
- *систематизацію результатів* з анкетування «Знання свого роду як ціннісне ставлення до членів сім'ї, родини»;
- *аналіз за кейсом* навчання роботи вчителів з учнями «Правдивість як ознака ціннісного ставлення до себе та інших», «Вчимося дружити у вимірі ціннісного ставлення до інших».

Заплановані завдання поточного етапу на час звітування виконані у повному обсязі.

**Формувальний етап експерименту регіонального рівня за темою «Організаційно-педагогічні умови налагодження партнерських взаємин**

**закладу освіти з батьківською громадою»** триває на базі таких закладів загальної середньої освіти Черкаської області:

1. Худяківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Леськівської сільської ради Черкаської області;
2. Степанківська загальноосвітня школа I-III ступенів Степанківської сільської ради Черкаської області;
3. Дубіївська загальноосвітня школа I-III ступенів Черкаської районної ради Черкаської області;
4. Хутірський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів Червонослобідської сільської ради Черкаської області;
5. Косарський ліцей Кам'янської міської ради Черкаської області.

На даному етапі експерименту створено каталог інтернет-ресурсів для організації партнерської взаємодії закладів освіти. Проведено педагогічні ради щодо реалізації завдань формувального етапу експерименту. Створено базу нормативного забезпечення експерименту. Залучено представників батьківської та професійної громадськості до спільної діяльності. Розроблено структурно-функціональну модель взаємодії, складено угоди про співробітництво та спільну науково-дослідну діяльність між закладами освіти, установами та громадськими організаціями.

У закладах освіти проведено тренінги «Партнерство заради успіху дітей», педагогічні студії «Від теорії до практики». Організовано консультативні пункти для батьків «Партнерство в умовах сучасної школи».

За підсумками формувального етапу дослідно-експериментальної діяльності закладів освіти підготовлено і випущено два посібники: «Партнерська взаємодія закладу освіти з батьківської громадою» та «Стратегії побудови ефективної комунікації з батьками здобувачів освіти (з досвіду дослідно-експериментальної діяльності закладів освіти Черкащини)».

За підсумками Тринадцятої міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти» й Чотирнадцятої міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» були нагороджені колективи Степанківського ліцею – закладу загальної середньої освіти Степанківської сільської ради Черкаського району Черкаської області та Хутірського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Червонослобідської сільської ради Черкаської області. Педагогічний колектив Дубіївського закладу загальної середньої освіти I – III ступенів Руськополянської сільської ради був нагороджений за посібник «Шлях до спільного успіху: партнерська взаємодія навчального закладу з батьківською громадськістю» за результатами обласної виставки-конкурсу «Нова українська школа Черкащини».

На виконання наказу Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації від 02.09.2019 №185 у звітному періоді на базі Шевченківської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату з поглибленим вивченням предметів гуманітарно-естетичного профілю Черкаської обласної ради тривала **дослідно-експериментальна робота регіонального рівня з теми «Формування загальнокультурної**

**компетентності учнів закладу освіти мистецького профілю»** (науковий консультант – Лемешева Н.А.).

У ході **контрольно-узагальнювального етапу** експерименту здійснено:

- статистично-кількісний та описово-якісний аналіз результатів дослідно-експериментальної роботи;
- визначено перспективи подальшого впровадження ефективних методик, освітніх стратегій та інноваційних педагогічних технологій в освітній процес як умови формування загальнокультурної компетентності здобувачів освіти;
- підготовлено матеріали до наукового звіту за результатами дослідно-експериментальної роботи;
- забезпечено поширення та публікацію науково-методичних матеріалів дослідно-експериментальної роботи у педагогічній пресі, мережі Інтернет, засобах масової інформації.

З метою реалізації завдань дослідно-експериментальної роботи педагогічним колективом розроблено модель освітнього процесу, основними елементами якої є такі: визначення цілей, змісту, засобів й способів здобуття освіти; форми організації освітнього процесу; реальний освітній процес як єдність навчання, виховання й розвитку людини; суб'єкти та об'єкти освітнього процесу; освітнє середовище; результат освіти.

Модель враховує те, що Шевченківська школа-інтернат – особливий заклад освіти, орієнтований на роботу з дітьми, що мають високі інтелектуальні здібності, стійку позитивну мотивацію до навчання. Школа-інтернат дає освіту високого рівня, готує учнів до творчої інтелектуальної праці. Основним напрямком інноваційної діяльності колективу є створення ефективного соціокультурного простору, який дозволяє створити ситуацію успіху кожному суб'єкту освітнього процесу, ефективно працювати над формуванням ключових компетентностей учнів, зокрема загальнокультурної компетентності, забезпечує умови для громадянського становлення особистості, що розглядається Законом «Про освіту» як базовий напрямок державної політики в сфері освіти.

На засіданнях творчих груп педагоги експериментального закладу розглянули та обговорили матеріали Авторських навчальних програм курсів за вибором з мистецької освітньої галузі; методичного посібника «Формування загальнокультурної компетентності учнів школи-інтернату через впровадження нових форм позакласної роботи.

Педагоги та учні школи тісно співпрацюють з вищими та середніми спеціальними навчальними закладами, а саме: є учасниками щорічного обласного семінару шкіл естетичного виховання Уманської методичної зони, беруть участь у конкурсах, що проводяться на базі Уманського обласного музичного коледжу імені П.Д.Демуцького, фестивалі-конкурсі художньої та музично-виконавської майстерності «Юні таланти», що проводить Богуславський педагогічний коледж.

Відповідно до наказу Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації від 30.03.2021 №25 у звітний період під керівництвом Чепурної Н.М., Зорі Ю.М., Тищенко І.А. здійснювався

**діагностико-концептуальний етап експерименту регіонального рівня «Забезпечення нових стандартів якості освіти в інноваційних школах Черкащини засобами STEM-освіти»** на базі 29 інноваційних закладів освіти області Автор:ський Олександра Антоновича Захаренка ліцей Набутівської сільської ради, Ватутінський ліцей №1 Ватутінської міської ради, Городищенський економічний ліцей Городищенської міської ради, Драбівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-III ступенів ім. С.В. Васильченка - гімназія» Драбівської селищної ради, Жашківський ліцей №1 Жашківської міської ради, Заклад загальної середньої освіти I-III ступенів «Пальміра» Вознесенської сільської ради Золотоніського району, Звенигородський ліцей №3 Звенигородської міської ради Звенигородського району, Золотоніська гімназія ім. С.Д.Скляренка Золотоніської міської ради, Золотоніська спеціалізована школа №2 інформаційних технологій Золотоніської міської ради, Іваньківський ліцей Іваньківської сільської ради, Кам'янський еколого-економічний ліцей Кам'янської міської ради, Канівської загальноосвітня школа I-III ступенів №4 Канівської міської ради, Катеринопільський ліцей, Комунальний заклад «Степанецький ліцей - опорний заклад загальної середньої освіти» Степанецької сільської ради об'єднаної територіальної громади, Моринський ліцей з дошкільним підрозділом імені Тараса Григоровича Шевченка Звенигородської міської ради Звенигородського району, Опорний заклад «Лисянський ліцей №1» Лисянської селищної ради, Опорний заклад загальної середньої освіти I-III ступенів «Ліцей «Ерудит» Монастирищенської міської ради Уманського району, Опорний заклад освіти «Балаклеївський ліцей імені Євгенії Гуглі» Балаклеївської сільської ради, Опорний заклад освіти «Верхняцький ліцей» Христинівської районної ради, Перша міська гімназія Черкаської міської ради, Родниківський ліцей імені Т.Г.Шевченка Паланської сільської ради Уманського району, Навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I-III ступенів №3 - колегіум» Смілянської міської ради, Тальнівський навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-III ступенів №1 - гімназія» Тальнівської міської ради, Уманський ліцей № 3 Уманської міської ради, Червонослобідський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 Червонослобідської сільської ради, Черкаська гімназія №9 ім. О.М. Луценка Черкаської міської ради, Чигиринський ліцей №1 ім. Б. Хмельницького Чигиринської міської ради, Чорнобаївська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 Чорнобаївської селищної ради, Шполянський ліцей №2 Шполянської міської ради об'єднаної територіальної громади).

Для педагогів закладів освіти-учасників обласної програми «Інноваційні школи Черкащини» з метою розвитку STEM-орієнтованого напрямку освітньої діяльності працівниками центру STEM-освіти у I півріччі 2023 року активно проводились навчально-методичні заходи, а саме:

- Черкаський регіональний фестиваль з робототехніки «Роботи допомагають Україні!»;
- Всеукраїнський освітній полігон «STEM-освіта: можливості для майбутнього»;

- конкурс проєктів у рамках STEM-тижня «STEM-проєкт: ідеї, винаходи, відкриття»;
- освітня майстерня «Гейміфікація як освітній тренд»;
- майстер-клас «Google-сайт як засіб візуалізації STEM-проєкту»;
- освітня студія «Canva: можливості для вчителя»;
- Веб-практикум «STEM-урок із використанням технологій доповненої реальності»;
- студія STEM-ідей «Розроблення дорожньої карти реалізації всеукраїнського проєкту «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів»;
- Digital студія «Відеоконтент у професійній діяльності сучасного педагога»;
- семінар-практикум «STEM-проєкт у сучасному освітньому просторі початкової школи».

У звітній період завершено експеримент регіонального рівня **«Виховання смисложиттєвих цінностей підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України»** (науковий керівник Назаренко Г.А.), який здійснювався на базі 20 закладів освіти області (Золотоніська гімназія ім. С.Д. Скляренка Золотоніської міської ради Черкаської області, Золотоніська спеціалізована школа № 1 Золотоніської міської ради Черкаської області, Золотоніська спеціалізована школа № 2 інформаційних технологій Золотоніської міської ради Черкаської області, Золотоніська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 3 Золотоніської міської ради Черкаської області, Золотоніська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 5 Золотоніської міської ради Черкаської області, Золотоніська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 6 Золотоніської міської ради Черкаської області, Комунальний заклад «Золотоніська санаторна школа» Черкаської обласної ради, Руськополянський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 2 Руськополянської сільської ради Черкаської області, Червонослобідський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 1 Червонослобідської сільської ради Черкаської області, Хутірський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Червонослобідської сільської ради Черкаської області, Чигиринський навчально-виховний комплекс «заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 3 – заклад дошкільної освіти» Чигиринської міської ради, Стецівський навчально-виховний комплекс «заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів – заклад дошкільної освіти» Чигиринської міської ради Черкаської області, Звенигородська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів №3 Звенигородської районної ради Черкаської області, Озірянська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів Звенигородської районної ради Черкаської області, Трушівський навчально-виховний комплекс «Дошкільний навчальний заклад-загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» Чигиринської районної ради Черкаської області, Вершацька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» Чигиринської районної ради Черкаської області, Смілянський навчально-виховний комплекс «Ліцей - загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів «Лідер» Смілянської міської ради Черкаської області, Смілянська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №6 Смілянської міської ради Черкаської

області, Смілянська загальноосвітня школа I-III ступенів №11 Смілянської міської ради Черкаської області, КЗ «Смілянська спеціалізована мистецька школа – інтернат Черкаської обласної ради»).

У ході експерименту здійснювалось упровадження теоретичних і практичних розробок науковців лабораторії морального, громадянського та міжкультурного виховання Інституту проблем виховання НАПН України І. Д. Бега, О. М. Докукіної, К. О. Журби, С. В. Федоренко, І. М. Шкільної, а саме:

- ❖ *монографії* «Смисложиттєві цінності сучасних підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України», у якій на основі аналізу наукової літератури осмислено поняття «смысл», «смысл життя», «смисложиттєві цінності» розкрито базові смисложиттєві цінності, психологічні механізми виховання смисложиттєвих цінностей у дітей підліткового віку. Визначено концептуальні засади виховання смисложиттєвих цінностей підлітків в сучасних умовах. Схарактеризовано критерії, показники та рівні вихованості смисложиттєвих цінностей підлітків. Обґрунтовано структурно-функціональну модель та педагогічні умови виховання смисложиттєвих цінностей сучасних підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України;
- ❖ *програми* виховання смисложиттєвих цінностей підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України, у якій окреслено світоглядні засади виховання смисложиттєвих цінностей підлітків в умовах євроінтеграційного поступу України. Розкрито вікові особливості дітей підліткового віку та представлено основні напрями виховання, зокрема: формування Я-концепції у підлітків, уявлення про смысл життя та здатність до осмислення, визначення мети життя і життєвих цілей, усвідомлення власної суб'єктності, ціннісне ставлення до життя, усвідомлення життєвого вибору, формування життєстійкості, уміння планувати своє життя та протистояти смисложиттєвим кризам. У Програмі до кожного блоку пропонуються форми і методи виховної роботи;
- ❖ *методичних рекомендацій* «Виховання смисложиттєвих цінностей підлітків: досвід і практика виховання», у яких представлено психолого-педагогічний супровід та методичне забезпечення процесу виховання смисложиттєвих цінностей підлітків, що включає технологію фасилітації, тренінг, проєктну діяльність, методику етичних і сократівських бесід, диспутів, виховних годин, читацьких конференцій для учнів 5-9-х класів. Особлива увага звертається на підготовку батьків до виховання смисложиттєвих цінностей підлітків у їх взаємодії, а також представлено сучасні зарубіжні розробки з зазначеної проблеми.

З метою апробації теоретичних розробок у закладах освіти-учасниках регіонального експерименту здійснювалась методична робота, впровадження у навчально-виховний процес практичних розробок із виховання смисложиттєвих

цінностей підлітків (зокрема на класних годинах, колективних загальношкільних виховних заходах тощо).

На виконання наказу Управління освіти і науки Черкаської облдержадміністрації від 09.02.2018 №25 протягом січня-серпня 2023 року на базі п'яти закладів освіти області (Канівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 імені Т.Г.Шевченка, Канівська гімназія імені Івана Франка, Канівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 3, Канівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 4, Канівська спеціалізована школа I-III ступенів № 6 з поглибленим вивченням іноземних мов Канівської міської ради) тривав **підсумково-аналітичний етап експерименту регіонального рівня «Проектне управління особистісним розвитком учня в освітньому середовищі міста»** (науковий керівник Киричук В.О., доцент кафедри психології управління ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України, провідний науковий співробітник Інституту обдарованої дитини НАПН України, кандидат психологічних наук, доцент; науковий консультант – Норкіна О.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійного розвитку педагогів комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»).

У ході завершального етапу регіонального експерименту проведено вихідний зріз комплексної діагностики в системі моніторингу психо-медико-соціального розвитку учнів, акредитацію створеної інноваційної освітньої системи проектного управління особистісним розвитком учня в освітньому середовищі, підведено підсумки експериментальної роботи.

## **5.2. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ПРОЄКТІВ І ПРОГРАМ**

Відповідно до плану роботи інституту на базі 55 закладів загальної середньої освіти області впроваджується науково-педагогічний проєкт «Інтелект України». З метою забезпечення науково-методичного супроводу впровадження науково-педагогічного проєкту Андрющенко Т.К., завідувач кафедри дошкільної освіти та професійного розвитку педагогів, доктор педагогічних наук, професор, провела такі заходи:

- ❖ *27 квітня 2023 року* було проведено вебінар «Результати впровадження методики підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України». У заході взяли участь 230 осіб. Це учасники проєкту – учителі майбутніх 1 класів 2023-2024 н.р., керівники та вихователі закладів дошкільної освіти. Учасники поділилися результатами впровадження методики підготовки дітей старшого дошкільного віку до навчання за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», підвели підсумки, виділили позитивні моменти і проблемні аспекти.
- ❖ *14 червня 2023 року* було проведено семінар-тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 4 класу за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» (46 учасників).

- ❖ 15 червня 2023 року був проведений семінар-тренінг «Підвищення професійної компетентності педагогів щодо навчання учнів 3 класу за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (49 учасників).
- ❖ Під час заходів учителі акцентували увагу на особливостях викладання предмету «Я пізнаю світ» через призму його складових: фізика, хімія, біологія, географія, історія, мистецтво і культура. Окремим блоком обговорення були методичні аспекти викладання математики і української мови за освітньою програмою науково-педагогічного проекту «Інтелект України».
- ❖ Під час обміну досвідом в інтерактивному форматі педагоги презентували власні професійні здобутки щодо подачі матеріалу для усвідомленого сприйняття дітьми в освітньому процесі відповідно 2 і 3 класів. Як зауважили учасники, досвід колег буде цінним у наступному 2023-2024 навчальному році у роботі з учнями відповідно 3 і 4 класів.

На базі закладів дошкільної освіти області впроваджується *Міжнародний проєкт соціальної та фінансової освіти дітей 3-18 років «Афлатун»* (координатор Ванько К.І.). З метою ознайомлення педагогів закладів дошкільної освіти з програмою «Афлатун», яка реалізується в рамках цього проєкту, був проведений інтернет-семінар «Фінансова освіта дітей дошкільного віку: шляхи реалізації», на якому педагоги розглянули та обговорили теоретичні аспекти фінансової освіти дітей дошкільного віку, запропонували дидактичні ігри та вправи для формування соціальної, фінансової грамотності дошкільників, познайомились із інструментарієм для забезпечення соціальної та фінансової освіти дошкільників, закріпили знання про форми і методи, які допоможуть при формуванні соціальної та фінансової грамотності старших дошкільників. За результатами семінару підготовлено до друку методичний посібник «Соціальна та фінансова освіта дошкільників: успішний досвід (матеріали інтернет-конференції)».

Крім цього, у журналі «Педагогічний вісник» надрукована стаття «Соціальна та фінансова освіта дошкільників в контексті базового компоненту дошкільної освіти в Україні», яка розкриває суть фінансової освіти дітей дошкільного віку в контексті стандарту дошкільної освіти.

Організаційно-методичний супровід діяльності 10 закладів дошкільної освіти області, які є учасниками *Міжнародного проєкту «Сприяння освіті» The LEGO Foundation в Україні*, здійснювався координатором проєкту Сіренко А.Є. через організацію онлайн зустрічей і онлайн консультації.

27 квітня 2023 року відбулася онлайн-зустріч для кураторів проєкту «Сприяння освіті» та педагогів закладів дошкільної освіти Черкаської області у рамках Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та the LEGO Foundation від 30.11.2021 року.

За сприяння LEGO Foundation колектив відділу дошкільної освіти пройшов навчання та реалізовує програму підвищення кваліфікації «Благополуччя дітей і педагогів: дієві інструменти та практики психосоціальної підтримки». Саме за цим курсом організовано моніторинг знань педагогів щодо

методів і форм сприяння благополуччю учасників освітнього процесу, їх рівень розуміння щодо використання інструментарію запобігання та профілактики психосоціального неблагополуччя дітей дошкільного віку.

Для педагогів, які реалізують початкову освіту, координаторами Міжнародного проєкту «Сприяння освіті» The LEGO Foundation в Україні Кириленко В.М. та Добровольська Л.Н. організовано аналогічне навчання для 27 вихователів групи подовженого дня та 405 учителів початкових класів.

Результатами навчання є розуміння педагогами етики психосоціальної підтримки, значення гри для психічного здоров'я та соціального благополуччя; використання ефективних стратегій психосоціальної підтримки розвитку та навчання дитини в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема засобами навчання через гру; уміння створювати безпечне ігрове освітнє середовище; застосування стратегій підтримки позитивної поведінки дітей у закладі освіти; розробка реалістичного плану турботи про себе.

Крім зазначеного, було проведено засідання творчої групи «Лайфхаки сучасного уроку» на тему «ЛЕГО як діяльнісний інструмент формування компетентностей молодших школярів» (15 осіб), метою якого є активне використання LEGO для мотивації навчальної діяльності учнів, зацікавлення темою уроку, занурення в цікаву, ігрову діяльність, яка забезпечує успішне засвоєння програмового матеріалу; розвиток уяви, фантазії, творчих здібностей учнів; створення і випробування лайфhakів комунікації, співпраці і взаємодії під час уроку.

На виконання *регіонального проєкту «Розвиток освітніх оцінювань в умовах самоврядування на довірчо-партнерських засадах»* (керівник проєкту Лісова Н.І.) упродовж першого півріччя проведено:

- 02.03. семінар з учителями, учнями-випускниками та їхніми батьками, керівниками органів управління освітою та громадських організацій Червонослобіської ТГ з питань проведення НМТ-2023. Під час зустрічі з учасниками опрацьовано особливості цього річного тесту, проаналізовано складники НМТ: українську мову й історію України, дано відповіді на запитання учасників, а також надано поради щодо підготовки старшокласників до НМТ. Звернено увагу на формування самостійності та відповідальності щодо оформлення реєстраційних документів та систематичного відстеження інформації в персональних кабінетах, дотримання правил перебування в тимчасових екзаменаційних центрах тощо;

- дослідження на локальному рівні (взяли участь 12 закладів ЗСО, квітень 2023) з метою виявлення рівня сформованості та тематичної природничої та читачкої компетентності в учнів початкової школи, формування довірчої взаємодії. Для цього колективам запропоновано інструментарій та критерії оцінювання.

- вебінар із відповідальними за зовнішні оцінювання в територіальних громадах з питань організаційного супроводу здобувачів ЗСО щодо складання НМТ-2023, забезпечення громадськості ТГ інформацією про особливості зовнішніх оцінювань (травень).

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року, Стратегії розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року та з метою сприяння професійному розвитку педагогів області з питань забезпечення якості освіти й проведення освітніх оцінювань на основі компетентнісного підходу, а також активного використання хмарних технологій в освітньому процесі, зокрема під час дистанційного навчання, продовжено роботу в рамках регіонального освітнього проєкту «Оцінювання, аналітика та прогнозування якості освіти засобами ІКТ» Автори ініціативи: Бондаренко О.А., за згодою – Т.В. Хижняк, В.І. Огієнко).

На виконання завдань проєкту розроблено діагностичний інструментарій за модельними програмами для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл), проведено апробацію тестів та розміщено на таких сайтах: інтернет-школи «Навчально-методичний супровід внутрішньої системи забезпечення якості освіти»: <https://monitoringck.com.ua/> та КНЗ «Черкаський ОІПОПП Черкаської обласної ради» у розділі «Кластер компенсаторної освіти для учнів».

Працівники лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти у співпраці з методистами комунальної установи «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Черкаської міської ради» провели майстер-клас «Розвиток регіональних освітніх вимірювань у контексті компетентнісної освіти» для учасників регіонального освітнього проєкту «Оцінювання, аналітика та прогнозування якості освіти засобами ІКТ».

Протягом I півріччя цифрові ресурси КНЗ «Черкаський ОІПОПП Черкаської обласної ради» поповнено збірками тестів «Нова українська школа. Тести з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу». 5 клас.» та «Нова українська школа. Тести з української мови. 6 клас.» Автор: Бондаренко О.А.). До журналу «Педагогічний вісник» підготовлено статті «Каталог діагностичних методик «Самооцінювання професійного рівня педагога» (Лобенко Н.М.) та «Банк тестових технологій «Самооцінювання рівня навчальних досягнень учнів» (Бондаренко О.А.).

Протягом звітної періоду працівниками центру STEM-освіти здійснюється науково-методичний супровід впровадження проєктної діяльності міжнародного рівня «FIRST Lego League», «FIRST Lego League Junior», «Robotica», «Robotica Junior» та проведено:

- навчання журі та суддів регіонального фестивалю з робототехніки (протягом січня-лютого в очно-дистанційній формі);
- онлайн навчання суддів проєкту FLL та FLL Junior в режимі онлайн на платформі CLASSROOM (протягом січня-квітня);
- веб-конференція «Особливості підготовки до «First Lego League» (січень-лютий 2023);
- майстер-класи з програмування та конструювання EV3 (січень-травень 2023).

Протягом звітної періоду для педагогів закладів освіти-учасників обласної програми «Інноваційні школи Черкащини» працівниками

навчально-тренінгового центру STEM-освіти активно здійснювався науково-методичний супровід інноваційних освітніх програм та проєктної діяльності, а саме:

- ⇒ проєктної діяльності міжнародного рівня «*ROBOTICA WeDo 2.0*» та «*ROBOTICA EV3*», а також *FIRST LEGO League Discover* – це вступна STEM програма в ігровій формі для команд дітей віком 4-6 років, яка запалює їх природну цікавість і формує навички вчитися за допомогою практичних активностей на занятті та вдома з використанням конструктора LEGO Duplo. Основними пріоритетами даної програми є: навчання через гру, практична спрямованість отриманих знань, вміння працювати в команді та розвиток інженерного мислення та дизайн-мислення.
- ⇒ *FIRST LEGO League Explore* – програма створена для дітей 6-10 років двома міжнародними компаніями – *FIRST* та LEGO Group. **Мета програми** - надихнути дітей початкової школи вивчати науку, технологію, математику а також долучатись до вирішення актуальних світових питань за допомогою їхньої улюбленої іграшки - конструктора LEGO!
- ⇒ *FIRST LEGO League Challenge* – програма, яка створена для дітей 9-16 років двома міжнародними компаніями – *FIRST* та LEGO Group. Мета програми – надихнути дітей вивчати STEM (науку, технологію, інженерію, програмування та математику), а також долучатись до вирішення актуальних світових питань за допомогою освітнього бренду - конструктора LEGO Education. Трьома ключовими аспектами *FIRST LEGO League Challenge* є робототехніка, дослідження та лідерство.

З метою надання доступу до якісної освіти, забезпечення освітніх потреб учасників освітнього процесу та розвитку регіональної системи STEM-освіти у співпраці з Фондом освітніх ініціатив та Міністерством освіти і науки України на базі інституту реалізується інноваційний освітній Проєкт «Організаційні та науково-методичні умови створення STEM-центрів».

Основна діяльність Проєкту спрямована на розвиток інноваційної екосистеми STEM в Україні та Черкаській області, зокрема шляхом створення регіонально розподіленої мережі обласних STEM-центрів як обласних хабів освітніх хай-тек Національного освітнього технопарку та їх локальних філій (мережеві ресурсні центри) дасть змогу сформувати організаційні та науково-методичні механізми підтримки сталого розвитку STEM-освіти в Україні.

Учасниками Проєкту є 10 закладів освіти, які активно впроваджують STEM-підхід в систему освіти та сприяють його популяризації, а саме:

1. Багатопрофільний регіональний центр професійної освіти у Черкаській області.
2. Жашківська спеціалізована школа №1 з поглибленим вивченням окремих предметів Жашківської міської ради Черкаської області.
3. Золотоніська спеціалізована школа №2 інформаційних технологій Золотоніської міської ради Черкаської області.

4. Золотоніська гімназія імені С.Д. Скляренка Золотоніської міської ради Черкаської області.
5. Комунальний заклад «Черкаська санаторна школа Черкаської обласної ради».
6. Маньківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Маньківської селищної ради Черкаської області.
7. Опорний заклад загальної середньої освіти «Монастирищенська спеціалізована школа I-III ступенів №5» Монастирищенської міської ради Черкаської області.
8. Смілянська загальноосвітня школа I-III ступенів №7 Смілянської міської ради Черкаської області.
9. Черкаська гімназія №9 імені О. М. Луценка Черкаської міської ради.
10. Чигиринський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №1 імені Богдана Хмельницького Чигиринської міської ради Черкаської області.

Протягом звітнього періоду працівниками навчально-тренінгового центру STEM-освіти у співпраці з Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Черкаській області з метою надання консультаційно-методичної підтримки закладам освіти області-учасникам проекту проведено вебінар «Реалізація I етапу інноваційного освітнього проекту»; засідання творчої групи «Лідери STEM-ініціатив».

На заходах до уваги педагогів було запропоновано «Концепцію розвитку STEAM-освіти в Черкаській області» (рішення колегії УОН ЧОДА від 15.02.2022, протокол №1/4) та нормативно-правову документацію з питань реалізації проекту.

З метою організації інформаційно-методичного забезпечення інноваційного освітнього проекту педагогами області розроблено:

- програму спеціалізованих курсів «Діджиталізація освіти: компетентності особистості XXI століття»;
- курс за вибором «SMART-технології як засіб підвищення якості освіти в умовах цифрового суспільства»;
- спецкурс «STEM-орієнтований напрям в освіті: моделі. технології. практика»;
- спецкурс «Змішане навчання: моделі. технології. практика»;
- спецкурс «Використання гаджетів для проведення STEM-уроків».

Підготовлено ряд навчально-методичних посібників: «STREAM-проекти в освітньому процесі НУШ: моделі, технологія, практика», «SMART-технології як засіб підвищення якості освіти в умовах цифрового суспільства», «Особливості використання інтерактивних освітніх платформ при викладанні дисциплін природничо-математичного циклу», «Доповнена реальність як тренд Нової української школи», «Шолом віртуальної реальності: можливості для STEM-освіти» та ін.

Протягом I півріччя 2023 року працівниками навчально-тренінгового центру STEM-освіти надавалась менторська та методично-консультаційна підтримка педагогів з питань впровадження проекту. На базі закладів освіти проведено:

- ⇒ 19 червня 2022 року за ініціативи працівників навчально-тренінгового центру STEM-освіти у співпраці з навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Черкаській області відбувся всеукраїнський круглий стіл «Впровадження елементів STEM-освіти у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: від викликів до можливостей», учасниками якого були понад 150 педагогів України;
- ⇒ 23 листопада 2022 року з метою впровадження інноваційних технологій в освітній процес для педагогів Жашківської ОТГ проведено освітню студію «STEM: особливості реалізації в сучасному закладі освіти». Учасниками заходу були 28 STEM-педагогів;
- ⇒ 24 січня 2023 року на базі навчально-тренінгового центру STEM-освіти відбулась освітня студія для творчих-груп педагогів закладів-учасників проекту. Учасниками студії були 120 підпрацівників;
- ⇒ 26 січня 2023 року на базі навчально-тренінгового центру STEM-освіти відбулась digital студія для педагогічних працівників «Відеоконтент у професійній діяльності сучасного педагога». Програма digital студії передбачає серію тренінгів, а саме: програмне забезпечення для роботи з відеофайлами; створення та редагування цифрового контенту; можливості відеобібліотеки в освітньому процесі. Учасниками заходу були 25 педагогів закладів освіти-учасників проекту;
- ⇒ 21 лютого 2023 року у співпраці з навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Черкаській області на базі навчально-тренінгового центру STEM-освіти з метою ознайомлення освітян з особливостями реалізації STEM-орієнтованого підходу в умовах сьогодення відбувся Всеукраїнський освітній полігон «STEM-освіта як перспективна форма підготовки кваліфікованих робітників нової генерації». Учасниками заходу були 16 спікерів та понад 385 педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти України, які долучились до полігону онлайн на каналі [YouTube](#);
- ⇒ 04 березня 2023 року з метою розвитку STEM-освіти, ознайомлення учнівської молоді з конструюванням, робототехнікою, програмуванням, інженерією та технологіями STEM на базі на базі Черкаської гімназії № 9 ім. О. М. Луценка Черкаської міської ради Черкаської області відбувся Черкаський регіональний фестиваль з робототехніки. Тема фестивалю: «Роботи допомагають Україні!». У заході взяло участь 167 дітей та 47 тренерів, які представляли 35 команд із 29 закладів освіти області. Участь у фестивалі з робототехніки дає можливість учням відчутти себе науковцями, винахідниками та інженерами;
- ⇒ 23 березня 2023 р. на базі навчально-тренінгового центру STEM-освіти у співпраці з викладачами Багатопрофільного регіонального центру професійної освіти у Черкаській області відбувся вебінар «Методичний супровід організації STEAM-заходів». Учасниками вебінару були 42 педагоги.

⇒ 26-27 квітня 2023 р. на базі навчально-тренінгового центру STEM-освіти відбувся Всеукраїнський полігон «STEM-освіта: можливості для майбутнього», який проводився в рамках Всеукраїнського фестивалю «STEM-весна-2023» та обласного STEM-тижня. Мета освітнього полігону – консолідація зусиль провідних STEM-педагогів країни з питань системного впровадження та розвитку компетентнісної моделі STEM-освіти. Партнерами та співорганізаторами заходу виступили Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Управління освіти і науки Черкаської обласної державної адміністрації, БФ «Фонд освітніх ініціатив», STEM.org, IT Integrator, Прямуємо разом, Accord Group та Hearts for Ukraine.

У фокусі заходу навчальним центром «Steam train» учасникам було представлено виставку сучасного обладнання та засобів, які на належному рівні допоможуть забезпечити реалізацію Stem-орієнтованого підходу в умовах НУШ.

Учасниками заходу були педагоги більше як із 15 областей України, а саме: Вінницької, Донецької, Дніпровської, Житомирської, Запорізької, Київської, Кіровоградської, Миколаївської, Львівської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, а також міста Київ та Біла Церква.

З метою забезпечення рівного доступу до якісної освіти для внутрішньо переміщених сімей в умовах воєнного стану на базі навчально-тренінгового центру STEM-освіти завдяки підтримці [UNDP Ukraine / ПРООН в Україні](#) та [Accord Group](#) у співпраці з БФ «Фонд освітніх ініціатив» розпочато реалізацію Міжнародного проекту «Освітній хаб «Навички майбутнього».

Освітній хаб – це зручне приміщення, підготовлені STEM-тренери, швидкісний Інтернет, комп'ютерний клас з 16-ма персональними комп'ютерами та відповідним обладнанням для практикумів та STEM-проектів.

Цільова аудиторія учасників освітнього хабу – внутрішньо переміщені особи: учні, студенти, педагоги та батьки.

Для учнів, які не мають своїх домашніх ноутбуків чи інших гаджетів, для навчання у хабі передбачена «Діджитал студія», яка забезпечує організацію дистанційної освіти шляхом доступу до комп'ютерів та мережі Інтернет, а також пропонує інтерактивні STEM-студії: «Пізнаємо 3D-моделювання», «Складання першого робота», «Кібербезпека у сучасному світі», «Досліджуємо роботів», «MAKEBLOCK AIRBLOCK», «Цікава фізика з конструктором «ЗНАТОК», «Світ під мікроскопом», «Дослідження віртуальної реальності», «Цікаві досліди з Ейнштейном!», «Мережеві мар-ресурси, сучасні технології навігації» та ін.

Для студентів хаб пропонує «STEM-академію», у якій передбачено проведення тренінгів, практичних занять, консультацій та вебінарів. Серед

основних тематичних модулів «STEM-академії» до уваги здобувачів освіти запропоновано такі:

- «STEM.STEAM.STREAM в освітньому процесі НУШ».
- «STEM – як пріоритетна форма розвитку професійної підготовки кваліфікованого робітника».
- «Інтерактивні платформи як засоби розвитку STEM-освіти».
- «Віртуальна та доповнена реальність: можливості для STEM».
- «Цифрові інструменти Google як новітні технології STEM-освіти».
- «Організація професійної діяльності за допомогою власного сайту».
- «Проектна діяльність як пріоритетна складова STEM-освіти».

Для батьків та педагогів у хабі передбачено реалізацію «Освітнього клубу для дорослих». У рамках клубу до уваги дорослих запропоновано освітній коворкінг «Психологічна підтримка у кризових ситуаціях» та освітню студію «ІТ для навчання і виховання дітей». Модулі освітньої студії скомпоновано з урахуванням запитів цільової аудиторії та розмежовано на ІТ школу для батьків та ІТ школу для педагогів.

ІТ ШКОЛА ДЛЯ ПЕДАГОГІВ пропонує наступні освітні модулі:

- «Використання можливостей Web 2.0 при організації різних видів діяльності в освітньому процесі».
- «Організація освітнього процесу за допомогою Classroom».
- «ІКТ інструментарій в умовах трансформації освіти».
- «Безпечний інтернет: можливості для батьків».
- «Інтерактивні STEM-студії як форми розвитку НУШ».
- «ОНЛАЙН-ШКОЛА: виклики та можливості».

А діяльність «ІТ школи для батьків», враховуючи особливості сучасного освітнього процесу, зосереджена на таких тематичних блоках як:

- «Можливості Web 2.0 для дистанційного навчання».
- «Classroom: виклики та можливості».
- «Освітні технології в умовах трансформації освіти».
- «Безпечний інтернет: можливості для батьків».
- «STEM-студії: можливості для здобувачів освіти».
- «ОНЛАЙН-ШКОЛА: можливості для дітей та батьків».

Освітній хаб працює на повну пропускну потужність, а інфраструктура хабу дозволяє систематично проводити тренінги та здійснювати підготовку та перепідготовку ІТ та STEM-фахівців, адже освітній хаб – це не лише центр освіти та формування цифрових компетентностей, а й освітнє середовище STEM-освіти. Таке освітнє середовище має унікальні можливості для отримання комплексного результату: одночасно надає доступ до якісної освіти, готує фахівців професій XXI століття, сприяє формуванню та удосконаленню навичок майбутнього в учнівської молоді та популяризує розвиток STEM-освіти в регіоні та за його межами.

Протягом звітнього періоду на базі інституту успішно реалізувався Міжнародний проєкт «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який реалізується IREX (Рада міжнародних наукових досліджень та обмінів), США в партнерстві з українською громадською організацією Академією української

преси за підтримки МОН України, Посольства США в Україні та Посольства Британії в Україні.

У період війни РФ проти України, окрім боїв та обстрілів різних міст, російська пропаганда веде й інформаційну війну, намагаючись ввести людей у паніку та зневіру. З метою надання базових знань з основ медіаграмотності, розвитку критичного мислення та формування інформаційно-цифрової компетентності в учасників освітнього процесу у квітні-травні 2023 року на базі навчально-тренінгового центру STEM-освіти було проведено медіаосвітній інтенсив «Медіаосвіта як ресурс для ПЕРЕМОГИ у період війни».

Пріоритетне завдання інтенсиву – розуміння основних базових понять з інфомедійної грамотності та формування критичного мислення. У рамках заходу для педагогічних працівників Черкаської області було проведено 5 тренінгів та запропоновано медіаосвітні квізи з теми «МИР: Медіаосвіта, критичне мислення, перемога!».

Крім цього, проведено навчання педагогів закладів дошкільної освіти Черкаської та Львівської областей на тематичному курсі «Використання медіаосвітніх технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти» (158 осіб).

Для ознайомлення педагогів з можливостями медіаосвітньої діяльності в умовах закладу дошкільної освіти працівниками навчально-тренінгового центру STEM-освіти у співпраці з методистами відділу дошкільної освіти розроблено вправи та посібник «Медіабезпека дошкільника в умовах війни».

## **РОЗДІЛ 6. ІНФОРМАЦІЙНО-ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ**

### **6.1. РОБОТА БІБЛІОТЕКИ**

Головна місія бібліотеки інституту – сприяти навчанню впродовж усього життя, надаючи зразкові послуги та забезпечуючи рівний доступ до інформації.

У першому півріччі 2023 року бібліотека продовжувала працювати над проблемою «Модернізація шкільних бібліотек та перетворення їх на сучасні інформаційні комплекси відповідно до стратегічних завдань Нової української школи».

На базі читальної зали бібліотеки створений освітній хаб, де користувачі мають змогу безкоштовно скористатися комп'ютерною технікою з доступом до мережі Інтернет.

На сьогодні фонд бібліотеки становить 42682 екземпляри. За звітний період бібліотека отримала 177 примірників літератури.

Систематично продовжується робота зі створення алфавітного та систематичного каталогів у традиційному вигляді та їх переведення на таблиці УДК.

У бібліотеці продовжується формуватися картотека газетно-журнальних статей з питань освіти, педагогіки, психології та інших актуальних питань розвитку освіти. Бібліотека створює архів виконаних довідок.

За звітний період бібліотеку відвідало 14103 користувачі (разом з віртуальними), було видано 7203 примірники літератури. Бібліотекою обслуговувалися науковці, студенти, викладачі, бібліотекарі та інші категорії користувачів.

Для популяризації фондів бібліотеки проводилися віртуальні інформаційні огляди літератури для слухачів курсів, під час яких їх знайомили з можливостями бібліотеки, літературою та фаховими періодичними виданнями. Також проводилися бібліографічні огляди літератури з таких тем як «Сучасний літературний процес», «Ключові компетентності сучасного керівника школи», «Інноваційні технології в навчанні та вихованні», «Історикам – книжкові новинки з фаху» та відео огляди нових надходжень (віртуально).

З метою колективного та індивідуального інформування користувачів, згідно з планом роботи інституту були складені бібліографічні списки літератури: «Вивчення передового педагогічного досвіду як соціально-педагогічної категорії», «Емоційне вигорання педагогічних працівників: як з ним впоратись», «Костянтин Ушинський-основоположник наукової педагогіки» (До 200-річчя від дня народження)», «Емоційний інтелект: чому і як його потрібно розвивати»», «Бюлетень №17 нових надходжень друкованих видань до бібліотеки КНЗ «ЧОПОПП Черкаської обласної ради» », які розміщені на сайті КНЗ «ЧОПОППЧОР».

Працівники бібліотеки постійно надають методичну та консультативну допомогу методистам, науковцям інституту в складанні пристатейних списків літератури, присвоєнні індексів УДК видавничій продукції інституту.

Бібліотекою були підготовлені книжкові виставки з такої тематики як «Постать над плином часу» ( до 85-річчя від дня народження Василя Стуса), «Поет, який живе в серцях мого народу (до дня народження Т.Г. Шевченка)», «Чорнобиль – сторінками трагедії та подвигу (до Дня Чорнобильської трагедії)», «Уклін живим, загиблим слава» (до Дня пам'яті та примирення), «Конституція України – Запорука державності та права(до Дня Конституції)». Також у читальній залі бібліотеки функціонує постійно діюча виставка друкованої продукції Тернопільського видавництва «Мандрівець».

У 2023 році працівники бібліотеки продовжували роботу з оновлення Банку даних шкільних бібліотекарів, створена Excel таблиця даних бібліотечних працівників.

15 лютого 2023 року бібліотекою проведений обласний вебінар «Особливості діяльності бібліотечного фахівця в умовах воєнного стану в Україні», «Інноваційні форми дистанційного обслуговування користувачів шкільною бібліотекою». Бібліотекарі області взяли участь у Конкурсі на кращий освітній ресурс та обласній виставці «Освіта Черкащини». Переможці були відзначені дипломами Обласного управління освіти і науки ЧОДА та КНЗ «ЧОПОПП ЧОР».

Роботи бібліотечних працівників області – учасників Інтернет-семінару «У нас єдина мета – Україна свята, нездоланна ніким і ніколи» (за підсумками Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек)» розміщені на сайті Черкаського освітянського порталу у травні 2023 року.

Бібліотекою підготовлена та розміщена на сайті КНЗ «ЧОПОПП ЧОР» стаття провідного бібліотекаря Рябіщук Т.А. «Спрямування методичної діяльності на впровадження інновацій у роботу шкільної бібліотеки».

Бібліотекою інституту постійно надається методична допомога шкільним бібліотекам, консультантам ЦНОП та методистам з бібліотечних фондів.

## **6.2. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ (ПІДРУЧНИКИ, ПОСІБНИКИ, МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЙ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЕЛЕКТРОННІ)**

Працівниками інституту підготовлено 110 різних видів друкованої продукції: 4 підручника, 46 навчально-методичних посібників, 20 різних видів продукції (матеріалів конференцій, альбоми, у тому числі електронних), 27 статей до фахових наукових видань та педагогічних засобах масової інформації, 13 методичних рекомендацій, а саме:

### **Підручники:**

- Лемешева Н.А. «Мистецтво». 1 клас. Підручник для закладів загальної середньої освіти.
- Гайдамака О.В., Лемешева Н.А. «Мистецтво». 6 клас. Підручник для закладів загальної середньої освіти
- Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б. «Українська література. 6 клас» до модельної навчальної програми «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.
- Архипова В.П., Січкарь С.І., Шило С.Б. Хрестоматія «Українська література. 6 клас» до модельної навчальної програми «Українська література. 5-6 класи» Для закладів загальної середньої освіти.

### **Навчально-методичні посібники, матеріали конференцій, альбоми, у тому числі електронні:**

- «Методичний STEM-атлас». Автор: Зоря Ю.М.
- НУШ у базовій середній освіті: математична освітня галузь, 6 клас. Автор: Козлова О.М.
- Альбом «Учнівські проєкти з технологій. 5-6 класи». Автор: Кондратюк С.Ю
- Флеш-картки «Карти на ЗНО з історії України». Автор: Боровець Л.М.
- Альбом «Нове життя старим речам. Апсайклінг». Автор: Кондратюк С.Ю.).
- «Мистецтво». 6 клас для пілотних закладів освіти 2 та 3 частини. Автори: Гайдамака О.В., Лемешева Н.А. Лемешева Н.А.
- Навчально-методичний посібник для учителів географії. Автор: Крижанівський В.В.

- Надійне плече Європи. Автор: Крижанівський В.В.
- Медіапроекти як інструмент медіаосвіти дошкільників. Автор: Ванько К.І.).
- НУШ у базовій середній освіті: громадянська та історична освітня галузь. Автор: Замулко О.І.
- НУШ у базовій середній освіті: мистецька освітня галузь. Автори: Гловацький С.В., Лемешева Н.А..
- НУШ у базовій середній освіті: соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь, 6 клас. Автор: Руденко І.М..
- НУШ у базовій середній освіті: мовно-літературна освітня галузь. Автори: Архипова В.П., Савицька Г.І., Січкач С.І., Пахомова Т.Г..
- НУШ у базовій середній освіті: освітня галузь фізичної культури. Автор: Глоба М.Г.
- Методи та прийоми організації навчання школярів із кліповим типом мислення. Автор: Леснікова Ю.В..
- Реалізація змістової лінії «Робота з даними» математичної освітньої галузі в початковій школі. Автори: Добровольська Л.Н., Кириленко В.М..
- Фокус на лідерстві в сучасній освіті. Автор: Андрющенко Т.К..
- Психопрофілактика стресових станів учасників освітнього процесу. Автор: Теслюк П.В.
- STEM-лабораторія: особливості організації у закладі освіти. Автор: Качкар Є.В.
- Використання ІКТ в освіті. Автори: Шемшур В.М., Безпоясний Б.С..
- Медіаальбом для дошкільнят. Автори: Зоря Ю.М., Ванько К.І..
- Від мовленнєвої грамотності до нетикету. Автор: Ющенко Л. О..
- Освітні проекти: від ідеї до реалізації. Автор: Норкіна О.В.
- НУШ у базовій середній освіті: природнича освітня галузь, 6 клас. Автори: Крижанівський В.В., Северинова А.М.
- Інтегровані завдання з природничих предметів у світлі історичних подій. Автор: Даниленко Л.І.
- Інформаційно-методичний кластер «Мистецтво: образотворче мистецтво Нова українська школа». Автор: Лемешева Н.А.
- Стратегії побудови ефективної комунікації з батьками здобувачів освіти. Автор: Крутенко О.В.
- Медіаосвіта дошкільників в контексті ідей Нової Української Школи. Автори: Зоря Ю.М., Ванько К.І.
- STEM-ігри в освіті. Автор: Зоря Ю.М., Курас В.К.).
- Моя Черкащина. Для учнів 2-го класу. Автори: Добровольська Л.Н., Кириленко В.М..
- Методика використання QR-кодів у виховній діяльності сучасного закладу освіти. Автор: Кудін В.С.

- Квест як засіб формування предметної компетентності при опануванні дисциплін природничої освітньої галузі. Автор: Северинова А.М.
- Електронний посібник для уроків інтегрованого курсу «Мистецтво». 5-6 класи (до підручника «Мистецтво». Авторів: Олени Гайдамаки та Наталії Лемешевої.
- Розвиток професійної майстерності педагога з питань включення в освітній процес дітей з особливими освітніми потребами у контексті функціонування електронного контенту «Дистанційна школа для особливої дитини». Автори: Литвин І.М., Басик В.В., Вейлерт Ю.К. .
- Посібник до програми курсу за вибором для учнів 7-11 класів «Моя Черкащина». Керівник авторського колективу: Чепурна Н.М.
- Електронний посібник «Мистецтво 1-4 класи до підручника. Автор: Лемешева Н.А.
- Соціальна та фінансова освіта дошкільників: успішний досвід. Автор: Ванько К.І.
- Формування сучасної управлінської комунікації в умовах змін. Автор: Замулко О.І.
- Факультативний курс «Математичний калейдоскоп» для учнів 5 класу. Автори: Бурлуцька І.І., Козлова О.М., Перебийніс С.М.
- Використання знань з біоніки при викладанні біології. Автор: Даниленко Л.І.
- Сучасні підходи до формування читацької компетентності учнів молодшого шкільного віку. Автори: Добровольська Л.Н., Кириленко В.М.
- STEM-проект «Український драйв» в інноваційних школах Черкащини. Автор: Тищенко І.А.).
- «Українська література. 6 клас» (книга для вчителя) Автори: Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.Б.
- Програма курсу за вибором для учнів 7-11 класів «Моя Черкащина» Автор: Боровець Л.М..
- Уроки інтегрованого курсу «Мистецтво», 5 клас. Автор: Гловацький С. В.
- Інтелектуальний тренажер для малечі. Автор: Сіренко А.Є.
- «Заспіваймо пісню за Україну». Автор: Гловацький С. В.
- Оцінювання освітніх результатів учнів 5 класу з української мови в НУШ. Автор: Бондаренко О.А.
- Співаємо тобі, рідна школо. Автор: Гловацький С. В..
- Оцінювання освітніх результатів учнів 5 класу з природознавства в НУШ. Автор: Бондаренко О.А.
- З Україною в серці Автор: Гаряча С.А.).
- Дитина у воєнний та післявоєнний період. Безпека. Підтримка. Допомога. Автори: Харитонova С.М., Артеменко Т.Б., Брайченко Т.В., Якухіна Н.О., Нікіфорова І.В..

- Методичні рекомендації щодо відзначення Дня знань. Автор: Бугайчук Н.В.
- Зошит-альбом «Мистецтво» 6 клас для закладів загальної середньої освіти. Автори: Гайдамака О.В., Лемешева Н.А Автор: Лемешева Н.А.
- Новорічна феєрія Автор: Гловацький С. В.
- Будуємо в Desmos. Автор: Гриценко О.М.
- Апгрейдинг виховної системи закладу освіти в контексті Нової української школи. Автор: Бугайчук Н.В.
- Дидактичне забезпечення викладання предметів духовно морального спрямування у 5-6 класах. Автор: Бугайчук Н.В.).

### **Методичні рекомендації:**

- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з хімії у 2023/2024 н.р. (до нового навчального року). Автор: Северинова А.М.
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з математики у 2023/2024 н.р. (до нового навчального року). Автор: Козлова О.М.).
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з біології та екології у 2023/2024 н.р. (до нового навчального року). Автор: Даниленко Л.І..
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з предметів гуманітарного циклу у 2022/2023 н.р. (до нового навчального року). Автори: Архипова В.П., Боровець Л.М., Савицька Г.І., Січкара С.І., Пахомова Т.Г.
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу у закладах позашкільної освіти та учнівського самоврядування на 2023-2024 н.р. Автор: Кудін В.С.
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з предметів мистецької освітньої галузі у 2023-2024 н.р. Автор: Лемешева Н.А.
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з предметів технологічної освітньої галузі у 2023-2024 н.р. Автор: Кондратюк С.Ю..
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з предметів технологічної освітньої галузі у 2023-2024 н.р. Автор: Гловацький С. В..
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з викладання економіки і фінансової грамотності у 2023-2024 н. р. Автор: Харченко А.М.

- Забезпечення якісних освітніх послуг для осіб з особливими освітніми потребами в сучасному інклюзивному просторі. Автори: Литвин І.М., Басик В.В., Вейлерт Ю.К..
- Нормативно-методичне забезпечення діяльності психологічної служби закладів освіти на 2023-2024 н.р. Автори: Харитонova С.М., Артеменко Т.Б., Брайченко Т.В., Якухіна Н.О., Нікіфорова І.В..
- Нормативно-методичне забезпечення організації освітнього процесу з предметів духовно морального спрямування у 2023/2024 н.р. (до нового навчального року). Автор: Бугайчук Н.В..
- Методичні рекомендації щодо організації виховної роботи в сучасному закладі освіти. Автор: Бугайчук Н.В.

### **6.3. СТАТТІ ДО ФАХОВИХ НАУКОВИХ ВИДАНЬ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ**

- Дистанційне навчання в умовах трансформації пізнавальної діяльності цифрового покоління. Автор: Леснікова Ю.В.
- Гейміфікація в освіті: методична матриця сучасного вчителя. Автор: Курас В.К..
- Психологічні хвилинки на уроках в умовах воєнного стану: техніки та вправи емоційної стабілізації учнів (рекомендації МОН на 2022-2023 роки). Автор: Руденко І.М..
- Формування базових навичок стресостійкості сучасних вчителів, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами Автор: Басик В. В..
- Шляхи формування життєстійкості в учасників освітнього процесу як основа життєвого успіху. Автор: Харитонova С.М.
- Форми, методи і технології формування соціальної ініціативності. Автор: Ющенко Л. О..
- Сучасні заклади освіти Черкащини на міжнародній виставці. Автор: Підоплічко М.Д.
- Сюжетний малюнок у практиці досліджень психологічних дисфункцій здобувачів освіти. Автор: Теслюк П.В..
- Роль асистента вчителя під час дистанційного та змішаного навчання дитини з особливими освітніми потребами. Автор: Литвин І. М..
- Організація освітнього процесу з використанням інструментів формувального оцінювання Автор: Шило С.Б..
- Значення ефективного зворотного зв'язку для формування освітньої мотивації здобувачів освіти. Автор: Крутенко О.В.
- Роль критичного мислення в епоху токсичного контенту Автор: Зоря Ю.М.).
- Застосування інтерактивних технологій у процесі навчання дітей з особливими освітніми потребами Автор: Вейлерт Ю.М.
- Проектування індивідуальної траєкторії особистісно-професійного самовдосконалення педагога за вимогами часу Автор: Черкашина Т.В.

- Управлінський аспект реалізації концепції НУШ в базовій школі Автор: Замулко О.І.
- Емоційно-етична компетентність педагога як умова реалізації педагогіки партнерства в закладах загальної середньої освіти. Автор: Гаряча С.А.
- Трансформації освітніх технологій на основі цифрової дидактики. Автор: Норкіна О.В.
- Візуалізація як освітня стратегія педагога Автор: Шило С.Б.
- Соціальна та фінансова освіта дошкільників в контексті Базового компоненту дошкільної освіти в Україні. Автор: Ванько К.І.
- Розвиток лідерських якостей керівників сучасних закладів освіти в системі післядипломної освіти. Автор: Андрющенко Т.К.
- Роль виставкової діяльності в розвитку освітнього простору Черкащини. Автор: Підоплічко М.Д.
- Контент для батьків як ефективна форма взаємодії закладу освіти і сім'ї . Автор: Ющенко Л. О.
- STEM-технології в практиці освітнього процесу. Автор: Качкар Є.В.
- Емоційно-етична компетентність у вимірі особистісно-професійного самовдосконалення педагога в умовах соціокультурних змін. Автор: Черкашина Т.В.
- Розвиток і оцінювання читацької компетентності здобувачів освіти. Автор: Лобенко Н. М.
- Професійні ролі педагога в контексті НУШ. Автор: Норкіна О.В.
- Психопрофілактика емоційних розладів педагогічних працівників в умовах сьогодення. Автор: Теслюк П.В.

## **РОЗДІЛ 7. МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ РЕГІОНУ**

### **7.1. МОНІТОРИНГ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (УЧАСТЬ У ДОСЛІДЖЕННЯХ РІЗНИХ РІВНІВ)**

З метою інформування вчителів початкових класів закладів освіти щодо проведення у 2023-2024 н.р. моніторингових досліджень у початковій школі, а також підготовки педагогів та учнів до цих моніторингів методисти лабораторії-центру зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти взяли участь в онлайн-наradі, організованій і проведений КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Степанківської сільської ради.

Для підготовки педагогічних працівників та здобувачів початкової освіти до досліджень національного та міжнародного рівнів розроблено діагностичні роботи з читацької та математичної грамотності для учнів 4-х класів у двох форматах (паперовому й комп'ютерному). (Лобенко Н.М., Гриценко О.М.)

У жовтні проведено пілотний етап III циклу загальнодержавного зовнішнього моніторингу якості початкової освіти (ЗЗМЯПО). Протягом року проведено опитування з таких питань:

- участь у сертифікації педагогічних працівників (респонденти: 1718 учителів початкових класів, математики, української мови та літератури);
- проходження вчителями початкових класів сертифікації (респонденти: 21 учитель початкових класів);
- вплив війни на освітній процес (респонденти: 1990 батьків/осіб, які їх замінюють, учнів 1-11 класів);
- організація учнівського самоврядування в закладах загальної середньої освіти області (респонденти: 3413 учнів / учениць 9-11 класів).

## **7.2. ЛОКАЛЬНІ МОНІТОРИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ**

Проведено тренувальні онлайн-тестування з математики та читання для учнів 4-х класів закладів загальної середньої освіти регіону з метою виявлення освітніх прогалин у знаннях школярів. 305 учнів виконали тести з читання та з математики (Лобенко Н.М., Гриценко О.М.).

Упродовж року розроблено діагностичний інструментарій за модельними програмами для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл) та проведено апробацію тестів з української мови, математики, інтегрованого курсу «Пізнаємо природу». Результати тестування за бажанням учнів учителі зараховували як підсумковий бал за тему чи семестр. Також триває робота з розроблення завдань до банку тестових технологій «Самооцінювання рівня навчальних досягнень учнів» та цифрового інструментарію для здійснення оцінювання, аналітики та прогнозування якості освіти в сучасній українській школі (тести з української мови, української літератури, історії України та всесвітньої історії для учнів 7 класу НУШ).

У листопаді розроблено тестові завдання для учнів 8-х класів й проведено дослідження щодо виявлення прогресу читацької грамотності здобувачів освіти в режимі онлайн (Лобенко Н.М.).

## **7.3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ**

Національний мультипредметний тест (НМТ) як особливий формат вступних випробувань, результати якого потрібні абітурієнтам для вступу до закладів вищої освіти, був покликаний замінити на один рік традиційні вступні випробування. Проте другий рік поспіль йде підготовка до проведення НМТ з використанням технологій тестування у комп'ютерному форматі. Тому протягом січня-травня 2023 року працівники лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти у співпраці з Київським РЦОЯО з метою своєчасного інформування здобувачів повної загальної середньої освіти про новації проведення вступних іспитів провели 6 зустрічей зі ЗМІ, зокрема дали інтерв'ю Національній суспільній телерадіокомпанії «UA: ЧЕРКАСИ» з питань підготовки до проведення національного мультипредметного тесту в умовах

воєнного стану, особливостей реєстрації на НМТ у 2023 році, особливостей підготовки здобувачів освіти до складання у 2023 р. національного мультипредметного тесту та ін. (Лісова Н.І., Федоренко Т.А.).

Для освітян, учнів випускних класів та їхніх батьків було проведено:

- зустріч із учнями випускних класів та їхніми батьками, учителями закладів загальної середньої освіти Червонослобідської ТГ з питань підготовки до реєстрації для складання НМТ;
- вебінар для відповідальних за ЗНО з теми «Підготовка до проведення національного мультипредметного тесту. Особливості реєстрації 2023 року»;
- вебінар для відповідальних за реєстрацію на НМТ в закладах фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти з теми «Національний мультипредметний тест: особливості реєстрації 2023 року».

З метою успішного проведення національного мультипредметного тесту у 2023 році в Черкаській області здійснено такі заходи:

- організовано через онлайн-форми роз'яснювальну роботу серед випускників закладів освіти та їхніх батьків, а також педагогічних працівників: забезпечено презентаціями та інформаційними матеріалами;
- продовжено роботу консультпункту для педагогічних працівників з питань освітніх вимірювань і підготовки до проведення НМТ у формі онлайн-тестування;
- проведено для педагогічних працівників навчальні семінари (5) з питань підготовки до проведення національного мультипредметного тесту, зокрема «НМТ-2023: ви запитуєте – ми відповідаємо», «Теоретична та практична підготовка педагогічних працівників до проведення національного мультипредметного тесту в нових умовах», «Підготовка тимчасових екзаменаційних центрів до проведення національного мультипредметного тесту у червні – липні 2023 року», та ін.;
- забезпечено взаємодію з об'єднаними територіальними громадами, на території яких створено 28 тимчасових екзаменаційних центрів для проведення НМТ: з них 24 – у закладах загальної середньої освіти, 4 – у закладах вищої освіти. Пункти проведення ДПА та ЗНО розташовані в 14 округах, а саме: у містах Золотоноша, Черкаси, Сміла, Канів, Умань, Жашків, Корсунь-Шевченківський, Шпола, Тальне, Звенигородка, Кам'янка, Чигирин, Монастирище, Христинівка;
- сформовано базу даних персоналу НМТ в системі Vascoffice;
- проведено навчання персоналу НМТ-2023: 270 педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів загальної середньої та вищої освіти області, з них 28 відповідальних за тимчасові екзаменаційні

центри, 28 – помічників відповідальних, а також старших інструкторів, інструкторів та чергових;

- ознайомлено учасників НМТ з новаціями 2023 року; змістом, структурою й оцінювання блоків НМТ, зразками тесту, правами та обов'язками під час тестування;
- здійснено інформаційний супровід реєстрації учнів (слухачів, студентів) на додаткову сесію складання національного мультипредметного тесту у 2023 р.

Для участі в тестуванні в Черкаській області зареєструвалося 8896 осіб, з них з'явилося 8358 осіб. Явка становила 94%.

Національний мультипредметний тест проходив з трьох навчальних предметів (блоків): української мови, математики та предмету на вибір учасника тестування.

На основі бази даних Українського центру оцінювання якості освіти (сервіс «OpenDataNMT2023.7z») здійснено узагальнення результатів національного мультипредметного тесту у 2023 році, учасниками якого були учні / студенти закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), вищої / фахової передвищої освіти Черкаської області. Усебічний аналіз даних, відстеження динаміки в показниках знайшли своє відображення у збірниках: «Організація та проведення зовнішніх незалежних оцінювань у 2022-2023 навчальному році: інформаційний збірник / [Лісова Н.І., Бондаренко О. А., Федоренко Т. А. та ін.]; за ред. В. В. Данилевського. Черкаси : КНЗ «ЧОПОПП ЧОР»; «Результати НМТ-2023 випускників закладів ЗСО Черкаської області» (за областями, відділами освіти, кращих 30 закладів ЗСО області, інноваційних закладів ЗСО області).

Також працівниками лабораторії-центру ЗНО та моніторингу якості освіти спільно з викладачами ЧНУ ім. Богдана Хмельницького розроблено тести для учнів 11 класів з метою підготовки випускників до проходження НМТ. Тести вкладено в гуглформу в розділі «Тести» на сторінці інтернет-школи «Навчально-методичний супровід внутрішньої системи забезпечення якості освіти» <https://monitoringck.com.ua/> та на сайті університету . Тестування пройшли понад 300 учнів.

## **РОЗДІЛ 8. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ, ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК**

### **8.1.ЗВІТ ПРО ЗДІЙСНЕННЯ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК**

|  |                            |
|--|----------------------------|
|  | <b>Видатки за 2023 рік</b> |
|--|----------------------------|

|                                                                |               |
|----------------------------------------------------------------|---------------|
| <b>КЕКВ 2210 «Предмети, матеріали, обладнання та інвентар»</b> | <b>536000</b> |
| Канцелярські товари                                            | 97683         |
| Господарські товари                                            | 49383         |
| Будівельні матеріали                                           | 29900         |
| М'який інвентар                                                | 52300         |
| Придбання меблів вартістю до 2500 грн. за одиницю              | 26000         |
| Підписка періодичних видань                                    | 26000         |
| Паливно-мастильні матеріали                                    | 150064        |
| Придбання запасних частин та комплектуючих                     | 32500         |
| Придбання аптечок                                              | 1170          |
| НАЦІОНАЛЬНА ПРОГРАМА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ                            | 71000         |
| <b>КЕКВ 2240 «Оплата послуг (крім комунальних)»</b>            | <b>495100</b> |
| Послуги зв'язку                                                | <b>34320</b>  |
| За користування Інтернетом                                     | <b>29562</b>  |
| Послуги охорони                                                | <b>64740</b>  |
| Консультативні послуги                                         | <b>12272</b>  |
| Техобслуговування електрообладнання                            | <b>30888</b>  |
| Поточний ремонт обладнання, техніки                            | <b>46800</b>  |
| Послуги з перевірки лічильників                                | <b>7800</b>   |
| Обслуговування пожежної сигналізації                           | <b>42992</b>  |
| Дератизація                                                    | <b>21133</b>  |
| Ремонт комп'ютерної техніки                                    | <b>75113</b>  |
| Обслуговування сайтів                                          | <b>129480</b> |

|                                                                                                                   |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>КЕКВ 2282 «Окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку»</b> | <b>6500</b> |
| курси підвищення кваліфікації                                                                                     | <b>6500</b> |
| <b>КЕКВ 2800 «Інші видатки»</b>                                                                                   |             |
| податок на землю                                                                                                  | <b>4200</b> |

## 8.2.РОЗШИФРОВКА ВИДАТКІВ НА 2023 РІК НА ОПЛАТУ ВІДРЯДЖЕНЬ ЗА КЕКВ 2250

|                                                                                               | <b>потреба на 2023 рік</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| Кількість працівників, які направлені на курси підвищення кваліфікації, осіб                  | 15                         |
| Кількість днів перебування на курсах                                                          | 5                          |
| Добові з розрахунку 300 грн. на добу                                                          | 22500                      |
| Витрати на проїзд до місця навчання і назад, грн.                                             | 600                        |
| Витрати на проживання на 1 особу (у разі відсутності путівки у санаторій-профілакторій), грн. | 1800                       |
| <b>Разом витрати на оплату відряджень по курсовій перепідготовці, грн.</b>                    | <b>89700</b>               |
| Кількість працівників, які здобувають вищу освіту за заочною формою навчання                  |                            |
| <b>Оплата проїзду працівників, які здобувають вищу освіту за заочною формою навчання</b>      |                            |
| Інші службові відрядження, грн.                                                               | 40300                      |

|                                                             |               |
|-------------------------------------------------------------|---------------|
| Відрядження, пов'язані з проведенням заходів з дітьми, грн. |               |
| <b>ВСЬОГО</b>                                               | <b>130000</b> |

**8.3. РОЗШИФРОВКА ВИДАТКІВ НА ПРОВЕДЕННЯ ПРЕДМЕТНИХ ОЛІМПІАД, МАН ТА ІНШИХ ЗАХОДІВ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ, ЯКІ ВРАХОВАНО У БЮДЖЕТНОМУ ЗАПИТІ НА 2023 РІК**

| № з/п    | Назва заходу (назва витрат)                                                                   | Кількість учасників | Кількість днів | Вартість 1 од. | Одиниця виміру | Сума витрат всього, грн. |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------|----------------|----------------|--------------------------|
| <b>1</b> | <b>III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів (обласні олімпіади)</b> |                     |                |                |                |                          |
|          | <b>Всього III етап Всеукраїнських учнівських олімпіад:</b>                                    |                     |                |                |                | <b>358083</b>            |
| 1        | Українська мова і література                                                                  | 201                 | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 2        | Географія                                                                                     | 98                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 3        | Інформатика                                                                                   | 43                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 4        | Історія                                                                                       | 107                 | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 5        | Біологія                                                                                      | 104                 | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 6        | Екологія                                                                                      | 70                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 7        | Іноземні мови                                                                                 | 166                 | 2              |                | грн.           | 66857                    |
| 8        | Математика                                                                                    | 138                 | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 9        | Фізика                                                                                        | 98                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 10       | Астрономія                                                                                    | 66                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 11       | Інформаційні технології                                                                       | 60                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 12       | Економіка                                                                                     | 80                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |
| 13       | Правознавство                                                                                 | 85                  | 1              |                | грн.           | 22402                    |

|    |                                                                                             |     |   |  |      |                      |
|----|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---|--|------|----------------------|
| 14 | Хімія                                                                                       | 91  | 1 |  | грн. | 22402                |
| 2  | <b>Проведення IV етапу Міжнародного конкурсу з української мови ім. Петра Яцика</b>         |     |   |  |      |                      |
|    |                                                                                             | 150 | 1 |  | грн. | <b>37873</b>         |
| 3  | <b>Проведення IV етапу конкурсу з української мови ім. Шевченка</b>                         |     |   |  |      |                      |
|    |                                                                                             | 150 | 1 |  | грн. | <b>37873</b>         |
| 4  | <b>Збори переможців III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів</b> |     |   |  |      |                      |
|    | <i><b>Всього збори переможців III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад:</b></i>         |     |   |  |      | <i><b>181746</b></i> |
| 1  | Українська мова і література                                                                | 6   | 4 |  | грн. | 12507                |
| 2  | Географія                                                                                   | 7   | 4 |  | грн. | 12872                |
| 3  | Інформатика                                                                                 | 8   | 4 |  | грн. | 12872                |
| 4  | Історія                                                                                     | 5   | 4 |  | грн. | 12872                |
| 5  | Біологія                                                                                    | 5   | 4 |  | грн. | 12872                |
| 6  | Екологія                                                                                    | 5   | 1 |  | грн. | 12872                |
| 7  | Іноземні мови                                                                               | 22  | 4 |  | грн. | 18429                |
| 8  | Математика                                                                                  | 8   | 4 |  | грн. | 12350                |
| 9  | Фізика                                                                                      | 4   | 4 |  | грн. | 12350                |
| 10 | Інформаційні технології                                                                     | 5   | 1 |  | грн. | 12350                |
| 11 | Економіка                                                                                   | 5   | 1 |  | грн. | 12350                |
| 12 | Правознавство                                                                               | 5   | 1 |  | грн. | 12350                |
| 13 | Астрономія                                                                                  | 5   | 1 |  | грн. | 12350                |
| 14 | Хімія                                                                                       | 11  | 4 |  | грн. | 12350                |
| 5  | <b>Проведення IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів</b>        |     |   |  |      |                      |
|    | <i><b>Всього IV етап Всеукраїнських учнівських олімпіад:</b></i>                            |     |   |  |      | <i><b>81000</b></i>  |

|           |                                                                                                                                           |     |   |  |      |              |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|---|--|------|--------------|
| 1         | Українська мова і література                                                                                                              | 10  | 7 |  | грн. | 7560         |
| 2         | Географія                                                                                                                                 | 7   | 7 |  | грн. | 5443         |
| 3         | Інформатика                                                                                                                               | 3   | 7 |  | грн. | 3888         |
| 4         | Історія                                                                                                                                   | 10  | 7 |  | грн. | 5292         |
| 5         | Біологія                                                                                                                                  | 6   | 7 |  | грн. | 6804         |
| 6         | Екологія                                                                                                                                  | 3   | 7 |  | грн. | 3780         |
| 7         | Іноземні мови                                                                                                                             | 5   | 7 |  | грн. | 12852        |
| 8         | Математика                                                                                                                                | 8   | 7 |  | грн. | 5292         |
| 9         | Фізика                                                                                                                                    | 6   | 7 |  | грн. | 5292         |
| 10        | Астрономія                                                                                                                                | 4   | 7 |  | грн. | 5141         |
| 11        | Інформаційні технології                                                                                                                   | 2   | 7 |  | грн. | 3024         |
| 12        | Економіка                                                                                                                                 | 4   | 7 |  | грн. | 5292         |
| 13        | Правознавство                                                                                                                             | 6   | 7 |  | грн. | 6048         |
| 14        | Хімія                                                                                                                                     | 5   | 7 |  | грн. | 5292         |
| <b>6</b>  | <b>Фінал обласного конкурсу «Учитель року-2023»</b>                                                                                       |     |   |  |      |              |
|           | Обласний етап                                                                                                                             | 80  | 3 |  | грн. | <b>24000</b> |
| <b>7</b>  | <b>IV обласний огляд -конкурс «Грайлива веселка»</b>                                                                                      |     |   |  |      |              |
|           | Обласний етап                                                                                                                             | 180 | 1 |  | грн. | <b>10000</b> |
| <b>8</b>  | <b>Проведення Всеукраїнських педагогічних читань директора школи, Народного вчителя України дійсного члена АПА України Захаренко О.А.</b> |     |   |  |      |              |
|           | с. Сахнівка                                                                                                                               | 200 | 1 |  | грн. | <b>30000</b> |
| <b>9</b>  | <b>Нагородження переможців Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося, брати мої»</b>                                    |     |   |  |      |              |
|           | м. Канів                                                                                                                                  | 500 | 1 |  | грн. | <b>55000</b> |
| <b>10</b> | <b>Нагородження переможців IV етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад з навчальних предметів</b>                                         |     |   |  |      |              |
|           | м. Черкаси                                                                                                                                | 50  | 1 |  | грн. | <b>48000</b> |
| <b>11</b> | <b>Обласна виставка педагогічних технологій «Освіта Черкащини»</b>                                                                        |     |   |  |      |              |

|           |                                                           |     |   |  |      |                  |
|-----------|-----------------------------------------------------------|-----|---|--|------|------------------|
|           | м. Черкаси                                                | 500 | 1 |  | грн. | <b>15000</b>     |
| <b>12</b> | <b>Проведення обласної серпневої конференції освітян</b>  |     |   |  |      |                  |
|           | м. Черкаси                                                | 500 | 1 |  | грн. | <b>15000</b>     |
| <b>13</b> | <b>День працівників освіти</b>                            |     |   |  |      |                  |
|           | м. Черкаси                                                | 500 | 1 |  | грн. | <b>14500</b>     |
| <b>14</b> | <b>Регіональний турнір «FIRST LEGO LEAGUE»</b>            |     |   |  |      |                  |
|           | м. Черкаси                                                | 100 | 1 |  | грн. | <b>250000</b>    |
| <b>15</b> | <b>Фестиваль-конкурсу «Мистецький дивокрай Черкащини»</b> |     |   |  |      |                  |
|           | м. Черкаси                                                | 400 | 1 |  | грн. | <b>20000</b>     |
| <b>16</b> | <b>Фестиваль педагогічних інновацій</b>                   |     |   |  |      |                  |
|           | м. Черкаси                                                | 100 | 1 |  | грн. | <b>56000</b>     |
|           | <b>Всього :</b>                                           |     |   |  |      | <b>1 234 075</b> |

#### Додаток 1

### ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ КЕРІВНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ОБЛАСТІ

У 2023 році на базі інституту підвищення кваліфікації для керівних та педагогічних працівників закладів освіти області здійснювалося через різні форми навчання за 48-ма кваліфікаційними профілями, які у березні 2023 року отримали ліцензії Міністерства освіти і науки України.

У зв'язку з продовженням строку дії воєнного стану, пов'язаного із масштабним вторгненням РФ на територію України, більшість курсів підвищення кваліфікації проходили у синхронному (онлайн) режимі із використанням засобів дистанційного навчання.

I. На **комплексних курсах** підвищення кваліфікації підготовлено **4433 педагогів**:

- очна форма навчання (на базі інституту) – 253 особи (8 груп);
- дистанційна форма навчання – 3632 особи (98 груп);
- для сумісників, які викладають 2-3 предмети, – 548 осіб (21 група).

II. З метою сприяння опануванню педагогами області методикою викладання нових предметів та спецкурсів організовувалися курси **спеціалізованої освітньо-професійної підготовки** (48 год та 30 год), якими було охоплено **1196 педагогів**, з них 275 – із закладів професійно-технічної освіти.

III. Упродовж 2023 року **4270** педагогів пройшли навчання на сертифікованих **тематичних курсах** підвищення кваліфікації та набули нові компетентності у межах професійної діяльності.

IV. Відповідно до наказу від 06 березня 2023 року № 45 «Про організацію **продовженого підвищення кваліфікації** педагогічних працівників області у 2023 році» за накопичувальною системою підготовлено **1059** педагогів.

V. На **компенсаторних дистанційних курсах** підготовки вчителів до роботи в 5-6 класах Нової української школи успішно пройшли навчання **1140** педагогів, які з певних об'єктивних причин (перебування за кордоном, участь у бойових діях, поточні кадрові зміни у ЗЗСО області) не мали змогу вчасно пройти таку підготовку.

VI. На виконання **Постанови Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2023р. № 1023 «Питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) у 2023 році»** здійснюється підвищення кваліфікації керівників, заступників керівників, учителів закладів освіти, які у 2023/24 навчальному році забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на першому (адаптаційному) циклі базової середньої освіти Нової української школи, та вчителів пілотних класів. Починаючи з жовтня 2023 року, на базі інституту підготовлено **3810 педагогів**.

Таким чином, у 2023 році на базі інституту за різними формами підвищення кваліфікації пройшли навчання загалом 15908 педагогічних працівників області.

VII. Крім вище зазначеного, як додаткова освітня послуга, для **169 педагогів** із Донецької, Житомирської, Київської, Кіровоградської, Львівської та Чернігівської областей було організовано підвищення кваліфікації у дистанційному форматі за індивідуальною формою навчання на платформі дистанційного навчання Moodle.